Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

On behalf of
Federal Ministry for the Environment, Nature Conservation and Nuclear Safety
of the Federal Republic of Germany

คู่มือการวางผังเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ตัวอย่างการนำไปใช้ในจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน

รายงานเล่มนี้จัดทำขึ้นภายใต้โครงการสนับสนุนการจัดทำแผนการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในมิติการจัดการความเสี่ยง (Risk based National Adaptation Plan Project)

คู่มือการวางผังเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตัวอย่างการนำไปใช้ในจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน

ในฐานะองค์กรภายใต้รัฐบาลประเทศเยอรมนี องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) นั้น
เป็นองค์กรที่ดำเนินงานด้านความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

เผยแพร่โดย:
องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ)

สำนักงานที่จดทะเบียน:
บอนน์ และ เอชบอร์น ประเทศเยอรมนี

ที่อยู่:
193/63 อาคารเลครัชดาออฟฟิศคอมเพล็กซ์ (ชั้น 16) ถนนรัชดาภิเษกตัดใหม่ คลองเตย กรุงเทพฯ 10110 ประเทศไทย
อีเมล์: giz-thailand [at] giz.de
โทรศัพท์: 02 661 9273
โทรสาร: 02 661 9273 ต่อ 156

ร่วมกับ:
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านยุทธศาสตร์เมือง ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้เขียน:
รศ.ดร. นพนันท์ ตาปนานนท์
นายเกษมพันธุ์ ตระกูลจงศักดิ์
นายพชร ตังสวานิช

แผนที่:
แผนที่ทั้งหมดที่จัดทำขึ้นในรายงานฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเท่านั้นและไม่ได้รับการรับรองจากกฎหมายระหว่างประเทศ ว่าด้วยเรื่องเขตแดนและอาณาเขต ทางองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) ไม่มีหน้าที่รับผิดชอบในการปรับปรุงแผนที่เหล่านี้ให้มีความทันสมัย ความถูกต้อง หรือความครบถ้วน รวมทั้ง จะไม่รับผิดชอบสำหรับความเสียหายใดๆ ทั้งทางตรงหรือทางอ้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้งาน

สถานที่ และปีที่ตีพิมพ์:
กรุงเทพฯ ประเทศไทย พ.ศ. 2564

คู่มือการวางผัง เพื่อรองรับ การเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ

ตัวอย่างการนำไปใช้ใน จังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน

คำนำ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับ กรมโยธาธิการและผังเมือง (ยผ.) กระทรวงมหาดไทย โดยการสนับสนุนจากองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) ได้ดำเนินการ "โครงการสนับสนุนการจัดทำแผนการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในมิติการจัดการความเสี่ยงในพื้นที่กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน" ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดต่าง ๆ ได้แก่ ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล เพื่อบูรณาการแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558-2593 และแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ สู่การวางแผนพัฒนาภาค อนุภาคหรือกลุ่มจังหวัด จังหวัด และท้องถิ่น ร่วมกับการวางผังการพัฒนาเชิงพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วยผังนโยบายระดับภาค ผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ เพื่อผลต่อการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของกลุ่มจังหวัด จังหวัด และท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) จึงได้ถอดบทเรียนและจัดทำ "คู่มือการวางผังเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตัวอย่างการนำไปใช้ในจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน" เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้สู่การจัดทำแผนการปรับตัวผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของจังหวัดต่าง ๆ ในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศต่อไป

องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ)
ธันวาคม 2563

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	**2**
สารบัญ	**3**
สารบัญภาพ	**4**
สารบัญแผนภูมิ	**4**
สารบัญตาราง	**4**
สารบัญแผนที่	**5**
สารบัญแผนผัง	**5**
บทที่ 1 บทนำ	**6**
1.1 หลักการและเหตุผล	6
1.2 วัตถุประสงค์	6
1.3 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ	6
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 การวางแผนผังการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	**10**
2.1 แผนรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	10
2.1.1 แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558-2593	10
2.1.2 แผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ	12
2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม	13
2.2.1 ยุทธศาสตร์ชาติ	14
2.2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	16
2.2.3 แผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานส่วนกลาง	17
2.2.4 แผนพัฒนาจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค	17
2.2.5 แผนพัฒนาท้องถิ่น	18
2.3 การวางแผนผังการพัฒนาเชิงพื้นที่	18
2.3.1 ผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่	18
2.3.2 ผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน	19
บทที่ 3 การวางแผนผังการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ: กรณีตัวอย่างกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน	**21**
3.1 ข้อมูลพื้นฐาน	21
3.2 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน	29
3.3 การวางแผนผังนโยบายระดับภาค	45
3.4 การวางแผนผังนโยบายระดับจังหวัด	49
3.4.1 ผังนโยบายระดับจังหวัดระนอง	50
3.4.2 ผังนโยบายระดับจังหวัดพังงา	51
3.4.3 ผังนโยบายระดับจังหวัดภูเก็ต	52
3.4.4 ผังนโยบายระดับจังหวัดกระบี่	53
3.4.5 ผังนโยบายระดับจังหวัดตรัง	54
3.4.6 ผังนโยบายระดับจังหวัดสตูล	55
3.5 การวางผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ	56
3.5.1 ผังเมืองรวมเมืองระนอง และผังเมืองเฉพาะชุมชนปากน้ำ จังหวัดระนอง	57
3.5.2 ผังเมืองรวมเมืองพังงา และผังเมืองเฉพาะชุมชนสามัคคี-ชายค่าย-บริรักษ์บำรุง-ทุ่งเจดีย์ จังหวัดพังงา	58
3.5.3 ผังเมืองรวมเมืองกะรน และผังเมืองเฉพาะย่านพาณิชยกรรมหาดกะรน จังหวัดภูเก็ต	60
3.5.4 ผังเมืองรวมชุมชนอ่าวนาง-ท่าเลน และผังเมืองเฉพาะชุมชนอ่าวนาง จังหวัดกระบี่	61
3.5.5 ผังเมืองรวมเมืองตรัง และผังเมืองเฉพาะชุมชนคลองนางน้อย-ควนปริง จังหวัดตรัง	63
3.5.6 ผังเมืองรวมชุมชนหลีเป๊ะ และผังเมืองเฉพาะชุมชนหาดซันไรซ์ จังหวัดสตูล	64
บทที่ 4 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	**66**

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
ภาพ 1 การจัดประชุมหารือเพื่อกำหนดเป้าหมาย แนวทาง และวิธีดำเนินการโครงการ	7
ภาพ 2 การจัดประชุมหารือและการสำรวจภาคสนามรายจังหวัด	7
ภาพ 3 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการจัดทำผังแนวความคิดการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาค และผังแนวความคิดการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด	8
ภาพ 4 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการจัดทำผังแนวความคิดการวางและจัดทำผังเมืองรวม และผังแนวความคิดการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ	8
ภาพ 5 การเกิดอุทกภัยในจังหวัดตรัง	32
ภาพ 6 การเกิดภัยแล้งในจังหวัดตรัง	32
ภาพ 7 การกัดเซาะชายฝั่งทะเล จังหวัดพังงา และจังหวัดกระบี่	38

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
แผนภูมิ 1 องค์ประกอบของแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558-2593	12
แผนภูมิ 2 การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จังหวัด และท้องถิ่น	14
แผนภูมิ 3 องค์ประกอบของยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580	15
แผนภูมิ 4 การวางแผนผังการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562	20
แผนภูมิ 5 การวางแผนผังการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อการปรับตัวต่อผลกระทบ จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	20
แผนภูมิ 6 ปริมาณฝนรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2550-2560	30
แผนภูมิ 7 ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของยางพาราและปาล์มน้ำมันของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2555-2560	35
แผนภูมิ 8 จำนวนผู้เยี่ยมเยือนของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2555-2560	37
แผนภูมิ 9 รายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2555-2560	37
แผนภูมิ 10 จำนวนผู้ป่วยโรคมาลาเรียของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2550-2560	39
แผนภูมิ 11 จำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2550-2560	40
แผนภูมิ 12 พื้นที่ป่าไม้ของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2515-2560	41
แผนภูมิ 13 พื้นที่ป่าชายเลนของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2504-2561	42

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตาราง 1 ขนาดพื้นที่ จำนวนประชากร และความหนาแน่นของประชากรของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2560	21
ตาราง 2 การใช้ประโยชน์ที่ดินในอนุภูมิภาคชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2559	24
ตาราง 3 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดและภูมิภาค ณ ราคาปัจจุบัน ในอนุภูมิภาคชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2550-2560	27
ตาราง 4 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดและภูมิภาคแบบปริมาณลูกโซ่ในอนุภูมิภาคชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2550-2560	28
ตาราง 5 ปริมาณฝนและจำนวนวันฝนตกรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2550-2560	29
ตาราง 6 พื้นที่เพาะปลูก พื้นที่เก็บเกี่ยว ปริมาณผลผลิต และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของยางพาราของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2555-2560	33
ตาราง 7 พื้นที่เพาะปลูก พื้นที่เก็บเกี่ยว ปริมาณผลผลิต และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของปาล์มน้ำมันของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2555-2560	34

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
ตาราง 8 จำนวนผู้เยี่ยมเยือน นักท่องเที่ยว นักทัศนาจร และรายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2555-2560	36
ตาราง 9 จำนวนผู้ป่วยโรคมาลาเรียและไข้เลือดออกของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2550-2560	39
ตาราง 10 พื้นที่ป่าไม้ของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2516-2560	40
ตาราง 11 พื้นที่ป่าชายเลนของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2504-2561	41

สารบัญแผนที่

แผนที่ที่	หน้า
แผนที่ 1 สภาพภูมิประเทศของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน	22
แผนที่ 2 การใช้ประโยชน์ที่ดินของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2559	23
แผนที่ 3 ปริมาณฝนรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2550-2560	31
แผนที่ 4 การกัดเซาะชายฝั่งทะเลอันดามัน	38
แผนที่ 5 ความเสี่ยงต่อการเกิดดินโคลนถล่มของจังหวัดระนอง	43
แผนที่ 6 ความเสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัยของจังหวัดตรัง	44

สารบัญแผนผัง

แผนผังที่	หน้า
แผนผัง 1 (ร่าง) ผังนโยบายระดับประเทศ พ.ศ. 2580	46
แผนผัง 2 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาคกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน	48
แผนผัง 3 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดระนอง	50
แผนผัง 4 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดพังงา	51
แผนผัง 5 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดภูเก็ต	52
แผนผัง 6 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดกระบี่	53
แผนผัง 7 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดตรัง	54
แผนผัง 8 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดสตูล	55
แผนผัง 9 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองระนอง	57
แผนผัง 10 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะชุมชนปากน้ำ	58
แผนผัง 11 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองพังงา	59
แผนผัง 12 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะชุมชนสามัคคี-ชายค่าย-บริรักษ์บำรุง-ทุ่งเจดีย์	59
แผนผัง 13 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองกระรน	60
แผนผัง 14 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะย่านพาณิชยกรรมหาดกระรน	61
แผนผัง 15 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังเมืองรวมชุมชนอ่าวนาง-ท่าเลน	62
แผนผัง 16 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะชุมชนอ่าวนาง	62
แผนผัง 17 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองตรัง	63
แผนผัง 18 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะชุมชนคลองนางน้อย-ควนปริง	64
แผนผัง 19 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองชุมชนหลีเป๊ะ	65
แผนผัง 20 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะชุมชนหาดซันไรซ์	65

บทที่ 1: บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับ กรมโยธาธิการและผังเมือง (ยผ.) กระทรวงมหาดไทย โดยการสนับสนุนจากองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) ได้ดำเนินการ "โครงการสนับสนุนการจัดทำแผนการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในมิติการจัดการความเสี่ยงในพื้นที่กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน" ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดต่าง ๆ รวม 6 จังหวัด ได้แก่ ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล เพื่อให้สามารถถ่ายทอดแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558-2593 และแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ ผ่านการกำหนดแนวนโยบายในยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ตลอดจนแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานส่วนกลางและแผนวิสาหกิจขององค์การรัฐวิสาหกิจ สู่การวางแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาท้องถิ่น ร่วมกับการวางผังพัฒนาเชิงพื้นที่ ตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ประกอบด้วยผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค ผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ โดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน เพื่อผลต่อการบูรณาการการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของกลุ่มจังหวัดและจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถ่ายทอดองค์ความรู้สู่การจัดทำแผนการปรับตัวผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของจังหวัดต่าง ๆ ในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

โครงการสนับสนุนการจัดทำแผนการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในมิติการจัดการความเสี่ยงในพื้นที่กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1) เพื่อรวบรวมและประมวลข้อมูล และวิเคราะห์ความเสี่ยงจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของจังหวัดนำร่องกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน

2) เพื่อบูรณาการผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเข้าสู่การจัดทำแผนการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของกลุ่มจังหวัดและจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน

3) เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการจัดทำแผนการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในมิติการจัดการความเสี่ยงให้แก่จังหวัดต่าง ๆ ในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ

1.3 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ

โครงการสนับสนุนการจัดทำแผนการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในมิติการจัดการความเสี่ยงในพื้นที่กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการดังนี้

1) การประสานการดำเนินการโครงการกับหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรมโยธาธิการและผังเมือง และหน่วยงานส่วนภูมิภาค ได้แก่ สำนักงานจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ของจังหวัดนำร่องกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน เพื่อให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ และรับฟังข้อคิดเห็นและเสนอแนะต่อการดำเนินการโครงการ

2) การจัดประชุมหารือระหว่างหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมโยธาธิการและผังเมือง ร่วมกับหน่วยงานส่วนภูมิภาคได้แก่ สำนักงานจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ของจังหวัดนำร่องกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน เพื่อกำหนดเป้าหมาย แนวทาง และวิธีดำเนินการโครงการ

ภาพ 1 การจัดประชุมหารือเพื่อกำหนดเป้าหมาย แนวทาง และวิธีดำเนินการโครงการ

3) การจัดประชุมหารือรายจังหวัด ระหว่างเจ้าหน้าที่โครงการฯกับเจ้าหน้าที่สำนักงานจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ของจังหวัดนำร่องกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน เพื่อกำหนดประเด็นและแนวทางการดำเนินการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของจังหวัด และการสำรวจภาคสนามบริเวณพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของจังหวัดนั้น ๆ

ภาพ 2 การจัดประชุมหารือและการสำรวจภาคสนามรายจังหวัด

4) การรวบรวม ประมวล และศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำแผนที่การวิเคราะห์ความเสี่ยง การจัดทำผังแนวความคิดการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาค และผังแนวความคิดการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด เพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการระหว่างหน่วยงานส่วนกลาง ได้แก่ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมโยธาธิการและผังเมือง ร่วมกับหน่วยงานส่วนภูมิภาคได้แก่ สำนักงานจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ของจังหวัดนำร่องกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน โดยมีผู้เชี่ยวชาญจากองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) และผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษาเป็นผู้ให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำ

ภาพ 3 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการจัดทำผังแนวความคิดการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาค และผังแนวความคิดการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด

5) การจัดประชุมหารือรายจังหวัด ระหว่างเจ้าหน้าที่โครงการฯกับเจ้าหน้าที่สำนักงานจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ของจังหวัดนำร่องกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน เพื่อกำหนดประเด็นและแนวทางการดำเนินการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของชุมชนเมือง และการสำรวจภาคสนามบริเวณพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของชุมชนเมืองในแต่ละจังหวัด

6) การรวบรวม ประมวล และศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลการจัดทำแผนที่การวิเคราะห์ความเสี่ยง การจัดทำผังแนวความคิดการวางและจัดทำผังเมืองรวม และผังแนวความคิดการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ เพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการระหว่างหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมโยธาธิการและผังเมือง ร่วมกับหน่วยงานส่วนภูมิภาค ได้แก่ สำนักงานจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเมืองในจังหวัดนำร่องกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน โดยมีผู้เชี่ยวชาญจากองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) และผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษาเป็นผู้ให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำ

ภาพ 4 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการจัดทำผังแนวความคิดการวางและจัดทำผังเมืองรวม และผังแนวความคิดการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ

7) การจัดนิทรรศการและการประชุมหารือระหว่างหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมโยธาธิการและผังเมือง ร่วมกับหน่วยงานส่วนภูมิภาคได้แก่ สำนักงานจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเมืองที่เกี่ยวข้องของจังหวัดนำร่องกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน เพื่อประมวลและสรุปผลการดำเนินการโครงการฯ และกำหนดเป็นแนวนโยบายการสนับสนุนการจัดทำแผนการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในมิติการจัดการความเสี่ยงในพื้นที่กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน

8) การถอดบทเรียนและการจัดทำคู่มือการวางผังเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตัวอย่างการนำไปใช้ในจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน เพื่อขยายผลสู่การดำเนินการจัดทำแผนการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในมิติการจัดการความเสี่ยงของจังหวัดต่าง ๆ ในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

โครงการสนับสนุนการจัดทำแผนการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในมิติการจัดการความเสี่ยงในพื้นที่กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันมีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับดังนี้

1) การสร้างความรู้ความเข้าใจ และการเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในมิติการจัดการความเสี่ยงในแต่ละประเด็นสาขาให้แก่หน่วยงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

2) การสร้างความรู้ความเข้าใจ และการเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับการบูรณาการแผนการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กับการวางแผนพัฒนาภาคหรือกลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาท้องถิ่น และการวางผังพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อผลต่อการดำเนินการอย่างเป็นเอกภาพ

บทที่ 2: การวางแผนผังการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การวางแผนผังการพัฒนาเชิงพื้นที่ (spatial development plan) เป็นบทบาทหน้าที่ของกรมโยธาธิการและผังเมือง ซึ่งเป็นหน่วยงานส่วนกลางระดับกรมในสังกัดกระทรวงมหาดไทย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือ อบจ. องค์กรบริหารส่วนตำบล หรือ อบต. ตลอดจนการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติผังเมือง พ.ศ. 2562

การวางแผนผังการพัฒนาเชิงพื้นที่มีสาระสำคัญในการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน และโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง สาธารณูปโภค และสาธารณูปการ เพื่อผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และการสงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ที่ถ่ายทอดสู่แผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานส่วนกลาง และวิสาหกิจขององค์การรัฐวิสาหกิจ และแผนพัฒนาจังหวัด แบบบนสู่ล่าง (top down) และบูรณาการกับแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนแบบล่างสู่บน (bottom up)

ทั้งนี้ การวางแผนผังการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะต้องพิจารณาร่วมกันระหว่างแผนรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และผังการพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยมีสาระสำคัญของการวางแผนผังในแต่ละประเภทดังนี้

2.1 แผนรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2.1.1 แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558-2593 [1]

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558-2593 โดยได้รับการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2557 และการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2558 ได้ระบุถึงแนวทางการดำเนินการประกอบด้วย

1) การปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประกอบด้วยแนวทางและมาตรการใน 6 สาขา ได้แก่

(1) การจัดการน้ำ อุทกภัย และภัยแล้ง มุ่งเน้นการจัดการน้ำอย่างบูรณาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรน้ำ การสร้างความพร้อมในการรับมือและลดความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง รวมถึงการจัดการความเสี่ยงจากอุทกภัยและภัยแล้ง

(2) การเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร มุ่งเน้นการจัดการความเสี่ยงในภาคเกษตรจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทางภูมิอากาศ การสร้างความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้และศักยภาพของเกษตรกรในการปรับตัว รวมถึงการสร้างรายได้เพิ่มจากการพัฒนาสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการรักษาความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน

(3) การท่องเที่ยว มุ่งเน้นการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน เพื่อรักษาไว้ซึ่งความสมบูรณ์และขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของระบบนิเวศและทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการลดความเสี่ยงของภาคการท่องเที่ยวต่อปัจจัยทางภูมิอากาศที่อาจเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

(4) สาธารณสุข มุ่งเน้นการเฝ้าระวังโรคและการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทางภูมิอากาศที่มีผลต่อสุขภาพและการป้องกันการเกิดและแพร่ระบาดของโรค รวมถึงการส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางสาธารณสุขที่มีคุณภาพ

(5) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ มุ่งเน้นการสงวนรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศให้คงความสมบูรณ์ และการกำกับดูแลและควบคุมให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

(6) การตั้งถิ่นฐานและความมั่นคงของมนุษย์ มุ่งเน้นการลดความเสี่ยงและความเสียหายจากภัยธรรมชาติและการสร้างความพร้อมและขีดความสามารถในการปรับตัวของชุมชน

[1] *แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558-2593.*
แหล่งที่มา: https://climate.onep.go.th/wp-content/uploads/2019/07/CCMP_58-93_TH.pdf

2) การลดก๊าซเรือนกระจกและส่งเสริมการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ ประกอบด้วยแนวทางและมาตรการใน 8 สาขา ได้แก่

(1) การผลิตไฟฟ้า มุ่งเน้นการลดสัดส่วนการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลและเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานหมุนเวียนและพัฒนาพลังงานหมุนเวียนที่จะสนับสนุนการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อนำไปสู่การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

(2) การคมนาคมขนส่ง มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพของการเดินทางและขนส่ง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งที่มีประสิทธิภาพสูงและปล่อยคาร์บอนต่ำ รวมถึงการจัดการอุปสงค์การเดินทาง ตามแนวทางการจัดการการคมนาคมขนส่งที่ยั่งยืน (sustainable transport management)

(3) การใช้พลังงานภายในอาคาร มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานภายในอาคารและอนุรักษ์พลังงานโดยการลดการใช้พลังงานภายในอาคาร

(4) ภาคอุตสาหกรรม มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพเครื่องจักรและการจัดการเพื่อประหยัดพลังงานและลดของเสีย การสนับสนุนการผลิตและใช้พลังงานหมุนเวียนในภาคอุตสาหกรรม และส่งเสริมการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมที่ปล่อยคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(5) ภาคของเสีย มุ่งเน้นการจัดการของเสียอย่างครบวงจร โดยคำนึงถึงการจัดการตลอดวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์และการจัดลำดับความสำคัญของแนวทางและมาตรการตามหลักการ waste hierarchy โดยมุ่งเน้นการลดปริมาณของเสียจากแหล่งกำเนิด การลดปริมาณของเสียตามแนวทาง 3Rs (reduce, reuse, recycle) ควบคู่ไปกับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการของเสียและการสนับสนุนการเปลี่ยนของเสียให้เป็นพลังงาน (waste-to-energy) ด้วยเทคโนโลยีที่ไม่ก่อให้เกิดสารพิษอันตราย

(6) ภาคการเกษตร มุ่งเน้นการจัดการด้านการเกษตรที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำและก่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วม (co-benefits) ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ และการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร รวมถึงการสร้างศักยภาพความพร้อมของเกษตรกรเพื่อรองรับเทคโนโลยีและการจัดการด้านการลดก๊าซเรือนกระจก

(7) ภาคป่าไม้ มุ่งเน้นการอนุรักษ์ การเพิ่มพื้นที่ป่าและการเร่งฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมเพื่อเป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอน ทั้งนี้ การดำเนินการที่มีผลกระทบต่อชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ป่าควรจัดให้มีการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม รวมถึงมีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นที่มีการสื่อสารข้อมูลอย่างครบถ้วนและโปร่งใสในระยะเวลาที่เพียงพอต่อการตัดสินใจโดยอิสระ มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม และมีกลไกในการนำผลจากการรับฟังความคิดเห็นไปประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย

(8) การจัดการเมือง มุ่งเน้นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อเป็นแหล่งดูดซับมลพิษและแหล่งกักเก็บคาร์บอนรวมถึงการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมการพัฒนาต่างๆ ในเมืองหลักของประเทศ ตามแนวทางการจัดการเมืองอย่างยั่งยืน (sustainable cities)

3) การสร้างขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประกอบด้วยแนวทางและมาตรการใน 4 สาขา ได้แก่

(1) การพัฒนาข้อมูล งานศึกษาวิจัย และเทคโนโลยี มุ่งเน้นการพัฒนาข้อมูลและงานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน และการพัฒนาเทคโนโลยีรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(2) การพัฒนากลไกสนับสนุนการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มุ่งเน้นการพัฒนากลไกสนับสนุนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กลไกสร้างแรงจูงใจในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและพัฒนาแบบปล่อยคาร์บอนต่ำ และกลไกในการขับเคลื่อนภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง

(3) การสร้างความตระหนักรู้และเสริมศักยภาพด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มุ่งเน้นการพัฒนาคน สร้างองค์ความรู้ที่เข้มแข็ง และสร้างวัฒนธรรมของการมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมีกลุ่มเป้าหมายทั้งสถานศึกษา นักวิชาการ หน่วยงานทุกส่วนที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สื่อมวลชน และสาธารณชนในวงกว้าง เพื่อให้เกิดความตระหนักความเข้าใจ สามารถประเมินวิเคราะห์เกี่ยวกับนโยบายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศบนพื้นฐานขององค์ความรู้ที่ถูกต้อง รวมถึงมีองค์ความรู้และศักยภาพในการมีส่วนช่วยบรรเทาและแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีประสิทธิผลตามบทบาทและภารกิจที่รับผิดชอบ

(4) แนวทางความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มุ่งเน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการเจรจาและการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในเวทีระหว่างประเทศ และการบูรณาการความร่วมมือด้านการค้าและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพเชิงนโยบายและนำไปสู่การดำเนินการที่สมประโยชน์ (win-win)

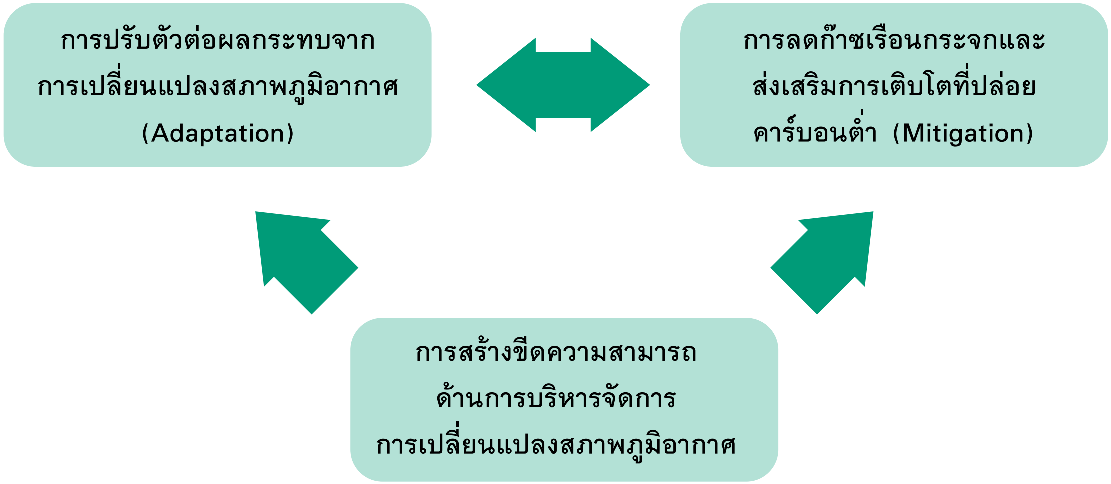

แผนภูมิ 1 องค์ประกอบของแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558-2593

2.1.2 แผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ [2]

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ โดยได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินการจำแนกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

(1) เป้าหมายระยะสั้น (พ.ศ. 2561-2564) เป็นการดำเนินการในประเด็นที่เป็นการเตรียมความพร้อมและวางรากฐานในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการดำเนินการที่ต้องการกลไกการผลักดันในระดับนโยบาย

(2) เป้าหมายระยะกลาง (พ.ศ. 2565-2569) เป็นการดำเนินการที่เป็นการพัฒนากลไกและสร้างขีดความสามารถตามแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ

(3) เป้าหมายระยะยาว (พ.ศ. 2570-2580) เป็นการดำเนินการที่เป็นการพัฒนากลไกและสร้างขีดความสามารถตามแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงาน และเป็นการดำเนินงานในประเด็นที่มีความต่อเนื่องตลอดระยะเวลาของแผน รวมทั้งภายหลังสิ้นสุดแผน เพื่อให้ได้ซึ่งผลลัพธ์และบรรลุเป้าหมายตามแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ

ทั้งนี้ แผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติได้กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการดำเนินการการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจำแนกเป็น 6 สาขา ดังนี้

1) การจัดการน้ำ

การจัดการน้ำซึ่งมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ และลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำ ได้กำหนดตัวชี้วัดได้แก่ ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำ (Water Security Index) และมูลค่าความเสียหายของชีวิตและทรัพย์สินจากภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำ มีแนวทางการดำเนินการประกอบด้วย การพัฒนากลไกและแนวทางขับเคลื่อนการจัดการน้ำอย่างบูรณาการ และการสร้างความพร้อมในการรับมือและการจัดการความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในการจัดการน้ำ

2) การเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร

การเกษตรและความมั่นคงทางอาหารซึ่งมีเป้าหมายเพื่อรักษาผลิตภาพการผลิตและความมั่นคงทางอาหาร ภายใต้ความเสี่ยงและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้กำหนดตัวชี้วัดได้แก่ สัดส่วนมูลค่าความเสียหายของผลผลิตทางการเกษตรที่ได้รับผลกระทบจากปัจจัยทางภูมิอากาศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร และความสามารถในการพึ่งตนเองของภาคเกษตรเมื่อเกิดภัยธรรมชาติจากภูมิอากาศ มีแนวทางการดำเนินการประกอบด้วย การเพิ่มขีดความสามารถในการรับมือและจัดการความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภาคการเกษตร และการรักษาความมั่นคงทางอาหาร

[2] *แผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ. แหล่งที่มา: http://climate.onep.go.th/wp-content/uploads/2019/08/nap.pdf*

3) การท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวซึ่งมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของภาคการท่องเที่ยวให้มีการเติบโตอย่างยั่งยืนและรองรับความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้กำหนดตัวชี้วัดได้แก่ ร้อยละความเชื่อมั่นในคุณภาพความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวจากภัยธรรมชาติจากภูมิอากาศ และมูลค่าความเสียหายของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติจากภูมิอากาศ มีแนวทางการดำเนินการประกอบด้วย การจัดการความเสี่ยงและลดผลกระทบจากภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการปรับตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

4) สาธารณสุข

สาธารณสุขซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้มีระบบสาธารณสุขที่สามารถจัดการความเสี่ยงและลดผลกระทบต่อสุขภาพจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้กำหนดตัวชี้วัดได้แก่ อัตราการเจ็บป่วยและเสียชีวิตของประชาชนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจจากผลกระทบต่อสุขภาพจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีแนวทางการดำเนินการประกอบด้วย การพัฒนากลไกการเฝ้าระวัง และป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการเพิ่มขีดความสามารถของระบบสาธารณสุขและส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางสาธารณสุขที่มีคุณภาพแก่ประชาชน

5) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติซึ่งมีเป้าหมายการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้กำหนดตัวชี้วัดได้แก่ สัดส่วนของแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ รวมทั้งพื้นที่ป่าไม้ และระบบนิเวศชายฝั่งที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่ประเทศ และอัตราการสูญเสียชนิดพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตที่ใกล้สูญพันธุ์หรืออยู่ในภาวะถูกคุกคามจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีแนวทางการดำเนินการประกอบด้วย การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการสร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างมีส่วนร่วม

6) การตั้งถิ่นฐานและความมั่นคงของมนุษย์

การตั้งถิ่นฐานและความมั่นคงของมนุษย์ซึ่งมีเป้าหมายให้ประชาชน ชุมชน และเมือง มีความพร้อมและขีดความสามารถในการปรับตัวต่อความเสี่ยงและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ ได้กำหนดตัวชี้วัดได้แก่ จำนวนผู้เสียชีวิต สูญหาย และผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากภัยธรรมชาติจากภูมิอากาศต่อประชากร 100,000 คนเปรียบเทียบจากฐานค่าเฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปี และจำนวนผังเมืองรวมที่มีการบูรณาการประเด็นด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีแนวทางการดำเนินการประกอบด้วย การพัฒนากลไกจัดการความเสี่ยงและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการสร้างความพร้อมและขีดความสามารถในการปรับตัวของชุมชน

2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้กำหนดในมาตรา 65 วรรค 1 ให้ "รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว" ดังนั้น การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานส่วนกลาง แผนวิสาหกิจขององค์การรัฐวิสาหกิจ และแผนพัฒนาจังหวัดของหน่วยงานส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นการถ่ายทอดแนวนโยบายการพัฒนาประเทศให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติแบบบนสู่ล่าง (top down) และแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นการสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นแบบล่างสู่บน (bottom up) จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้สามารถบรรลุต่อเป้าหมายตามที่กำหนดในยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าวข้างต้น

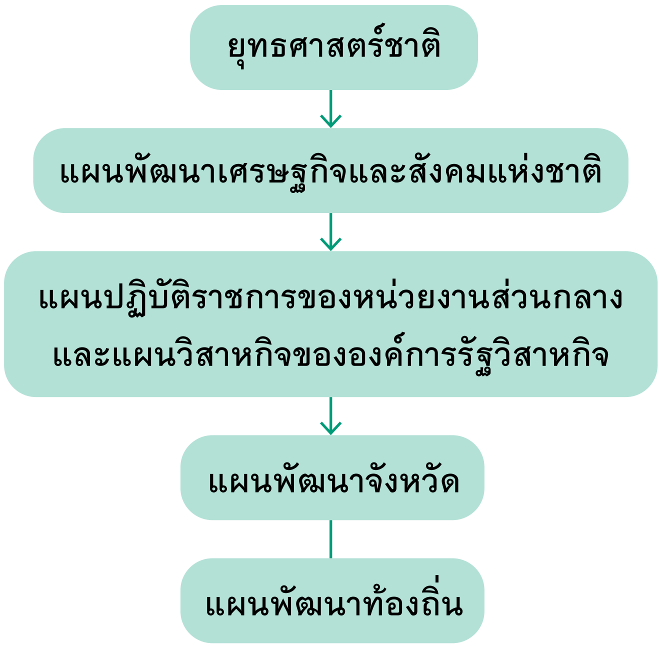

แผนภูมิ 2 การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จังหวัด และท้องถิ่น

ทั้งนี้ การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ และการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับต่าง ๆ ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานส่วนกลาง แผนวิสาหกิจขององค์การรัฐวิสาหกิจ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัดของหน่วยงานส่วนภูมิภาค ตลอดจนแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีกระบวนการและขั้นตอน และมีส่วนที่ได้ระบุถึงการดำเนินการที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ดังนี้

2.2.1 ยุทธศาสตร์ชาติ [3]

มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 ได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันอันจะก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่า 20 ปี ประกอบกับมาตรา 6 ได้กำหนดให้ยุทธศาสตร์ชาติอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(1) วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ

(2) เป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาว กำหนดระยะเวลาที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และตัวชี้วัดการบรรลุเป้าหมาย

(3) ยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ

พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 ได้กำหนดให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ และมีเลขาธิการสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ เป็นผู้มีบทบาทหน้าที่ในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งเมื่อผ่านการพิจารณาจากและดำเนินการนำร่างยุทธศาสตร์ชาติเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ก่อนนำขึ้นทูลเกล้าฯถวายเพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้เป็นยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ชาติที่ประกาศใช้ในปัจจุบันซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรก ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งระบุถึงการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ โดยมุ่งเน้นการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ การปรับปรุงการบริหารจัดการภัยพิบัติทั้งระบบ และการสร้างขีดความสามารถของประชาชนในการรับมือและปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งสนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ ประกอบด้วย

(1) การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยพัฒนารูปแบบและแนวทางการจัดการเมืองเพื่อมุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำและพื้นที่สีเขียวในทุกรูปแบบ รวมทั้งสนับสนุนการจัดการด้านการเกษตรที่มีผลประโยชน์ร่วมในการลดก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งเร่งฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าเพื่อเป็นแหล่งกักเก็บก๊าซเรือนกระจก

[3] *ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580). แหล่งที่มา: http://nscr.nesdb.go.th/ยุทธศาสตร์ชาติ/*

(2) การปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยพัฒนาระบบฐานข้อมูลการคาดการณ์สภาพภูมิอากาศและระบบเตือนภัยล่วงหน้าที่รวดเร็ว แม่นยำ และมีประสิทธิภาพ และมีการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและลดผลกระทบทั้งในเชิงโครงสร้างและไม่ใช่โครงสร้าง เพื่อเตรียมรับมือกับพิบัติภัยที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศที่เหมาะสมกับแต่ละภูมิสังคมของประเทศพร้อมทั้งพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการพิบัติภัยทั้งระบบ โดยคำนึงถึงปัจจัยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระยะยาว รวมถึงการเสริมสร้างขีดความสามารถของประชาชน ชุมชนและเมืองในการรับมือและปรับตัวต่อผลกระทบจากพิบัติภัยที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(3) การมุ่งเป้าสู่การลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและภาคเอกชน โดยบูรณาการนโยบายและแผนพัฒนาประเทศในทุกสาขา โดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน มีการส่งเสริมสินค้าและบริการคาร์บอนต่ำ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างเป็นระบบ และพัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนการลงทุนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งพัฒนารูปแบบทางธุรกิจด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งมีการพัฒนากฎหมายเพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ

(4) การพัฒนาและสร้างระบบรับมือปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ โดยพัฒนาโครงสร้างระบบสาธารณสุข เครือข่ายเตือนภัยและเฝ้าระวังโรคให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมประชากรกลุ่มเสี่ยงที่มีความอ่อนไหวต่อปัจจัยการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศต่อโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ การพัฒนาระบบสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมและเวชศาสตร์ป้องกันทั้งระบบ

แผนภูมิ 3 องค์ประกอบของยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580

2.2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ [4]

พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2561 ได้กำหนดในมาตรา 14 ให้มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างต่อเนื่องในแต่ละช่วงระยะเวลา 5 ปี โดยต้องสอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งของประเทศและของโลก ทิศทางการพัฒนาประเทศที่เหมาะสม ซึ่งต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีการบูรณาการการดำเนินการร่วมกัน และมุ่งตอบสนองความเป็นอยู่ที่มีความผาสุกและยั่งยืนของประชาชนทั้งในระดับชาติและระดับภูมิภาค

พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2561 ได้กำหนดให้สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งของประเทศและของโลก การจัดทำร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการเสนอแนะ ให้คำปรึกษา และให้ความเห็นเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ รวมทั้งการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือระเบียบที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในด้านต่าง ๆ ต่อนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี

ทั้งนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาขีดความสามารถในการลดก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัวเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการรับมือกับภัยพิบัติ โดยมีเป้าหมายการเพิ่มประสิทธิภาพการลดก๊าซเรือนกระจกและขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีกลไกจัดการเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในด้านต่าง ๆ หรือในพื้นที่หรือสาขาที่มีความเสี่ยงจะได้รับผลกระทบสูง โดยได้กำหนดตัวชี้วัดต่าง ๆ ได้แก่

- ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคพลังงานและคมนาคมขนส่งลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ของการปล่อยในกรณีปกติ ภายในปี 2563
- ต้นทุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหน่วย (บาทต่อตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า) มีแนวโน้มลดลง
- แผนปฏิบัติการการปรับตัวเพื่อรองรับกาเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในรายสาขาที่จำเป็น เช่น การจัดการน้ำ เกษตร สาธารณสุข และป่าไม้
- การจัดตั้งกลไกภายในประเทศเพื่อสนับสนุนด้านการเงิน เทคโนโลยี และการเสริมสร้างศักยภาพ การสนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประกอบด้วย

(1) จัดทำและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้สามารถรองรับพันธกรณีระหว่างประเทศด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้อย่างบูรณาการและครอบคลุม เพื่อสนับสนุนระบบการรายงานการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการจัดการภายใต้มาตรการการลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศ อีกทั้งเอื้ออำนวยต่อการจัดตั้งกลไกใหม่ ๆ ระหว่างภาครัฐและเอกชนในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2) พัฒนามาตรการและกลไกเพื่อสนับสนุนการลดก๊าซเรือนกระจกในทุกภาคส่วน โดยเฉพาะสาขาการผลิตไฟฟ้า การใช้พลังงานในภาคขนส่ง ภาคอุตสาหกรรม ภาคครัวเรือนและอาคาร โดยลดการผลิตและใช้พลังงานจากเชื้อเพลิงฟอสซิล ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน การอนุรักษ์พลังงาน การผลิตพลังงานทดแทนจากของเสีย พัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญด้านพลังงานทดแทนประเภทต่าง ๆ สนับสนุนระบบการคมนาคมขนส่งที่ยั่งยืน เพิ่มประสิทธิภาพเครื่องยนต์และเครื่องจักรอุปกรณ์ รวมทั้งส่งเสริมการจัดตั้งกลไกทางการเงินที่สนับสนุนการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่สร้างประโยชน์ร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน อาทิ กลไกตลาดคาร์บอนเครดิต ภาษีคาร์บอน รวมทั้งสนับสนุนให้ภาคเอกชนลงทุนเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพิ่มมากขึ้น

(3) ส่งเสริมภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการจัดเก็บและรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยเริ่มต้นจากข้อมูลการใช้พลังงาน และให้ความช่วยเหลือทางวิชาการกับภาคส่วนต่าง ๆ ด้านการเก็บรวบรวมและจัดทำข้อมูลพื้นฐาน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาฐานข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศที่เป็นปัจจุบัน การขึ้นทะเบียนกิจกรรมการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการประเมินแนวโน้มการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในอนาคต

[4] *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564. แหล่งที่มา: https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422*

(4) เพิ่มขีดความสามารถในการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมร่วมกับการศึกษาและประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการปรับตัวในการจัดหาเทคโนโลยีที่จำเป็นสำหรับภาคเกษตร รวมทั้งมีมาตรการสนับสนุนช่วยเหลือประชาชนในกลุ่มเปราะบาง มีความเสี่ยงสูง และมีความสามารถในการปรับตัวต่ำ วางแผนป้องกันเมืองที่อาจได้รับผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเล และอาจเผชิญกับฤดูกาลที่รุนแรงและแปรปรวน โดยวางผังเมืองบนพื้นฐานการประเมินและวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จัดทำยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับประเทศ รายสาขา และระดับพื้นที่ ซึ่งมีความเสี่ยงเฉพาะ เพื่อพัฒนาและขับเคลื่อนไปสู่การดำเนินการในระดับท้องถิ่น

5) สร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคส่วนต่าง ๆ ในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบและความเสี่ยงของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เสริมสร้างศักยภาพบุคลากรและหน่วยงานในระดับต่าง ๆ ทั้งส่วนกลาง และท้องถิ่น รวมทั้งชุมชน ให้มีความรู้ความสามารถในการรับมือกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ปล่อยคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ระดับปฐมวัยควบคู่กับหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง และบรรจุไว้ในระบบการศึกษาภาคบังคับ

2.2.3 แผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานส่วนกลาง

มาตรา 16 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ได้กำหนดให้ส่วนราชการซึ่งโดยนิยามตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว หมายความว่า ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ในกำกับของราชการฝ่ายบริหาร แต่ไม่รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้นโดยจัดทำเป็นแผน 5 ปี ซึ่งต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ มาตรา 9 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้ในวาระเริ่มแรกของการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการเป็นแผน 5 ปี ให้จัดทำเป็นแผน 3 ปีโดยมีห้วงระยะเวลาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ย่อมแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ในการใช้แผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่อยู่ในกำกับของราชการฝ่ายบริหารเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดแนวนโยบายต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งเป็นแผน 5 ปี ไปสู่การดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม

2.2.4 แผนพัฒนาจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค

มาตรา 53/1 และมาตรา 53/2 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 กำหนดให้จังหวัดต้องจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติ และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดดังกล่าวให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างหัวหน้าส่วนราชการที่มีสถานที่ตั้งทำการอยู่ในจังหวัดไม่ว่าจะเป็นราชการบริหาร ส่วนภูมิภาคหรือราชการบริหารส่วนกลางและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัด รวมทั้งผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน ซึ่งเมื่อประกาศใช้แผนพัฒนาจังหวัดแล้ว การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการดำเนินกิจการของส่วนราชการและหน่วยงานอื่นของรัฐทั้งปวงที่กระทำในพื้นที่จังหวัดต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดดังกล่าว

ทั้งนี้ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2560 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดกรอบนโยบายและวางระบบในการบริหารงานภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัดแบบบูรณาการ เพื่อให้สามารถบริหารงาน แก้ไขปัญหา และพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ได้รับประโยชน์สูงสุด การกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาภาค แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด การจัดทำและบริหารงบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัด และงบประมาณของส่วนราชการที่จะดำเนินการตามแผนพัฒนาภาค การบูรณาการแผนของส่วนราชการและแผนพัฒนาระดับพื้นที่ เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนในพื้นที่ของกระทรวง กรม สอดคล้องกับศักยภาพหรือประเด็นปัญหาในพื้นที่ และเชื่อมโยง

ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายรัฐบาล การให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาภาค แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด คำของบประมาณของจังหวัด กลุ่มจังหวัด และงบประมาณของส่วนราชการที่จะดำเนินการตามแผนพัฒนาภาคตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ ตลอดจนการกำกับดูแลการดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ทั้งนี้ ได้กำหนดให้แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาภาค มีระยะเวลา 5 ปี

นอกจากนี้ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดแนวทางเพื่อบูรณาการในการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่หมู่บ้าน ชุมชน ตำบล และอำเภอ ให้เกิดความเชื่อมโยงสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาในระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด ภาค และประเทศไปในทิศทางเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.5 แผนพัฒนาท้องถิ่น

การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษซึ่งได้แก่เมืองพัทยา ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบฯ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2561 ได้กำหนดนิยามของ “แผนพัฒนาท้องถิ่น” หมายความว่า แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้า และให้หมายความรวมถึงการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น

ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องวางแผนพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ต่าง ๆ ตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ได้กำหนดไว้ อีกทั้งแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล และแผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชนต่าง ๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ตั้งอยู่อีกด้วย

2.3 การวางแผนผังการพัฒนาเชิงพื้นที่

การวางแผนผังการพัฒนาเชิงพื้นที่ในปัจจุบัน เป็นการดำเนินการโดยอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนดให้เป็นบทบาทหน้าที่ของกรมโยธาธิการและผังเมือง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ได้ระบุถึงความมุ่งหมายเพื่อกำหนดรูปแบบการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับ พร้อมทั้งบริหารจัดการผังเมืองให้มีรูปแบบการดำเนินการและการบริหารจัดการที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ สภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการวางกรอบและนโยบายด้านการพัฒนาพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับชนบท ตลอดจนกระจายอำนาจในการวางและจัดทำผังเมืองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยคำนึงถึงความสามารถในการรองรับการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาของพื้นที่ โดยได้จำแนกผังเมืองเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

2.3.1 ผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่

ผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ คือ การกำหนดกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่

(1) ผังนโยบายระดับประเทศ

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 กำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมืองมีบทบาทหน้าที่ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ เพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่ การพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท โครงสร้างพื้นฐานหลัก การพัฒนาพื้นที่พิเศษ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการอื่น ๆ ที่จำเป็น เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(2) ผังนโยบายระดับภาค

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 กำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมืองมีบทบาทหน้าที่ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาค เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาพื้นที่ที่มีขอบเขตเกินหนึ่งจังหวัด ในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมืองและชนบท การคมนาคมและการขนส่งการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ รวมทั้งการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(3) ผังนโยบายระดับจังหวัด

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 กำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมืองมีบทบาทหน้าที่ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาพื้นที่ระดับจังหวัดในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมืองและชนบท การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ รวมทั้งการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอต่อคณะกรรมการผังเมืองเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้การวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดจะต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกับผังนโยบายระดับภาค ส่วนการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาคจะต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกับผังนโยบายระดับประเทศ

2.3.2 ผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน คือ การกำหนดกรอบแนวทางและแผนงานการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด เพื่อการพัฒนาเมืองและการดำรงรักษาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

(1) ผังเมืองรวม

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 กำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมือง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม เพื่อให้เป็นแผนผัง นโยบาย และโครงการ รวมทั้งมาตรการควบคุมโดยทั่วไปในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเมืองและการดำรงรักษาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบทในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณูปโภค สาธารณูปการ บริการสาธารณะและสภาพแวดล้อม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง โดยการวางและจัดทำผังเมืองรวมจะต้องสอดคล้องกับผังนโยบายระดับภาคและผังนโยบายระดับจังหวัด และต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่นั้น ๆ

(2) ผังเมืองเฉพาะ

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 กำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมือง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ในการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ เพื่อให้เป็นแผนผังและโครงการดำเนินการเพื่อพัฒนาหรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่งหรือกิจการที่เกี่ยวข้องในเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท เพื่อประโยชน์ในการสร้างเมืองใหม่ การพัฒนาเมือง การอนุรักษ์เมือง หรือการฟื้นฟูเมือง โดยการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะต้องให้สอดคล้องกับผังเมืองรวม และให้คำนึงถึงความคิดเห็นของเจ้าของ ผู้ครอบครองหรือผู้มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย การรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชน และการได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างอาคารภายในระยะเวลาที่ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ

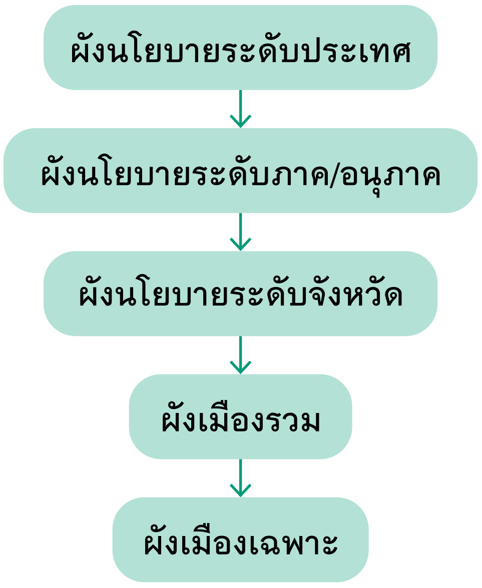

แผนภูมิ 4 การวางแผนผังการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

การวางแผนผังการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศย่อมหมายถึง การวาง จัดทำ และดำเนินการให้เป็นไปตามแผนผังต่าง ๆ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ซึ่งได้แก่ ผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค ผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญได้แก่ แผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน และแผนผังโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง สาธารณูปโภค และสาธารณูปการ เพื่อให้เป็นเครื่องมือในการรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ของประเทศ ภาค จังหวัด เมือง และย่านหรือชุมชนเมือง ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แผนปฏิบัติราชการ แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาท้องถิ่นตามลำดับ

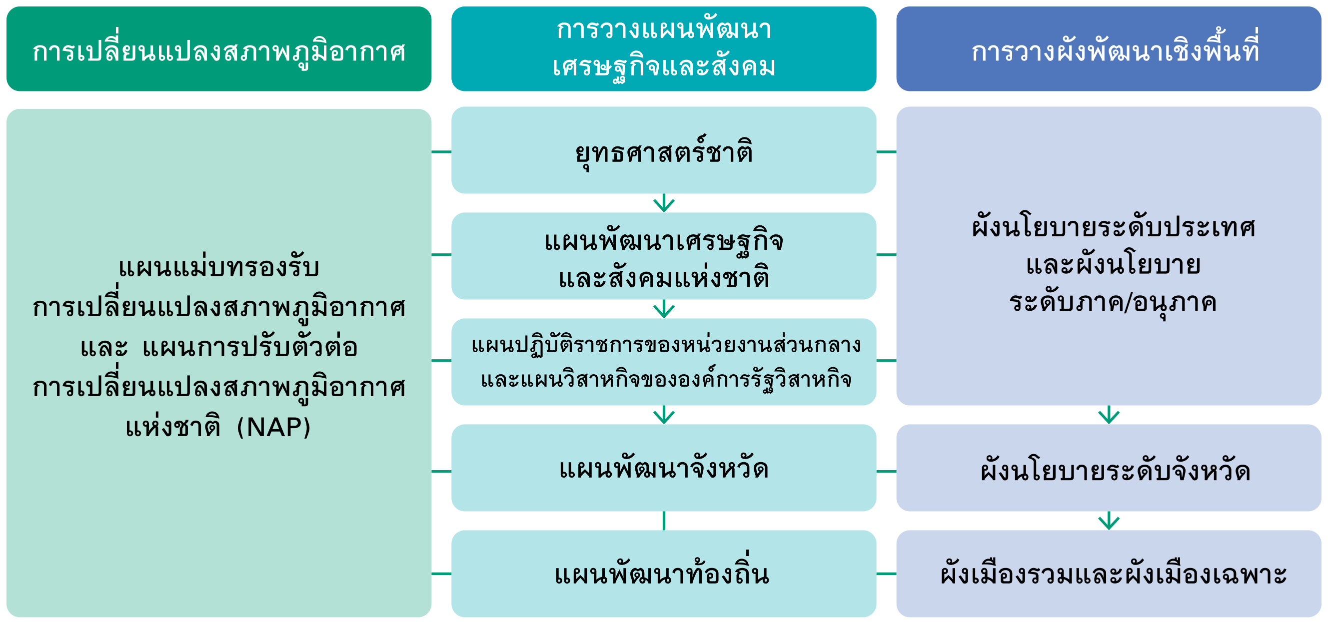

แผนภูมิ 5 การวางแผนผังการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

บทที่ 3: การวางแผนผังการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ: กรณีตัวอย่างกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน

3.1 ข้อมูลพื้นฐาน

กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันซึ่งประกอบด้วยจังหวัดต่าง ๆ จำนวน 6 จังหวัด ได้แก่ ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล มีพื้นที่ทั้งสิ้น 20,433 ตารางกิโลเมตร และมีประชากรตามทะเบียนราษฎรในปี พ.ศ. 2560 เท่ากับ 2,445,157 คน คิดเป็นความหนาแน่นประชากรเฉลี่ย 120 คน/ตร.กม.

ตาราง 1 ขนาดพื้นที่ จำนวนประชากร และความหนาแน่นของประชากรของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2560

จังหวัด	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)
ระนอง	3,298	258,805	78.47
พังงา	4,171	271,958	65.20
ภูเก็ต	543	611,971	1127.02
กระบี่	4,774	391,792	82.07
ตรัง	4,918	616,115	125.28
สตูล	2,730	294,516	107.88
รวม	**20,433**	**2,445,157**	**119.67**

ที่มา: กรมการปกครอง

กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันมีผืนแผ่นดินที่มีสภาพภูมิประเทศทางทิศตะวันออกเป็นแนวเทือกเขา ต่อเนื่องกับที่ราบชายฝั่งทะเล และเกาะขนาดต่าง ๆ ทางทิศตะวันตกสภาพภูมิประเทศบนผืนแผ่นดินที่มีลักษณะแคบยาวดังกล่าวส่งผลให้จังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันประกอบด้วยลุ่มน้ำขนาดเล็กที่ครอบคลุมพื้นที่จากแหล่งต้นน้ำลำธารลงสู่ทะเลเฉพาะภายในพื้นที่จังหวัดนั้น ๆ

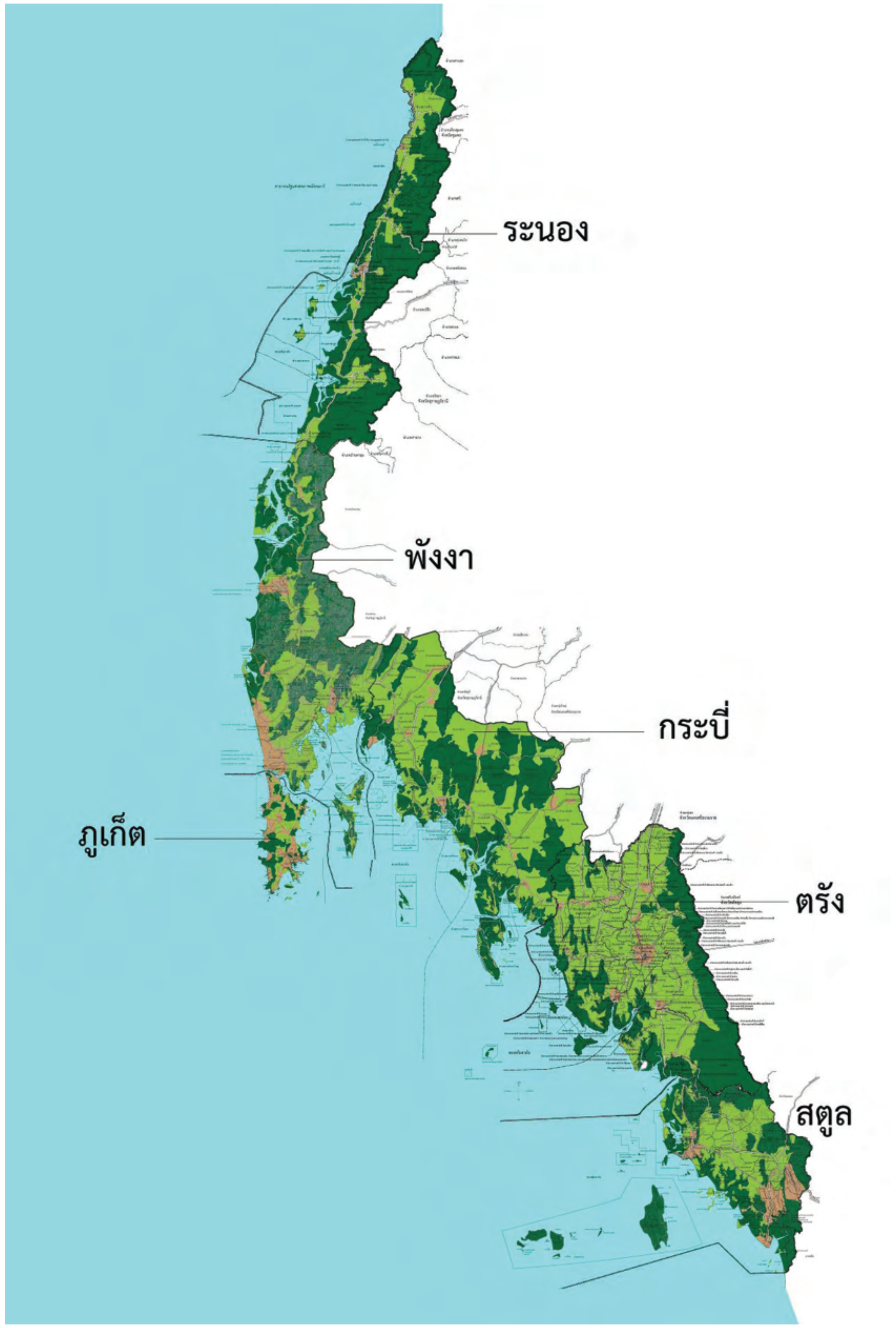

แผนที่ 1 สภาพภูมิประเทศของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน

ในปี พ.ศ. 2559 กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันมีการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นพื้นที่ป่าไม้ 6,701.40 ตร.กม. พื้นที่ถือครองทางการเกษตร 9,790.99 ตร.กม. และพื้นที่นอกการเกษตร 3,624.59 ตร.กม. คิดเป็นร้อยละ 33.31, 48.67 และ 18.02 ของพื้นที่กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันตามลำดับ

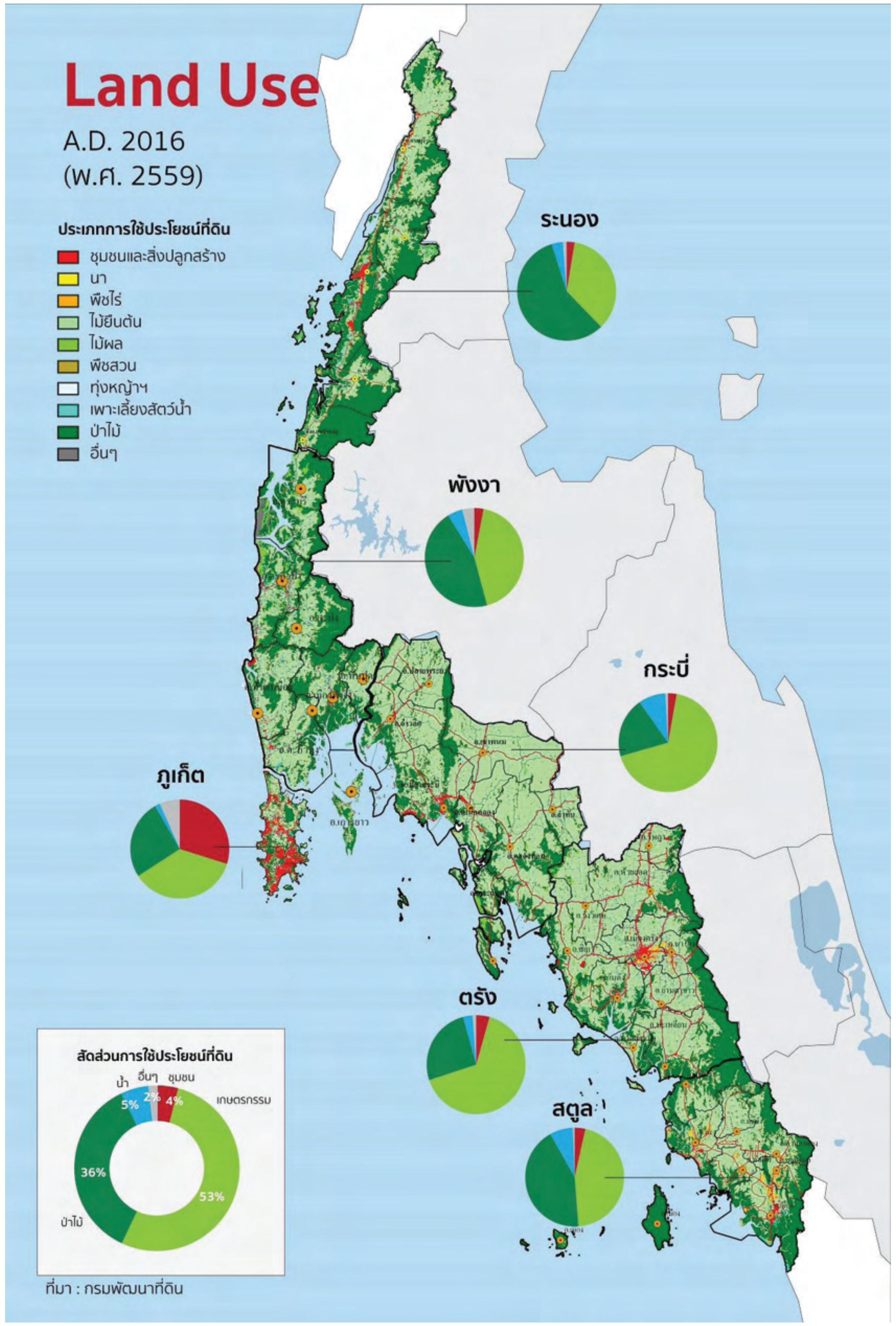

แผนที่ 2 การใช้ประโยชน์ที่ดินของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2559
ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน

ตาราง 2 การใช้ประโยชน์ที่ดินในอนุภูมิภาคชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2559

จังหวัด	ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	พื้นที่ (ตร.กม.)	%
ระนอง	เนื้อที่ป่าไม้	1,724.82	52.30
	เนื้อที่ถือครองทางการเกษตร	868.31	26.33
	- ที่นา	1.88	0.06
	- ที่พืชไร่	-	0.00
	- ที่ไม้ผลและไม้ยืนต้น	813.97	24.68
	- ที่สวนผักและไม้ดอก	4.50	0.14
	- เนื้อที่การใช้ประโยชน์ทางการเกษตรด้านอื่นๆ	47.96	1.45
	เนื้อที่นอกการเกษตร	704.91	21.37
	เนื้อที่ทั้งหมด	3,298.04	100.00
พังงา	เนื้อที่ป่าไม้	1,722.97	41.31
	เนื้อที่ถือครองทางการเกษตร	1,806.88	43.32
	- ที่นา	4.15	0.10
	- ที่พืชไร่	-	0.00
	- ที่ไม้ผลและไม้ยืนต้น	1,760.84	42.22
	- ที่สวนผักและไม้ดอก	0.19	0.00
	- เนื้อที่การใช้ประโยชน์ทางการเกษตรด้านอื่นๆ	41.69	1.00
	เนื้อที่นอกการเกษตร	641.04	15.37
	เนื้อที่ทั้งหมด	4,170.89	100.00
ภูเก็ต	เนื้อที่ป่าไม้	111.21	20.48
	เนื้อที่ถือครองทางการเกษตร	175.19	32.26
	- ที่นา	0.20	0.04
	- ที่พืชไร่	-	0.00
	- ที่ไม้ผลและไม้ยืนต้น	166.48	30.66
	- ที่สวนผักและไม้ดอก	1.09	0.20
	- เนื้อที่การใช้ประโยชน์ทางการเกษตรด้านอื่นๆ	7.43	1.37
	เนื้อที่นอกการเกษตร	256.64	47.26
	เนื้อที่ทั้งหมด	543.03	100.00

จังหวัด	ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	พื้นที่ (ตร.กม.)	%
กระบี่	เนื้อที่ป่าไม้	881.41	18.72
	เนื้อที่ถือครองทางการเกษตร	2,945.61	62.56
	- ที่นา	9.38	0.20
	- ที่พืชไร่	-	0.00
	- ที่ไม้ผลและไม้ยืนต้น	2,843.38	60.39
	- ที่สวนผักและไม้ดอก	9.60	0.20
	- เนื้อที่การใช้ประโยชน์ทางการเกษตรด้านอื่นๆ	83.25	1.77
	เนื้อที่นอกการเกษตร	881.49	18.72
	เนื้อที่ทั้งหมด	4,708.51	100.00
ตรัง	เนื้อที่ป่าไม้	1,073.97	21.84
	เนื้อที่ถือครองทางการเกษตร	2,925.13	59.48
	- ที่นา	34.49	0.70
	- ที่พืชไร่	-	0.00
	- ที่ไม้ผลและไม้ยืนต้น	2,776.39	56.46
	- ที่สวนผักและไม้ดอก	8.11	0.16
	- เนื้อที่การใช้ประโยชน์ทางการเกษตรด้านอื่นๆ	106.15	2.16
	เนื้อที่นอกการเกษตร	918.41	18.68
	เนื้อที่ทั้งหมด	4,917.52	100.00
สตูล	เนื้อที่ป่าไม้	1,187.02	47.88
	เนื้อที่ถือครองทางการเกษตร	1,069.86	43.16
	- ที่นา	77.03	3.11
	- ที่พืชไร่	-	0.00
	- ที่ไม้ผลและไม้ยืนต้น	934.77	37.71
	- ที่สวนผักและไม้ดอก	6.43	0.26
	- เนื้อที่การใช้ประโยชน์ทางการเกษตรด้านอื่นๆ	51.63	2.08
	เนื้อที่นอกการเกษตร	222.10	8.96
	เนื้อที่ทั้งหมด	2,478.98	100.00

ตาราง 2 การใช้ประโยชน์ที่ดินในอนุภูมิภาคชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2559 (ต่อ)

จังหวัด	ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	พื้นที่ (ตร.กม.)	%
อนุภูมิภาคชายฝั่งทะเลอันดามัน	เนื้อที่ป่าไม้	6,701.40	33.31
	เนื้อที่ถือครองทางการเกษตร	9,790.99	48.67
	- ที่นา	127.13	0.63
	- ที่พืชไร่	-	0.00
	- ที่ไม้ผลและไม้ยืนต้น	9,295.82	46.21
	- ที่สวนผักและไม้ดอก	29.92	0.15
	- เนื้อที่การใช้ประโยชน์ทางการเกษตรด้านอื่นๆ	338.11	1.68
	เนื้อที่นอกการเกษตร	3,624.59	18.02
	เนื้อที่ทั้งหมด	20,116.98	100.00

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันมีผลิตภัณฑ์จังหวัดตามราคาประจำปีในปี พ.ศ. 2560 รวมกันเท่ากับ 505,622 ล้านบาท โดยมีส่วนแบ่งในสาขาเกษตรกรรมเท่ากับ 91,244 ล้านบาท สาขาอุตสาหกรรมเท่ากับ 36,098 ล้านบาท และสาขาการค้าและการบริการเท่ากับ 378,280 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 18.05, 7.14 และ 74.81 ของผลิตภัณฑ์จังหวัดตามลำดับ ทั้งนี้ในระหว่างปี พ.ศ. 2550-2560 กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันมีการเติบโตทางเศรษฐกิจคำนวณจากผลิตภัณฑ์จังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ (ปีอ้างอิง พ.ศ. 2545) เฉลี่ยร้อยละ 5.66 ต่อปี โดยสาขาเกษตรกรรม สาขาอุตสาหกรรม และสาขาการค้าและการบริการมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยร้อยละ -0.58, -2.04 และ 9.00 ต่อปีตามลำดับ

ตาราง 3 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดและภูมิภาค ณ ราคาปัจจุบัน ในอนุภูมิภาคชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2550-2560

(หน่วย: ล้านบาท)

จังหวัด		พ.ศ.										
		2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
ระนอง	เกษตรกรรม	8,249	8,666	9,104	9,565	9,411	9,260	9,111	8,965	8,821	10,645	11,633
	อุตสาหกรรม	2,559	2,700	2,850	3,007	3,048	3,089	3,130	3,173	3,215	2,307	2,678
	การค้าและบริการ	7,515	7,979	8,472	8,995	9,306	9,628	9,960	10,304	10,660	12,950	13,723
	รวม	18,323	19,346	20,426	21,568	21,765	21,976	22,202	22,442	22,696	25,902	28,033
พังงา	เกษตรกรรม	14,460	15,766	17,190	18,742	17,173	15,735	14,418	13,211	12,105	13,574	17,077
	อุตสาหกรรม	2,992	3,169	3,358	3,557	3,665	3,776	3,891	4,009	4,131	3,420	3,281
	การค้าและบริการ	12,647	14,187	15,915	17,853	21,173	25,111	29,781	35,319	41,888	48,322	54,240
	รวม	30,099	33,122	36,462	40,152	42,011	44,622	48,090	52,540	58,124	65,316	74,598
ภูเก็ต	เกษตรกรรม	4,926	5,004	5,082	5,162	5,105	5,050	4,994	4,940	4,886	6,626	6,163
	อุตสาหกรรม	8,260	8,848	9,478	10,152	10,354	10,559	10,768	10,981	11,199	6,332	6,594
	การค้าและบริการ	55,609	63,471	72,445	82,688	93,376	105,447	119,077	134,469	151,852	181,936	199,765
	รวม	68,795	77,322	87,005	98,002	108,835	121,055	134,839	150,391	167,936	194,894	212,522
กระบี่	เกษตรกรรม	19,607	21,165	22,847	24,662	24,588	24,514	24,440	24,367	24,294	22,651	22,992
	อุตสาหกรรม	5,114	5,526	5,971	6,451	6,696	6,950	7,214	7,488	7,772	5,551	5,989
	การค้าและบริการ	17,783	20,338	23,259	26,600	29,806	33,399	37,425	41,937	46,992	53,931	57,859
	รวม	42,504	47,028	52,076	57,713	61,091	64,864	69,080	73,792	79,058	82,133	86,841
ตรัง	เกษตรกรรม	27,248	29,552	32,051	34,761	30,799	27,288	24,178	21,422	18,980	21,116	20,844
	อุตสาหกรรม	10,148	10,778	11,447	12,157	12,329	12,503	12,679	12,858	13,040	11,479	13,720
	การค้าและบริการ	21,971	23,414	24,951	26,590	27,114	27,649	28,194	28,750	29,317	34,898	36,426
	รวม	59,368	63,744	68,449	73,508	70,242	67,440	65,051	63,030	61,337	67,493	70,990
สตูล	เกษตรกรรม	12,809	13,529	14,291	15,095	14,731	14,376	14,030	13,692	13,362	13,901	12,535
	อุตสาหกรรม	3,535	3,912	4,330	4,792	4,726	4,661	4,597	4,534	4,471	3,301	3,836
	การค้าและบริการ	8,393	8,846	9,323	9,826	10,593	11,421	12,313	13,274	14,311	16,119	16,267
	รวม	24,737	26,288	27,944	29,713	30,051	30,458	30,940	31,500	32,145	33,322	32,638
รวม	เกษตรกรรม	87,298	93,682	100,564	107,987	101,808	96,223	91,172	86,596	82,447	88,513	91,244
	อุตสาหกรรม	32,608	34,934	37,433	40,117	40,818	41,538	42,280	43,043	43,828	32,390	36,098
	การค้าและบริการ	123,919	138,235	154,365	172,552	191,370	212,654	236,750	264,054	295,020	348,156	378,280
	รวม	243,825	266,851	292,362	320,656	333,995	350,416	370,202	393,694	421,296	469,059	505,622

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

ตาราง 4 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดและภูมิภาคแบบปริมาณลูกโซ่ในอนุภูมิภาคชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2550-2560

(หน่วย: ล้านบาท)

จังหวัด		พ.ศ.										
		2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
ระนอง	เกษตรกรรม	7,549	7,671	7,794	7,919	7,799	7,680	7,564	7,449	7,336	8,277	8,286
	อุตสาหกรรม	2,130	2,199	2,271	2,344	2,262	2,182	2,105	2,031	1,960	1,310	1,456
	การค้าและบริการ	6,351	6,513	6,680	6,851	6,919	6,987	7,056	7,125	7,196	8,423	8,749
	รวม	16,031	16,383	16,744	17,114	16,979	16,849	16,725	16,606	16,492	18,145	18,684
พังงา	เกษตรกรรม	8,035	8,028	8,020	8,013	7,789	7,571	7,360	7,154	6,954	7,263	8,688
	อุตสาหกรรม	2,210	2,243	2,277	2,310	2,348	2,387	2,426	2,466	2,506	1,811	1,724
	การค้าและบริการ	10,741	11,711	12,768	13,921	16,587	19,762	23,545	28,053	33,424	31,333	33,474
	รวม	20,986	21,982	23,065	24,245	26,724	29,720	33,331	37,673	42,885	36,560	39,807
ภูเก็ต	เกษตรกรรม	4,492	4,443	4,395	4,347	4,187	4,033	3,884	3,741	3,603	4,435	3,896
	อุตสาหกรรม	7,024	7,361	7,715	8,085	8,066	8,046	8,027	8,007	7,988	4,400	4,343
	การค้าและบริการ	50,471	56,427	63,085	70,529	78,278	86,878	96,423	107,017	118,774	136,209	143,278
	รวม	61,987	68,231	75,195	82,961	90,530	98,957	108,334	118,765	130,365	144,978	151,343
กระบี่	เกษตรกรรม	11,862	11,908	11,954	12,000	12,260	12,526	12,797	13,075	13,358	12,629	13,524
	อุตสาหกรรม	3,660	3,777	3,897	4,021	4,220	4,430	4,649	4,880	5,121	3,162	3,302
	การค้าและบริการ	15,145	16,793	18,619	20,645	22,849	25,289	27,989	30,978	34,285	36,171	37,538
	รวม	30,668	32,477	34,470	36,666	39,329	42,244	45,435	48,932	52,765	49,991	52,359
ตรัง	เกษตรกรรม	14,445	14,272	14,102	13,934	13,483	13,046	12,624	12,215	11,819	12,073	11,040
	อุตสาหกรรม	7,282	7,283	7,284	7,284	7,432	7,583	7,737	7,894	8,054	6,447	7,192
	การค้าและบริการ	18,474	18,950	19,438	19,938	19,891	19,844	19,798	19,751	19,704	22,551	23,015
	รวม	40,201	40,505	40,824	41,157	40,806	40,473	40,158	39,860	39,578	40,399	40,541
สตูล	เกษตรกรรม	10,684	10,830	10,977	11,126	10,923	10,723	10,527	10,335	10,146	9,847	8,420
	อุตสาหกรรม	2,966	3,118	3,278	3,447	3,390	3,334	3,280	3,226	3,173	2,254	2,543
	การค้าและบริการ	6,839	6,906	6,974	7,043	7,477	7,938	8,427	8,947	9,498	9,915	9,769
	รวม	20,489	20,854	21,230	21,616	21,790	21,996	22,234	22,508	22,817	22,191	20,973
รวม	เกษตรกรรม	57,067	57,151	57,241	57,339	56,440	55,579	54,756	53,969	53,217	54,524	53,854
	อุตสาหกรรม	25,273	25,982	26,721	27,492	27,718	27,962	28,224	28,504	28,803	19,384	20,560
	การค้าและบริการ	108,022	117,300	127,565	138,928	152,001	166,698	183,238	201,870	222,881	244,602	255,823
	รวม	190,362	200,433	211,528	223,758	236,159	250,240	266,218	284,343	304,901	318,510	330,237

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

การเติบโตทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันพิจารณาจากส่วนแบ่งของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ประกอบกับจำนวนแรงงานรายสาขาการผลิตมีพื้นฐานอยู่บนพืชเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ยางพารา และปาล์มน้ำมัน ประกอบกับการทำประมง โดยมีสาขาการค้าและการบริการโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการท่องเที่ยวที่แสดงถึงการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ต จังหวัดพังงา และจังหวัดกระบี่อย่างมีนัยยะสำคัญ

3.2 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่อาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พิจารณาได้จากข้อมูลสถิติซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้มีการจัดเก็บโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ และที่ได้มีการรวบรวมโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นรายงานสถิติรายปีประเทศไทย และรายงานสถิติจังหวัด ตลอดจนการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจงนับในสำมะโนประชากรและเคหะ สำมะโนเกษตร สำมะโนอุตสาหกรรม และสำมะโนการค้าและบริการ นอกจากนี้ยังมีแผนที่การวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งจัดทำโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยมีข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน ดังนี้

1) การจัดการน้ำ อุทกภัยและภัยแล้ง

กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันมีสถานีอุตุนิยมวิทยาจำนวน 8 แห่ง โดยมีสถิติปริมาณน้ำฝนซึ่งระบุถึงปริมาณฝนรวมและจำนวนวันฝนตก โดยระหว่างปี พ.ศ. 2550-2560 สถิติดังกล่าวแสดงถึงแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของปริมาณฝน และการลดลงของจำนวนวันฝนตก ซึ่งย่อมหมายถึงการเพิ่มขึ้นของฝนสูงสุด และเนื่องด้วยกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันมีสภาพภูมิประเทศทางทิศตะวันออกเป็นแนวเทือกเขาต่อเนื่องกับที่ราบชายฝั่งทะเลที่มีความแคบ และมีแม่น้ำต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแม่น้ำสายสั้น จึงทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมหลากในช่วงฤดูฝน และเนื่องจากมีข้อจำกัดในการก่อสร้างเขื่อนและอ่างเก็บน้ำเนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นอุทยานแห่งชาติและป่าสงวนแห่งชาติ ประกอบกับการเพิ่มขึ้นของความต้องการน้ำจากจำนวนประชากรและนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น จึงส่งผลต่อปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้งที่ค่อนข้างรุนแรง

ตาราง 5 ปริมาณฝนและจำนวนวันฝนตกรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2550-2560

จังหวัด	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
ระนอง											
สถานีอุตุนิยมวิทยาระนอง											
ปริมาณฝนรวม (มม.)	4,138.1	3,787.8	4,404.9	3,305.5	4,150.4	5,338.3	4,534.8	4,779.2	3,596.2	4,024.9	4,692.8
จำนวนวันฝนตก (วัน)	186	189	203	197	203	207	193	198	175	201	219
พังงา											
สถานีอุตุนิยมวิทยาตะกั่วป่า											
ปริมาณฝนรวม (มม.)	4,044.7	3,638.0	3,912.1	3,376.2	4,282.1	4,372.4	4,776.5	3,545.7	3,274.5	5,883.8	4,665.5
จำนวนวันฝนตก (วัน)	199	185	197	200	214	208	183	196	172	200	209
ภูเก็ต											
สถานีอุตุนิยมวิทยาภูเก็ต											
ปริมาณฝนรวม (มม.)	2,396.0	2,174.3	2,451.6	2,329.1	2,400.6	2,716.9	2,603.4	2,827.6	2,485.7	2,536.5	2,766.4
จำนวนวันฝนตก (วัน)	181	157	188	178	188	183	176	184	159	178	193
กระบี่											
สถานีอุตุนิยมวิทยากระบี่											
ปริมาณฝนรวม (มม.)	1,369.4	1,808.3	1,690.8	2,029.3	2,473.4	2,647.9	2,523.5	2,318.6	1,976.0	2,348.0	2,711.2
จำนวนวันฝนตก (วัน)	105	151	167	172	180	185	166	183	137	175	187

ตาราง 5 ปริมาณฝนและจำนวนวันฝนตกรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2550-2560 (ต่อ)

จังหวัด	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
สถานีอุตุนิยมวิทยาเกาะลันตา											
ปริมาณฝนรวม (มม.)	2,329.4	2,458.4	1,668.3	1,876.5	2,038.9	2,158.2	2,750.2	2,517.3	2,183.8	2,600.3	2,705.5
จำนวนวันฝนตก (วัน)	147	149	150	165	163	168	148	156	130	153	173
ตรัง											
สถานีอุตุนิยมวิทยาท่าอากาศยานตรัง											
ปริมาณฝนรวม (มม.)	2,452.1	1,782.0	2,117.2	2,303.4	2,318.0	2,478.1	2,455.5	2,076.9	1,973.5	2,559.8	3,221.6
จำนวนวันฝนตก (วัน)	175	161	171	185	176	176	171	182	168	174	220
สตูล											
สถานีอุตุนิยมวิทยาสตูล											
ปริมาณฝนรวม (มม.)	2,300.2	2,380.3	2,584.2	2,502.5	2,373.7	2,430.2	2,206.3	2,341.2	2,649.3	1,940.0	3,039.0
จำนวนวันฝนตก (วัน)	196	178	176	202	196	181	179	172	169	170	201

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา

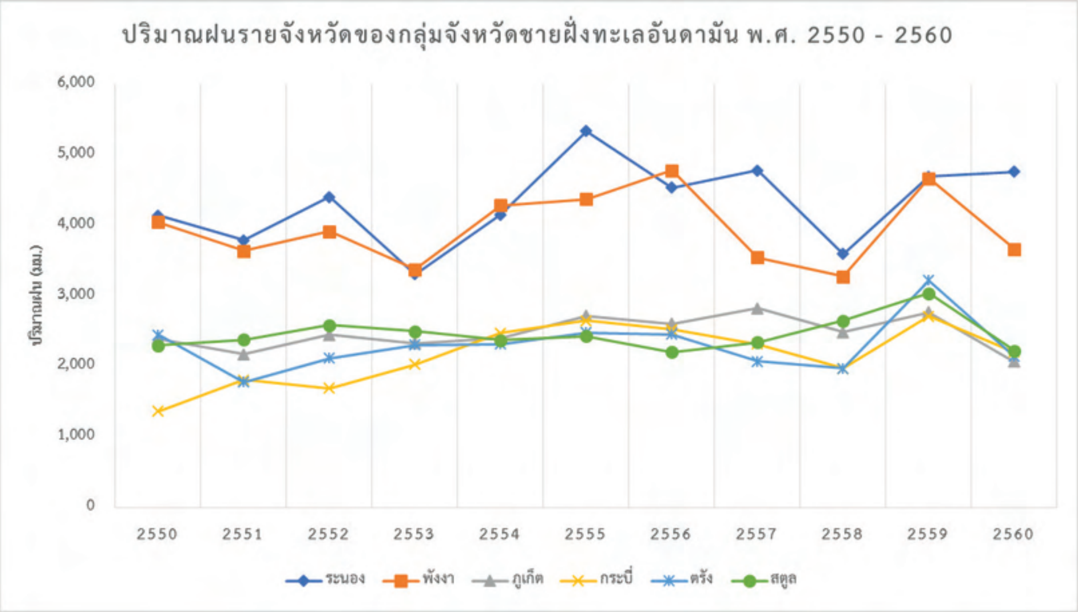

แผนภูมิ 6 ปริมาณฝนรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2550-2560

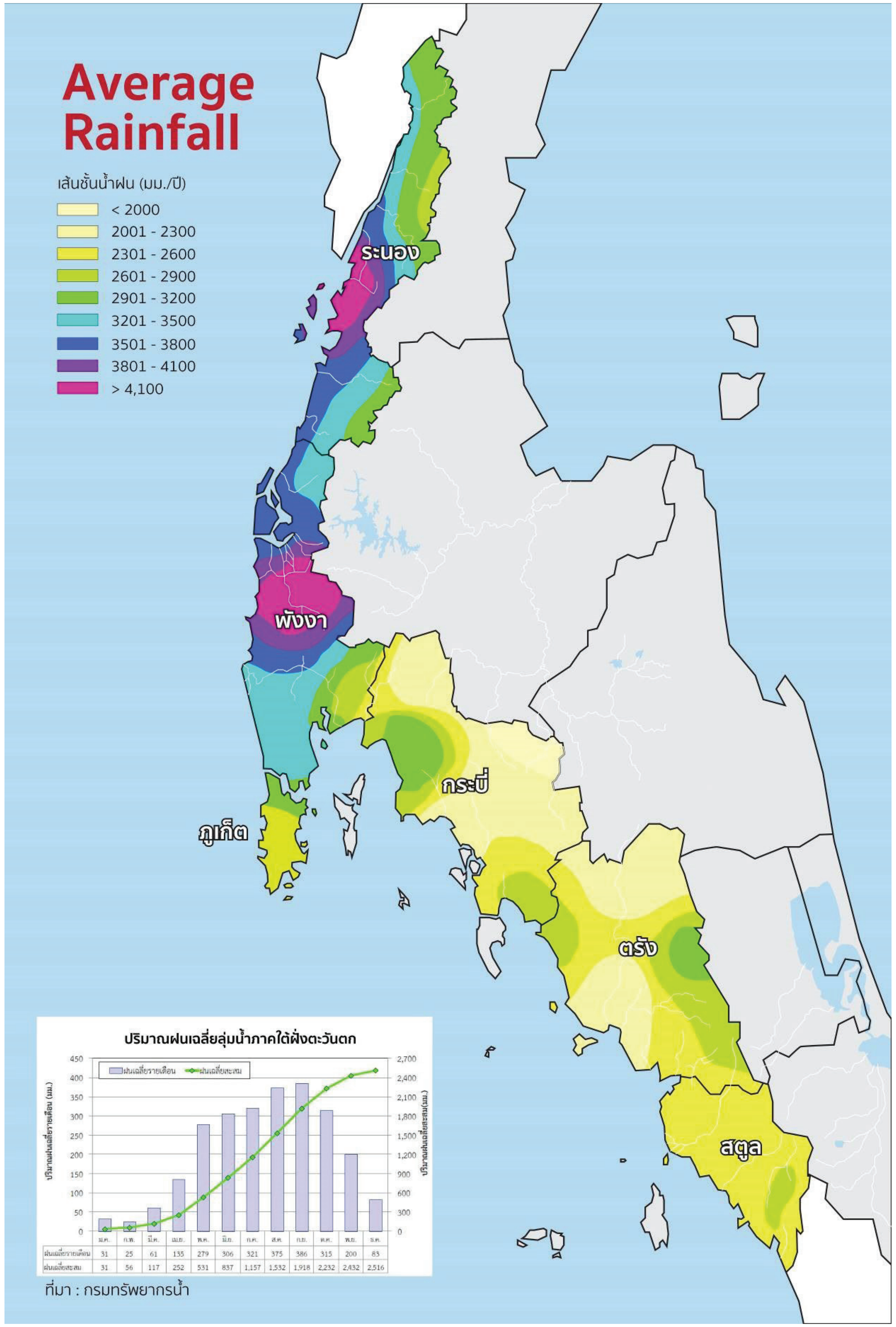

แผนที่ 3 ปริมาณฝนรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2550-2560

ภาพ 5 การเกิดอุทกภัยในจังหวัดตรัง
ที่มา: ไทยรัฐออนไลน์ วันที่ 5 ธันวาคม 2560

ภาพ 6 การเกิดภัยแล้งในจังหวัดตรัง
ที่มา: แนวหน้า วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2563

2) เกษตรและความมั่นคงทางอาหาร

กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันมีการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ยางพาราและปาล์มน้ำมัน โดยในปี พ.ศ. 2560 กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันมีพื้นที่ปลูกยางพารา 5,603.19 ตร.กม. คิดเป็นร้อยละ 65.14 และมีการปลูกปาล์มน้ำมัน 2,936.45 ตร.กม. คิดเป็นร้อยละ 34.14 อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงปริมาณฝนและอุณหภูมิที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลต่อผลผลิตยางพาราที่มีแนวโน้มลดลง ในขณะที่ผลผลิตปาล์มน้ำมันมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรที่ปลูกยางพารา ทำให้เริ่มมีการปลูกไม้ทดแทนที่เป็นไม้ผล นอกจากนี้ กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันมีพื้นที่ปลูกข้าวเพียง 62.28 ตร.กม. คิดเป็นร้อยละ 0.72 และถึงแม้ว่าผลผลิตข้าวจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังไม่พอเพียงต่อความต้องการบริโภคของประชากรและนักท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ตาราง 6 พื้นที่เพาะปลูก พื้นที่เก็บเกี่ยว ปริมาณผลผลิต และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของยางพาราของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2555-2560

ยางพารา	พ.ศ.					
	2555	2556	2557	2558	2559	2560
ระนอง						
เนื้อที่เพาะปลูก	270,397	269,956	269,584	269,840	313,930	307,769
เนื้อที่เก็บเกี่ยว	194,812	205,867	212,707	218,547	268,079	275,115
ผลผลิต (ตัน)	44,174	52,496	52,964	48,736	57,806	69,227
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)	227	255	249	223	216	252
พังงา						
เนื้อที่เพาะปลูก	711,970	709,101	702,344	693,146	688,432	639,769
เนื้อที่เก็บเกี่ยว	564,638	568,257	580,484	580,050	548,997	543,545
ผลผลิต (ตัน)	145,486	161,385	146,282	139,212	142,608	142,797
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)	258	284	252	240	260	263
ภูเก็ต						
เนื้อที่เพาะปลูก	88,528	88,492	88,235	88,259	67,443	66,192
เนื้อที่เก็บเกี่ยว	77,001	78,254	78,038	77,868	57,298	58,389
ผลผลิต (ตัน)	20,100	19,407	18,729	17,676	10,454	11,624
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)	261	248	240	227	182	199
กระบี่						
เนื้อที่เพาะปลูก	814,167	809,098	809,480	795,991	597,786	587,759
เนื้อที่เก็บเกี่ยว	683,757	694,624	698,556	693,214	528,886	509,786
ผลผลิต (ตัน)	187,090	195,884	166,955	158,746	138,324	135,008
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)	274	282	239	229	262	265
ตรัง						
เนื้อที่เพาะปลูก	1,546,030	1,542,246	1,541,701	1,543,266	1,500,435	1,480,199
เนื้อที่เก็บเกี่ยว	1,253,051	1,275,285	1,298,103	1,321,657	1,209,937	1,240,274
ผลผลิต (ตัน)	315,519	335,400	315,439	303,981	312,553	304,770
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)	252	263	243	230	258	246
สตูล						
เนื้อที่เพาะปลูก	432,364	436,970	437,364	435,727	432,672	428,110
เนื้อที่เก็บเกี่ยว	320,005	342,004	355,165	355,303	355,243	356,697
ผลผลิต (ตัน)	81,924	86,185	88,081	84,562	90,003	88,047
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)	256	252	248	238	253	247

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตาราง 7 พื้นที่เพาะปลูก พื้นที่เก็บเกี่ยว ปริมาณผลผลิต และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของปาล์มน้ำมันของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2555-2560

ปาล์มน้ำมัน	พ.ศ.					
	2555	2556	2557	2558	2559	2560
ระนอง						
เนื้อที่เพาะปลูก	87,486	88,888	90,649	99,927	119,517	137,497
เนื้อที่เก็บเกี่ยว	58,583	60,718	68,349	77,837	88,975	101,023
ผลผลิต (ตัน)	171,174	201,160	214,889	208,136	268,055	312,890
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)	2,973	3,313	3,144	2,674	3,013	3,097
พังงา						
เนื้อที่เพาะปลูก	167,911	170,555	178,719	195,899	234,801	253,469
เนื้อที่เก็บเกี่ยว	143,790	148,431	160,367	166,602	174,052	209,171
ผลผลิต (ตัน)	425,304	480,918	502,268	447,160	507,603	635,250
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)	2,958	3,240	3,132	2,684	2,916	3,037
ภูเก็ต						
เนื้อที่เพาะปลูก	1,307	1,657	1,657	1,657	1,785	2,035
เนื้อที่เก็บเกี่ยว	1,250	1,277	1,304	1,657	1,657	1,746
ผลผลิต (ตัน)	3,043	3,905	3,921	4,081	3,897	4,531
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)	2,434	3,058	3,007	2,463	2,352	2,595
กระบี่						
เนื้อที่เพาะปลูก	985,285	989,246	984,694	987,963	103,082	1,119,577
เนื้อที่เก็บเกี่ยว	920,307	929,690	950,506	957,002	965,112	1,058,185
ผลผลิต (ตัน)	3,142,733	3,362,687	3,320,117	2,813,586	2,675,684	3,309,166
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)	3,415	3,617	3,493	2,940	2,772	3,127
ตรัง						
เนื้อที่เพาะปลูก	154,693	162,775	168,318	170,786	192,640	211,621
เนื้อที่เก็บเกี่ยว	126,340	131,436	149,403	162,661	161,477	179,181
ผลผลิต (ตัน)	396,979	407,453	461,505	410,556	464,700	536,827
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)	3,142	3,100	3,089	2,524	2,878	2,996
สตูล						
เนื้อที่เพาะปลูก	106,030	104,069	106,251	105,247	109,738	111,374
เนื้อที่เก็บเกี่ยว	92,283	93,637	98,981	99,940	99,741	105,559
ผลผลิต (ตัน)	211,643	249,381	220,233	185,089	241,270	267,831
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)	2,293	2,444	2,225	1,852	2,419	2,537

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

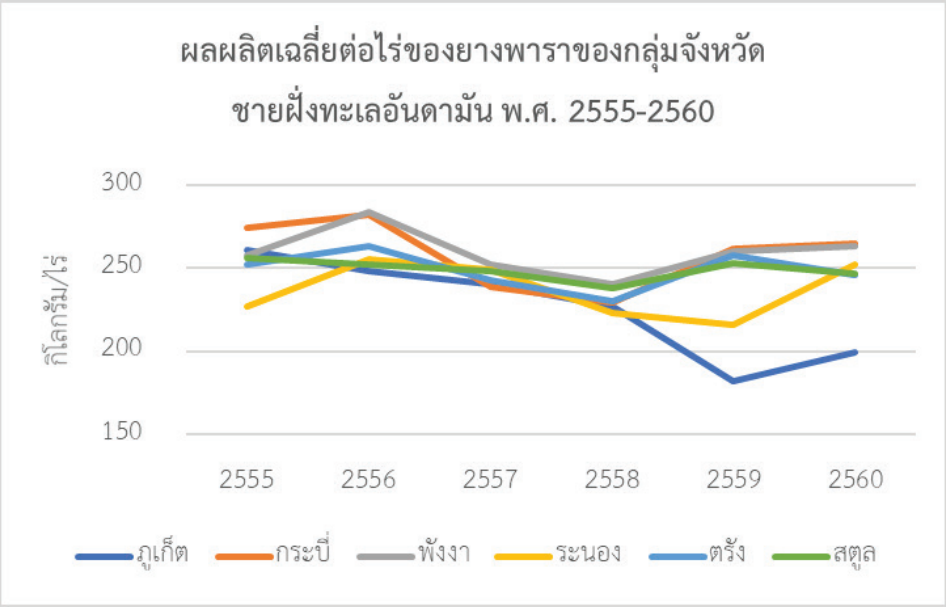

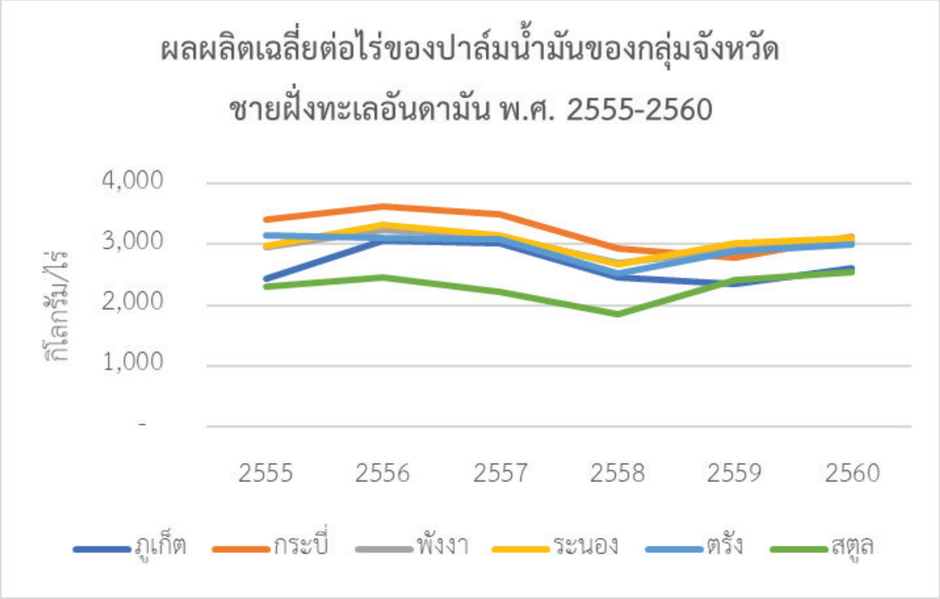

แผนภูมิ 7 ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของยางพาราและปาล์มน้ำมันของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2555-2560

3) การท่องเที่ยว

กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันโดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่ และจังหวัดพังงา เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญโดยมีจำนวนผู้เยี่ยมเยือนทั้งที่เป็นนักท่องเที่ยวที่พักค้างคืนและนักทัศนาจรที่ไม่พักค้างคืนเป็นจำนวนมาก โดยในปี พ.ศ. 2560 กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันมีจำนวนผู้เยี่ยมเยือนทั้งสิ้น 29,276,757 คน เป็นนักท่องเที่ยว 21,482,705 คน และนักทัศนาจร 7,794,052 คน ทำรายได้ให้กับกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันเท่ากับ 596,308 ล้านบาท

ตาราง 8 จำนวนผู้เยี่ยมเยือน นักท่องเที่ยว นักทัศนาจร และรายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2555-2560

พ.ศ.	2555	2556	2557	2558	2559	2560
ระนอง						
ผู้เยี่ยมเยือน	572,814	659,861	761,715	880,989	923,243	977,472
นักท่องเที่ยว	452,837	533,892	629,456	742,126	775,220	819,746
นักทัศนาจร	119,977	125,968	132,259	138,863	148,023	157,726
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	2,780	3,250	3,323	3,727	3,978	4,311
พังงา						
ผู้เยี่ยมเยือน	1,249,501	1,811,714	2,711,924	4,176,738	4,475,223	4,740,683
นักท่องเที่ยว	596,716	702,398	826,796	973,225	1,013,078	1,039,451
นักทัศนาจร	652,785	1,109,316	1,885,128	3,203,513	3,462,145	3,701,232
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	9,177	15,459	29,330	37,215	42,619	46,758
ภูเก็ต						
ผู้เยี่ยมเยือน	7,779,931	9,278,917	11,067,937	13,203,284	13,410,658	14,012,863
นักท่องเที่ยว	7,322,394	8,756,134	10,470,603	12,520,769	12,709,415	13,274,769
นักทัศนาจร	457,536	522,783	597,333	682,515	701,243	738,094
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	228,985	260,442	259,291	313,006	377,878	423,013
กระบี่						
ผู้เยี่ยมเยือน	3,190,318	3,768,576	4,534,698	5,575,541	5,803,836	6,588,822
นักท่องเที่ยว	2,626,126	2,905,728	3,215,099	3,557,409	3,673,635	4,127,038
นักทัศนาจร	564,192	862,848	1,319,599	2,018,132	2,130,201	2,461,784
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	48,271	64,979	73,239	78,336	88,494	105,029
ตรัง						
ผู้เยี่ยมเยือน	1,221,348	1,282,021	1,346,367	1,414,663	1,465,811	1,514,092
นักท่องเที่ยว	1,033,524	1,074,636	1,117,383	1,161,831	1,192,408	1,220,953
นักทัศนาจร	187,824	207,386	228,984	252,832	273,403	293,139
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	6,231	6,679	6,885	7,710	8,347	9,028
สตูล						
ผู้เยี่ยมเยือน	896,598	1,021,307	1,164,434	1,328,813	1,376,430	1,442,825
นักท่องเที่ยว	591,673	688,654	801,532	932,911	962,224	1,000,748
นักทัศนาจร	304,925	332,653	362,902	395,902	414,206	442,077
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	5,332	5,905	6,288	7,001	7,560	8,169

ตาราง 8 จำนวนผู้เยี่ยมเยือน นักท่องเที่ยว นักทัศนาจร และรายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2555-2560 (ต่อ)

พ.ศ.	2555	2556	2557	2558	2559	2560
กลุ่มจังหวัดอันดามัน						
ผู้เยี่ยมเยือน	14,910,510	17,822,396	21,587,075	26,580,028	27,455,201	29,276,757
นักท่องเที่ยว	12,623,270	14,661,442	17,060,869	19,888,271	20,325,980	21,482,705
นักทัศนาจร	2,287,239	3,160,954	4,526,205	6,691,757	7,129,221	7,794,052
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	300,776	356,714	378,356	446,995	528,876	596,308

ที่มา: กรมการท่องเที่ยว

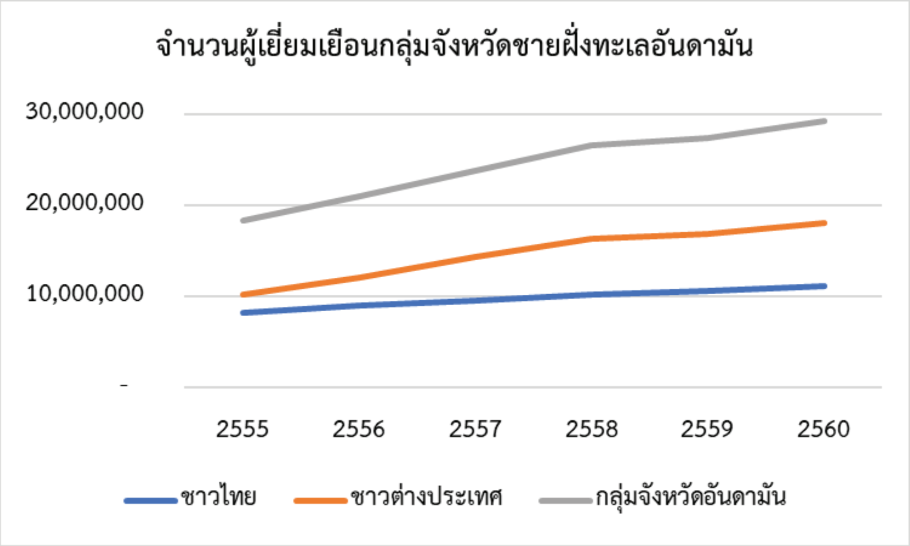

แผนภูมิ 8 จำนวนผู้เยี่ยมเยือนของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2555-2560

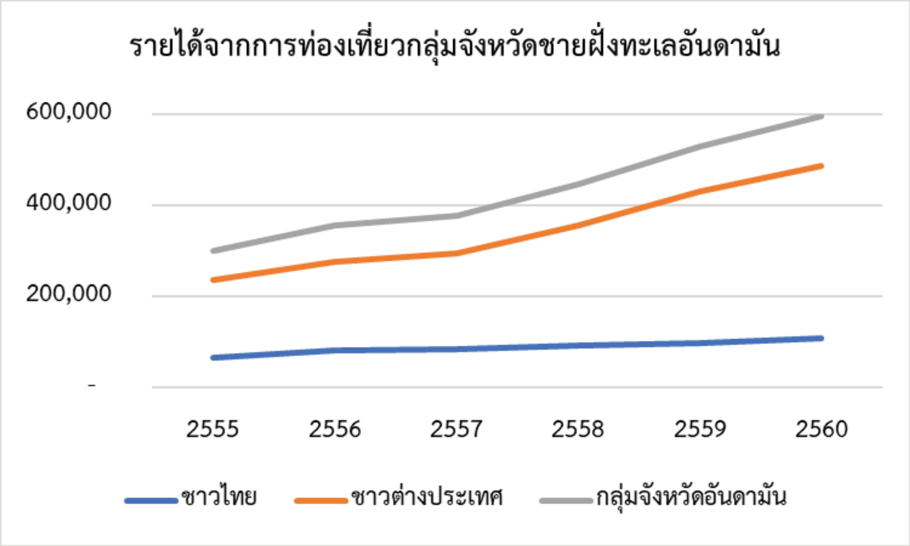

แผนภูมิ 9 รายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2555-2560

อย่างไรก็ตาม กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันประสบปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจากการเกิดพายุคลื่นลมแรง และปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล โดยในระหว่างปี พ.ศ. 2495-2551 กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันซึ่งมีแนวชายฝั่งทะเลยาว 1,093.05 กิโลเมตร มีการกัดเซาะชายฝั่งทะเลรวมเป็นความยาวทั้งสิ้น 100.05 กิโลเมตร เป็นการกัดเซาะระดับรุนแรง 25.07 กิโลเมตร เป็นการกัดเซาะระดับปานกลาง 74.97 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 2.29 และ 6.86 ของชายฝั่งทะเลอันดามันตามลำดับ

แผนที่ 4 การกัดเซาะชายฝั่งทะเลอันดามัน
ที่มา: กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

ภาพ 7 การกัดเซาะชายฝั่งทะเล จังหวัดพังงา และจังหวัดกระบี่
ที่มา: ที่ปรึกษาโครงการฯ

4) สาธารณสุข

กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันพบการแพร่ระบาดของโรคที่มียุงเป็นพาหะได้แก่ มาลาเรีย และไข้เลือดออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดที่มีแนวเขตพรมแดนเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ จังหวัดระนอง และจังหวัดสตูล

ตาราง 9 จำนวนผู้ป่วยโรคมาลาเรียและไข้เลือดออกของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2550-2560

พ.ศ.	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
มาลาเรีย											
ระนอง	511	399	230	532	242	317	305	88	27	32	33
พังงา	367	259	392	943	271	219	140	60	20	12	7
ระนอง	106	104	46	101	435	46	9	8	5	1	0
พังงา	178	283	190	545	138	70	110	27	4	7	5
ระนอง	27	25	245	109	15	21	6	13	4	8	3
พังงา	35	23	12	35	7	3	6	35	5	10	8
ไข้เลือดออก											
ระนอง	131	120	174	178	81	200	300	123	261	120	159
พังงา	332	288	673	358	284	424	990	132	381	316	248
ระนอง	496	784	309	654	216	346	2,267	559	816	458	582
พังงา	665	985	874	1,681	724	1,714	2,048	731	1,703	528	430
ระนอง	260	585	417	952	286	679	1,120	264	484	717	279
พังงา	175	494	193	1,062	333	399	373	142	146	327	53

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

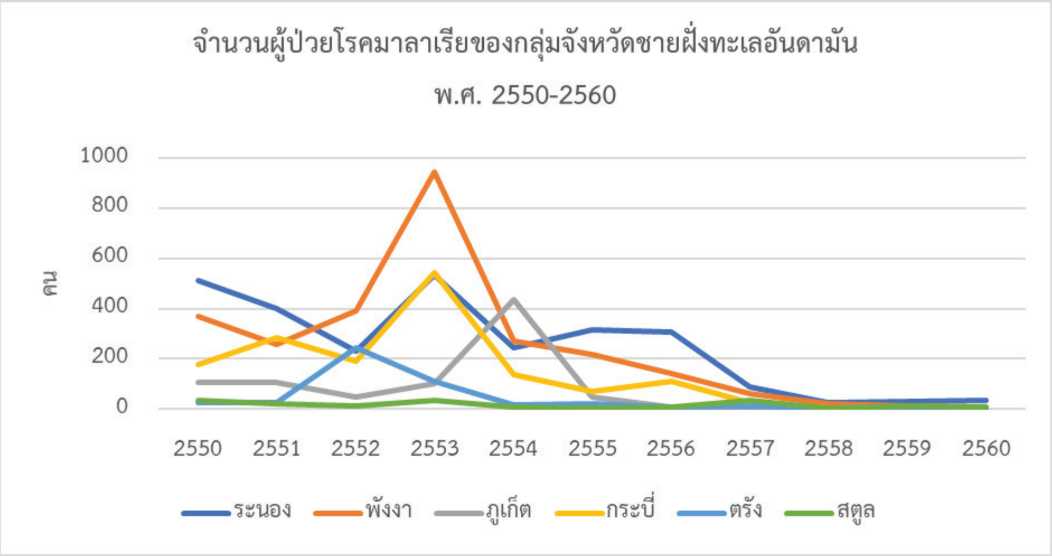

แผนภูมิ 10 จำนวนผู้ป่วยโรคมาลาเรียของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2550-2560

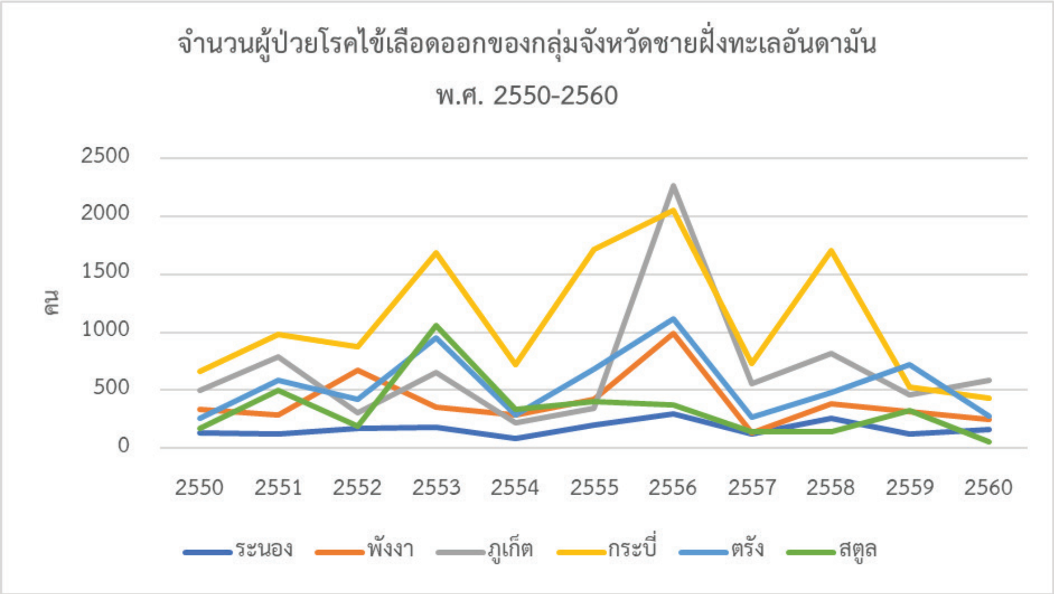

แผนภูมิ 11 จำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2550-2560

5) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันมีการขยายพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่เพื่อการอยู่อาศัย ทำให้มีพื้นที่ป่าไม้ลดลงจาก 7,656 ตร.กม. ในปี พ.ศ. 2516 เป็น 4,012 ตร.กม. ในปี พ.ศ. 2541 และลดลงจาก 6,791.60 ตร.กม.ในปี พ.ศ. 2543 เป็น 6,707.98 ตร.กม. ในปี พ.ศ. 2560 และมีพื้นที่ป่าชายเลนลดลงจาก 2,314 ตร.กม. ในปี พ.ศ. 2504 เป็น 1,329.03 ตร.กม. ในปี พ.ศ. 2541 และลดลงจาก 1,765.90 ตร.กม.ในปี พ.ศ. 2543 เป็น 1,942.55 ตร.กม. ในปี พ.ศ. 2560 การลดลงของพื้นที่ป่าไม้และป่าชายเลนของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพความหลากหลายทางชีวภาพทั้งในพื้นที่ผืนแผ่นดินและท้องทะเล ตลอดจนความสามารถในการป้องกันและบรรเทาภัยทางธรรมชาติที่มีความรุนแรงที่เพิ่มขึ้นโดยมีสาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ตาราง 10 พื้นที่ป่าไม้ของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2516-2560

พ.ศ.	ระนอง	พังงา	ภูเก็ต	กระบี่	ตรัง	สตูล	รวม
2516	2,526.00	1,650.00	137.00	921.00	1,370.00	1,052.00	7,656.00
2519	2,079.00	1,623.00	84.00	708.00	1,205.00	921.00	6,620.00
2521	1,781.00	1,605.00	48.00	522.00	1,095.00	833.00	5,884.00
2525	1,544.00	1,467.00	46.00	492.00	1,080.00	781.00	5,410.00
2528	1,439.00	1,410.00	43.00	453.00	1,023.00	745.00	5,113.00
2531	1,393.00	1,339.00	40.00	450.00	1,010.00	680.00	4,912.00
2532	1,390.00	1,337.00	40.00	449.00	1,009.00	679.00	4,904.00
2534	1,159.00	1,268.00	38.00	447.00	1,001.00	582.00	4,495.00
2536	1,132.00	1,226.00	26.00	391.00	957.00	566.00	4,298.00
2538	1,095.00	1,181.00	24.00	338.00	955.00	561.00	4,154.00
2541	1,064.00	1,142.00	24.00	319.00	935.00	528.00	4,012.00
2543	1,775.80	1,851.30	58.70	801.40	1,251.40	1,053.00	6,791.60
2547	1,704.84	1,721.70	96.15	872.16	1,149.90	1,248.63	6,793.38
2548	1,670.84	1,692.06	94.48	865.29	1,145.56	1,242.49	6,710.73

ตาราง 10 พื้นที่ป่าไม้ของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2516-2560 (ต่อ) (หน่วย: ตร.กม.)

พ.ศ.	ระนอง	พังงา	ภูเก็ต	กระบี่	ตรัง	สตูล	รวม
2549	1,651.72	1,688.87	94.33	861.16	1,139.87	1,208.79	6,644.74
2551	1,791.80	1,930.98	153.70	984.64	1,069.04	962.49	6,892.65
2554	1,791.80	1,930.98	153.70	984.64	1,069.04	962.49	6,892.65
2556	1,694.99	1,754.24	110.50	894.45	1,057.40	1,191.23	6,702.81
2557	1,726.43	1,733.21	111.37	877.84	1,064.29	1,173.57	6,686.71
2558	1,717.54	1,725.17	110.67	883.05	1,076.80	1,182.04	6,695.27
2559	1,724.82	1,722.97	111.21	881.41	1,073.97	1,187.02	6,701.40
2560	1,722.75	1,721.62	111.45	883.64	1,075.59	1,192.94	6,707.98

ที่มา: กรมป่าไม้

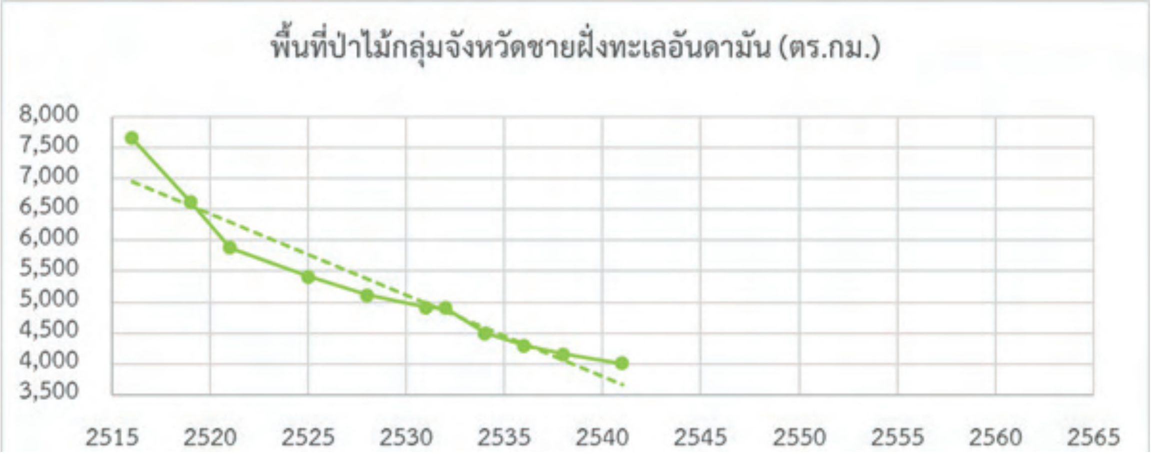

แผนภูมิ 12 พื้นที่ป่าไม้ของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2515-2560

ตาราง 11 พื้นที่ป่าชายเลนของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2504-2561 (หน่วย: ตร.กม.)

พ.ศ.	ระนอง	พังงา	ภูเก็ต	กระบี่	ตรัง	สตูล	รวม
2504	306.00	574.00	45.00	537.00	390.00	462.00	2,314.00
2518	258.00	511.00	31.00	333.20	340.00	463.00	1,936.20
2522	225.92	487.16	28.48	317.6	328.64	393.76	1,781.56
2529	216.14	364.2	19.35	303.12	262.76	312.39	1,477.96
2532	211.82	356.26	17.86	296.43	250.4	288.93	1,421.70
2534	194.7	335.1	15.54	319.15	308.49	310.53	1,483.51
2536	193.08	307.16	15.48	285.27	243.28	294.2	1,338.47
2539	192.37	304.42	15.12	282.73	240.96	293.44	1,329.04
2541	192.37	304.42	15.12	282.73	240.95	293.44	1,329.03
2543	253.29	453.74	21.51	349.2	334.8	353.36	1,765.90
2547	250.92	417.11	22.8	350.14	330.36	347.21	1,718.54
2552	247.12	440.51	19.72	349.1	353.56	357.82	1,767.83
2557	259.07	439.04	21.51	341.83	338.60	361.42	1,761.48
2561	165.59	461.54	33.85	456.15	327.09	498.33	1,942.55

ที่มา: กรมป่าไม้

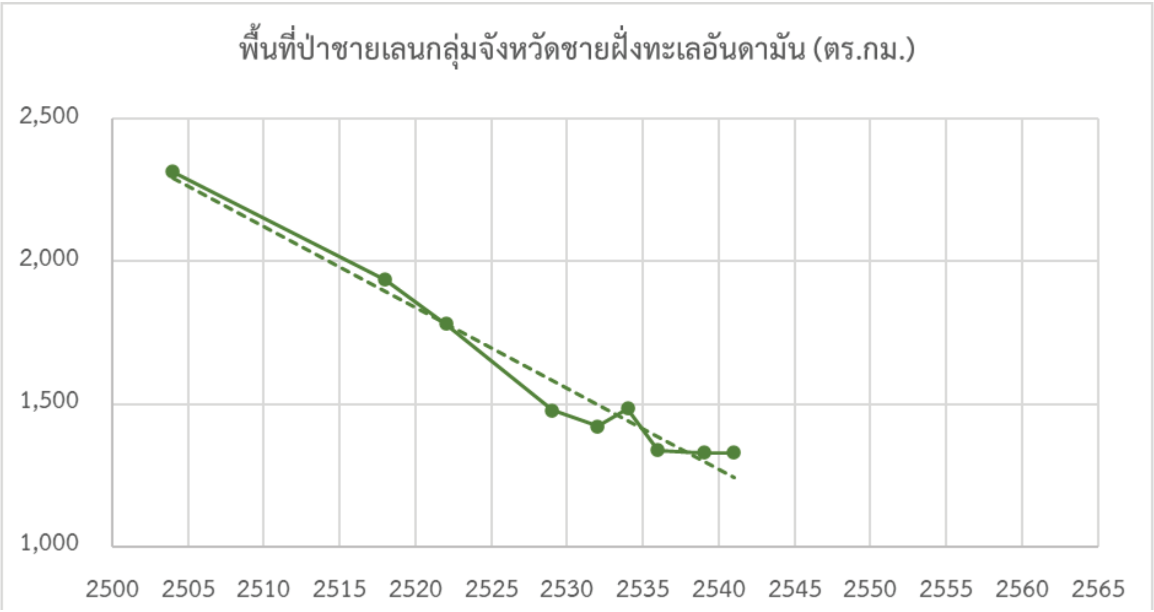

แผนภูมิ 13 พื้นที่ป่าชายเลนของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน พ.ศ. 2504-2561

6) การตั้งถิ่นฐานและความมั่นคงของมนุษย์

กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันมีการตั้งถิ่นฐานที่เป็นพื้นที่ชุมชนเมืองและพื้นที่ชนบทและเกษตรกรรมที่มีความเสี่ยงต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาอุทกภัย วาตภัย ดินโคลนถล่ม การกัดเซาะชายฝั่งทะเล ฯลฯ ที่มีความรุนแรงและสร้างความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่เพิ่มมากขึ้น

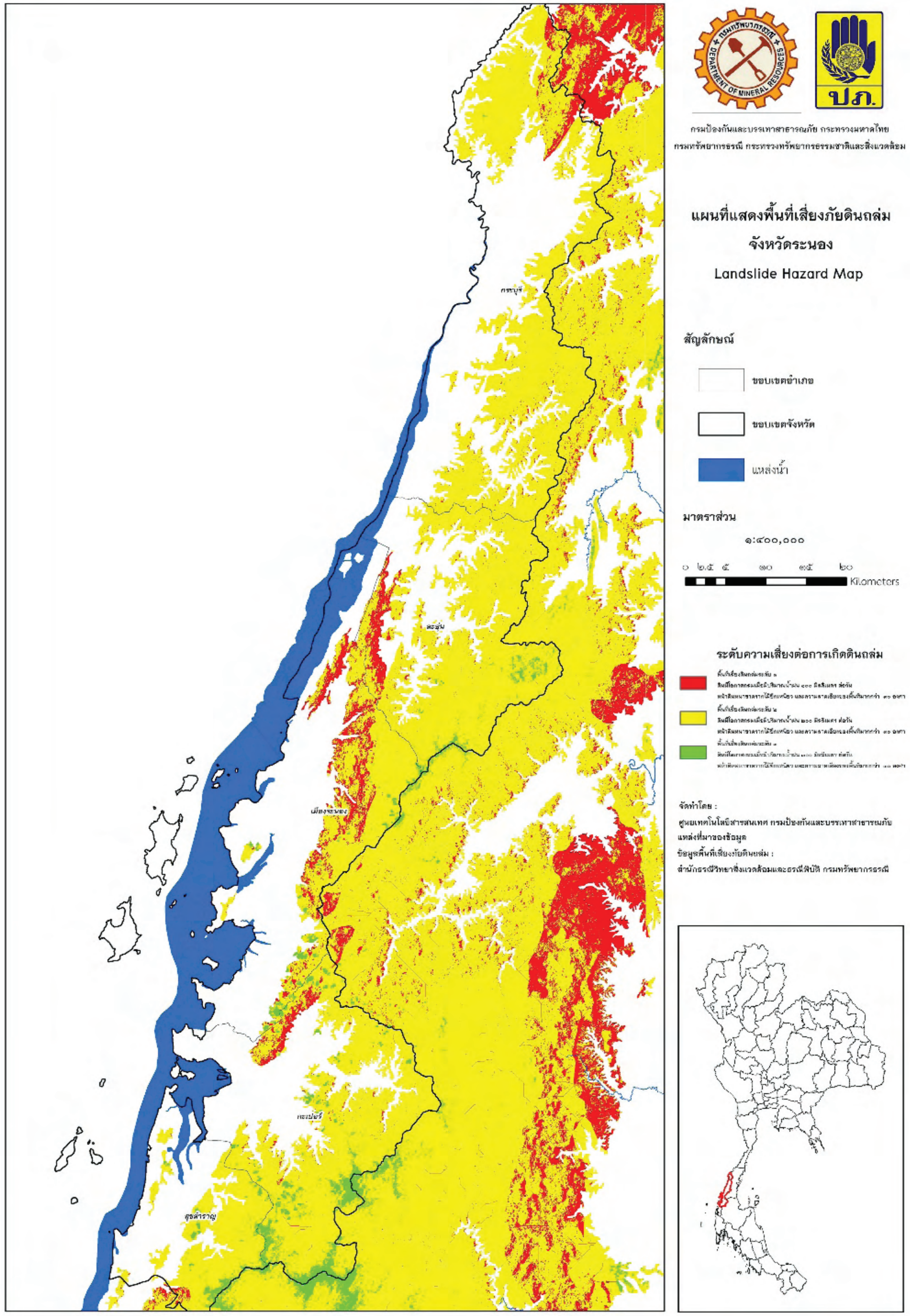

แผนที่ 5 ความเสี่ยงต่อการเกิดดินโคลนถล่มของจังหวัดระนอง
ที่มา: กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

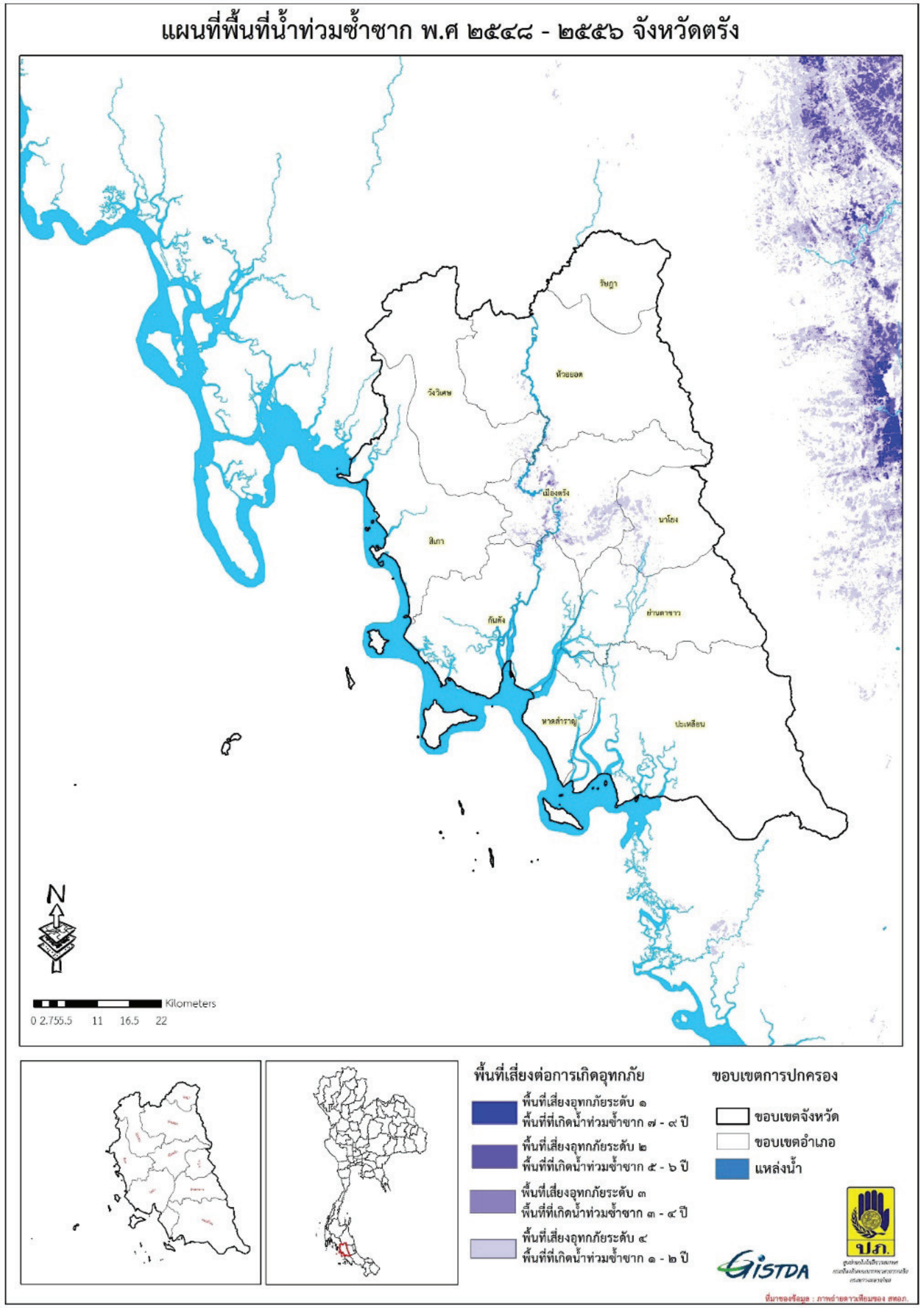

แผนที่ 6 ความเสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัยของจังหวัดตรัง
ที่มา: กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

3.3 การวางแผนผังนโยบายระดับภาค

การวางแผนผังนโยบายระดับภาคของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน เป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนดให้เป็นบทบาทหน้าที่ของกรมโยธาธิการและผังเมือง โดยได้รับการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ อย่างไรก็ตามผังนโยบายระดับภาคจะต้องสอดคล้องกับผังนโยบายระดับประเทศซึ่งวางและจัดทำโดยกรมโยธาธิการและผังเมือง และได้รับการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเช่นกัน ทั้งนี้ กรมโยธาธิการและผังเมืองกำลังดำเนินการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ พ.ศ. 2580 [5] เพื่อให้เป็นกรอบกำกับการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาค และผังนโยบายระดับจังหวัด โดยกรมโยธาธิการและผังเมือง และการวางและจัดทำผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ โดยกรมโยธาธิการและผังเมือง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

[5] *(ร่าง) ผังประเทศไทย พ.ศ. 2580. แหล่งที่มา: http://office.dpt.go.th/nrp/*

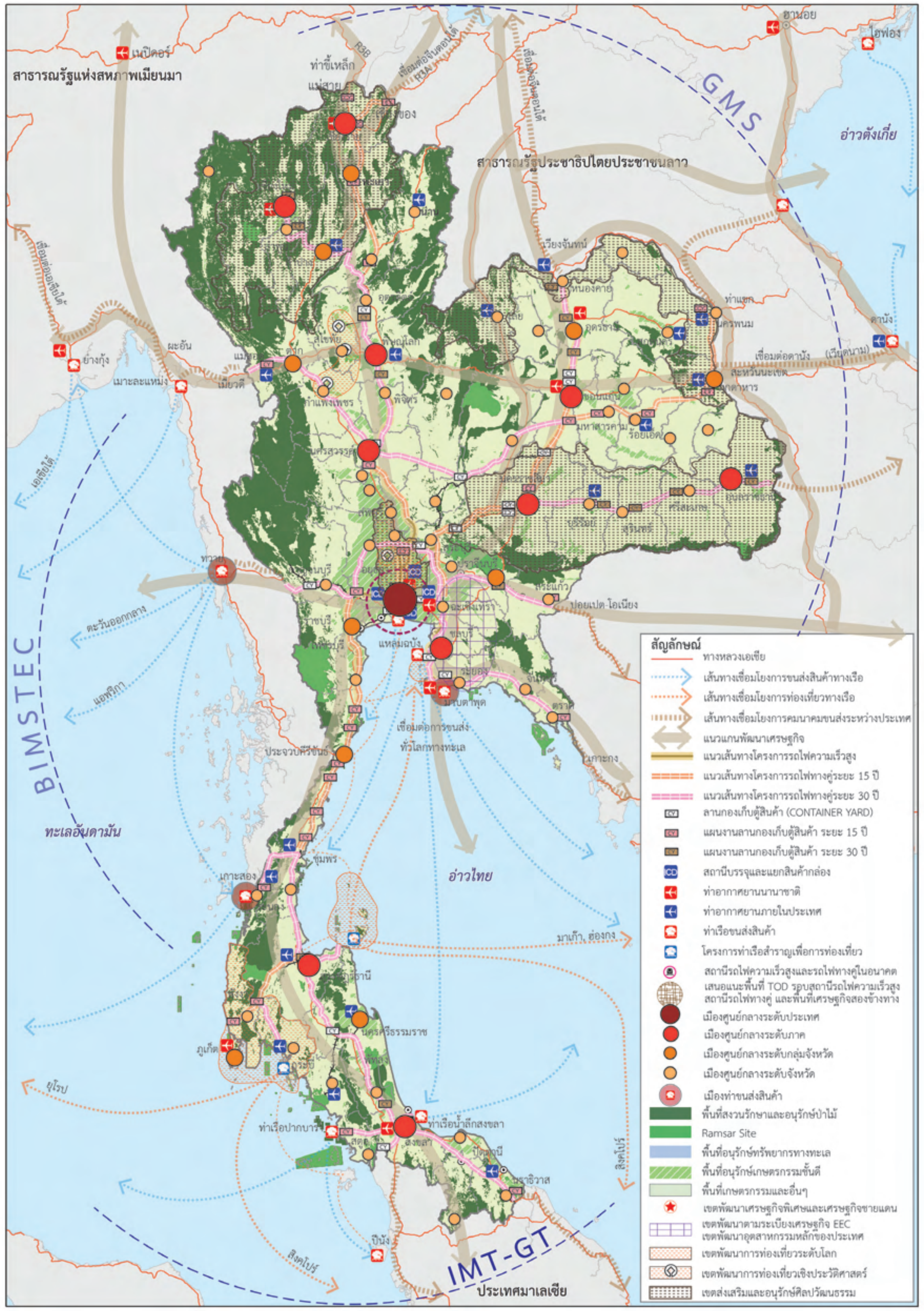

แผนผัง 1 (ร่าง) ผังนโยบายระดับประเทศ พ.ศ. 2580
ที่มา: กรมโยธาธิการและผังเมือง

การวางผังนโยบายระดับภาคของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน นอกจากจะต้องสอดคล้องกับผังนโยบายระดับประเทศแล้ว ผังนโยบายระดับภาคจะต้องถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ซึ่งมีรายละเอียดในแผนพัฒนาภาคใต้พ.ศ. 2560-2565 ตลอดจนแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน (กระบี่ ตรัง พังงา ระนอง ภูเก็ต สตูล) พ.ศ.2561-2565 โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ได้ระบุถึงการส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสำราญทางทะเลและชายฝั่ง และเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมลุ่มน้ำที่มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น เนื่องจากไทยมีจุดเด่นด้านแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำที่สวยงามและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวผ่านการชื่นชมธรรมชาติ การร้อยเรียงเรื่องราวประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต วัฒนธรรมไทยตามเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำ ทั้งเรือสำราญและเรือยอร์ชตามชายฝั่งทะเลทั้งอันดามันและอ่าวไทย เกาะ แก่ง ที่สวยงาม รวมทั้งการท่องเที่ยวตามแม่น้ำลำคลอง นำไปสู่ศูนย์กลางท่องเที่ยวสำราญทางน้ำโดยการปรับบทบาทของท่าเรือในประเทศที่มีศักยภาพให้เป็นท่าเรือหลัก การมุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคของท่าเรือมารีน่า และท่าเทียบเรือให้ได้มาตรฐาน และการบริหารจัดการท่าเรือทั้งในเรื่องความสะอาด และการจัดการความปลอดภัยของท่าเรือและมารีน่าที่ได้มาตรฐานสากล รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวตามแม่น้ำลำคลองที่สำคัญ และมีมาตรการกำกับดูแลความปลอดภัยในการเดินทาง รวมถึงการส่งเสริมการเชื่อมโยงระบบเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ทั้งการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำให้เชื่อมต่อกับการเดินทางทางบกและทางอากาศให้มีความสะดวกรวดเร็ว รวมทั้งสร้างให้เกิดเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ และการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวทางน้ำนำเทคโนโลยีมาใช้อำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจกับกระบวนการตรวจคนเข้าเมืองที่มีประสิทธิภาพ และพัฒนาบุคลากรทุกภาคส่วนให้มีความพร้อม รวมถึงการให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแหล่งท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงความยั่งยืนของพื้นที่การท่องเที่ยว

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ได้ระบุถึงการส่งเสริมและพัฒนาการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งอันดามันและอ่าวไทย และแหล่งท่องเที่ยวบนบกบริเวณพื้นที่ตอนในที่มีศักยภาพสูงแห่งใหม่ในจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย โดยสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบนบกในบริเวณพื้นที่ตอนในที่มีศักยภาพสูงแห่งใหม่ในจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่มีศักยภาพอื่น ๆ เพื่อให้เป็นเส้นทางโครงข่ายการท่องเที่ยว และกลุ่มพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวเดิมที่มีชื่อเสียงในจังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ และเกาะสมุย เกาะพะงัน เกาะเต่า ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และแหล่งท่องเที่ยวทะเลชุมพร ชายทะเลสิชลและขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

แผนพัฒนาภาคใต้ พ.ศ. 2560-2565 [6] ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประกอบด้วย การพัฒนาการท่องเที่ยวของภาคให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก การพัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ของประเทศ การพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการท่องเที่ยว การพัฒนาเขตอุตสาหกรรม และการเชื่อมโยงการค้าโลก การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน และการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้อย่างยั่งยืน

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน (กระบี่ ตรัง พังงา ระนอง ภูเก็ต สตูล) พ.ศ.2561-2565 [7] ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันเป็น “การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพระดับโลก บนฐานความเข้มแข็งของภาคเกษตร และชุมชนอย่างยั่งยืน” โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพด้านการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานอย่างยั่งยืน การพัฒนาระบบและสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าภาคเกษตร ประมง และปศุสัตว์ ที่มีศักยภาพในพื้นที่เพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน และการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพต้นทุนมนุษย์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ผังนโยบายระดับภาคกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันซึ่งต้องมีองค์ประกอบต่าง ๆ ตามที่กำหนด ในมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 จะระบุถึงวัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาคซึ่งครอบคลุมถึงการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แผนที่แสดงเขตผังนโยบายระดับภาคซึ่งครอบคลุมกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน โดยมีแผนผังที่สำคัญต่าง ๆ ได้แก่ แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนผังแสดงระบบการคมนาคมและการขนส่ง แผนผังแสดงระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการ และบริการสาธารณะ แผนผังแสดงเขตพัฒนาการท่องเที่ยว แผนผังแสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ แผนผังแสดงผังน้ำ ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ ป่าพรุ และป่าชายเลน การจัดการน้ำเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง การป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล และการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

[6] *แผนพัฒนาภาคใต้ พ.ศ. 2560-2565. แหล่งที่มา: https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=8537*

[7] *แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน (กระบี่ ตรัง พังงา ระนอง ภูเก็ต สตูล) พ.ศ.2562-2565. แหล่งที่มา: http://www.osmsouth-w.moi.go.th/main/page/28*

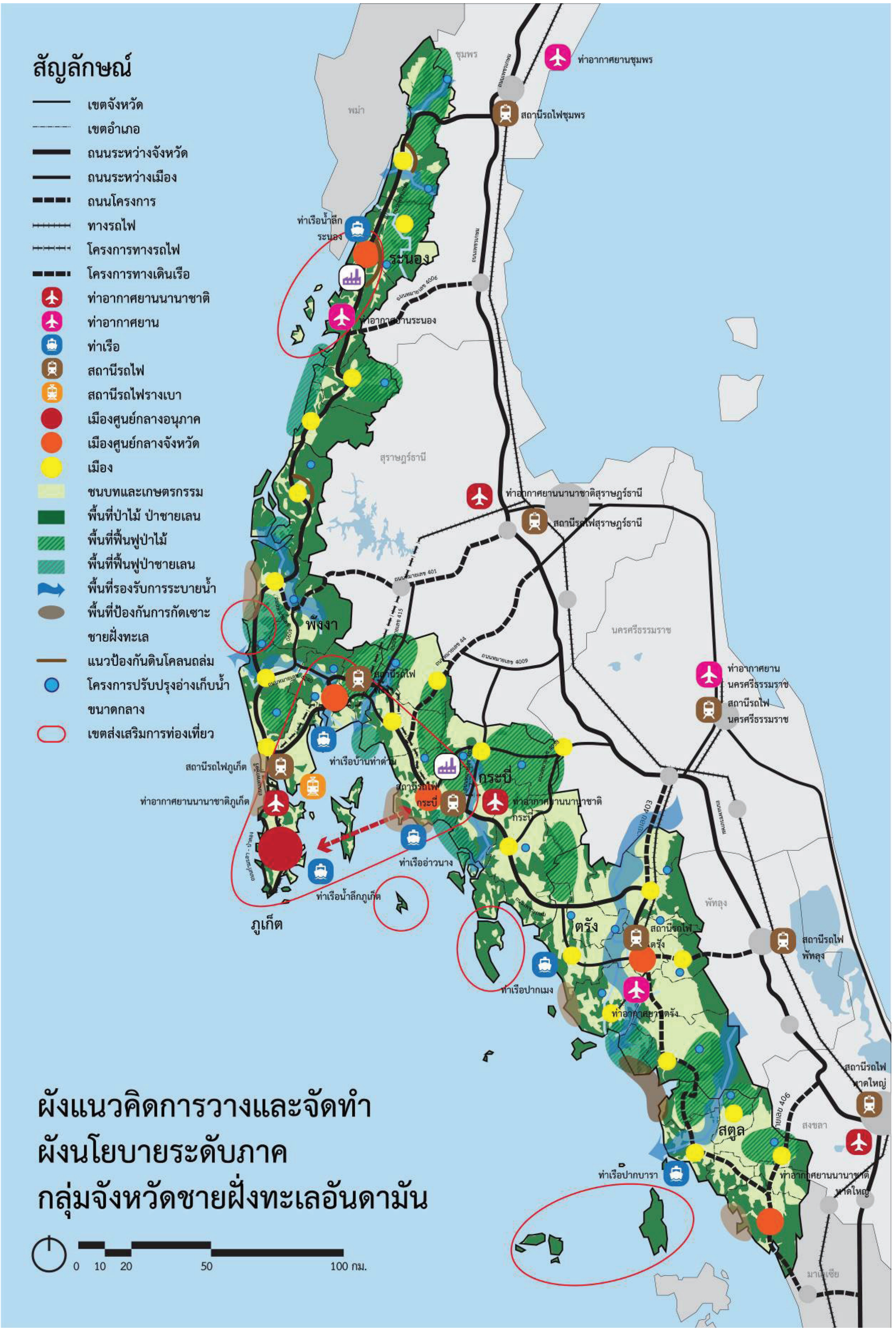

แผนผัง 2 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาคกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน
ที่มา: ที่ปรึกษาโครงการฯ

ทั้งนี้ ผังนโยบายระดับภาคกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันจะระบุนโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับภาค ซึ่งโดยทั่วไปจะครอบคลุมถึงการใช้มาตรการทางกฎหมาย (legal measure) และมาตรการทางงบประมาณ (fiscal measure) เพื่อให้เป็นเครื่องมือในการบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ รวมทั้งการระบุถึงกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

3.4 การวางแผนผังนโยบายระดับจังหวัด

การวางแผนผังนโยบายระดับจังหวัดของแต่ละจังหวัดในกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน เป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนดให้เป็นบทบาทหน้าที่ของกรมโยธาธิการและผังเมือง โดยได้รับการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมือง อย่างไรก็ตาม ผังนโยบายระดับจังหวัดจะต้องสอดคล้องกับผังนโยบายระดับประเทศและผังนโยบายระดับภาคซึ่งวางและจัดทำโดยกรมโยธาธิการและผังเมือง และได้รับการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ทั้งนี้ ผังนโยบายระดับจังหวัดจะเป็นกรอบกำกับการวางและจัดทำผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ โดยกรมโยธาธิการและผังเมือง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

ผังนโยบายระดับจังหวัดต้องมีองค์ประกอบต่าง ๆ ตามที่กำหนดในมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ซึ่งระบุถึงวัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด แผนที่แสดงเขตผังนโยบายระดับจังหวัด และแผนผังที่สำคัญต่าง ๆ ได้แก่ แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนผังแสดงโครงการการคมนาคมและการขนส่ง แผนผังแสดงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ แผนผังแสดงสภาพของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ แผนผังแสดงผังน้ำ แผนผังแสดงเขตการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ฯลฯ และรายการประกอบแผนผัง ประกอบกับการระบุนโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับจังหวัด ซึ่งโดยทั่วไปจะครอบคลุมถึงการใช้มาตรการทางกฎหมาย (legal measure) และมาตรการทางงบประมาณ (fiscal measure) เพื่อให้เป็นเครื่องมือในการบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ รวมทั้งการระบุถึงกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

ทั้งนี้ การวางผังนโยบายระดับจังหวัดของแต่ละจังหวัดในกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน นอกจากจะต้องสอดคล้องกับผังนโยบายระดับประเทศ และผังนโยบายระดับภาคแล้ว ผังนโยบายระดับจังหวัดจะต้องถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ซึ่งมีรายละเอียดในแผนพัฒนาภาคใต้ พ.ศ. 2560-2565 แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน (กระบี่ ตรัง พังงา ระนอง ภูเก็ต สตูล) พ.ศ. 2561-2565 และแผนพัฒนาจังหวัดของจังหวดนั้น ๆ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

3.4.1 ผังนโยบายระดับจังหวัดระนอง

แผนพัฒนาจังหวัดระนอง พ.ศ. 2561-2565 [8] ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดระนองเป็น **"เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพชั้นนำ การเกษตรสร้างสรรค์ เมืองน่าอยู่ ที่ประชาชนมีสุขภาวะที่ดี และประตูการค้าผ่านฝั่งอันดามัน"** โดยมีประเด็นการพัฒนา ได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวและบริการสุขภาพเชื่อมโยงในอาเซียน การส่งเสริมภาคการเกษตรแบบครบวงจร การเสริมสร้างความมั่นคง ปลอดภัยและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และการส่งเสริมและพัฒนาการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน ผังนโยบายระดับจังหวัดระนองจะระบุถึงวัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดระนองซึ่งครอบคลุมถึงการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แผนที่แสดงเขต

ผังนโยบายระดับจังหวัดซึ่งครอบคลุมเขตพื้นที่จังหวัดระนอง โดยมีแผนผังที่สำคัญต่าง ๆ ได้แก่ แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนผังแสดงระบบการคมนาคมและการขนส่ง แผนผังแสดงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ แผนผังแสดงเขตพัฒนาการท่องเที่ยว แผนผังแสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ แผนผังแสดงผังน้ำ ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ ป่าพรุ และป่าชายเลน การจัดการน้ำเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง การป้องกันและแก้ไขปัญหาดินโคลนถล่ม การรุกล้ำของน้ำเค็ม การกัดเซาะชายฝั่งทะเล และการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

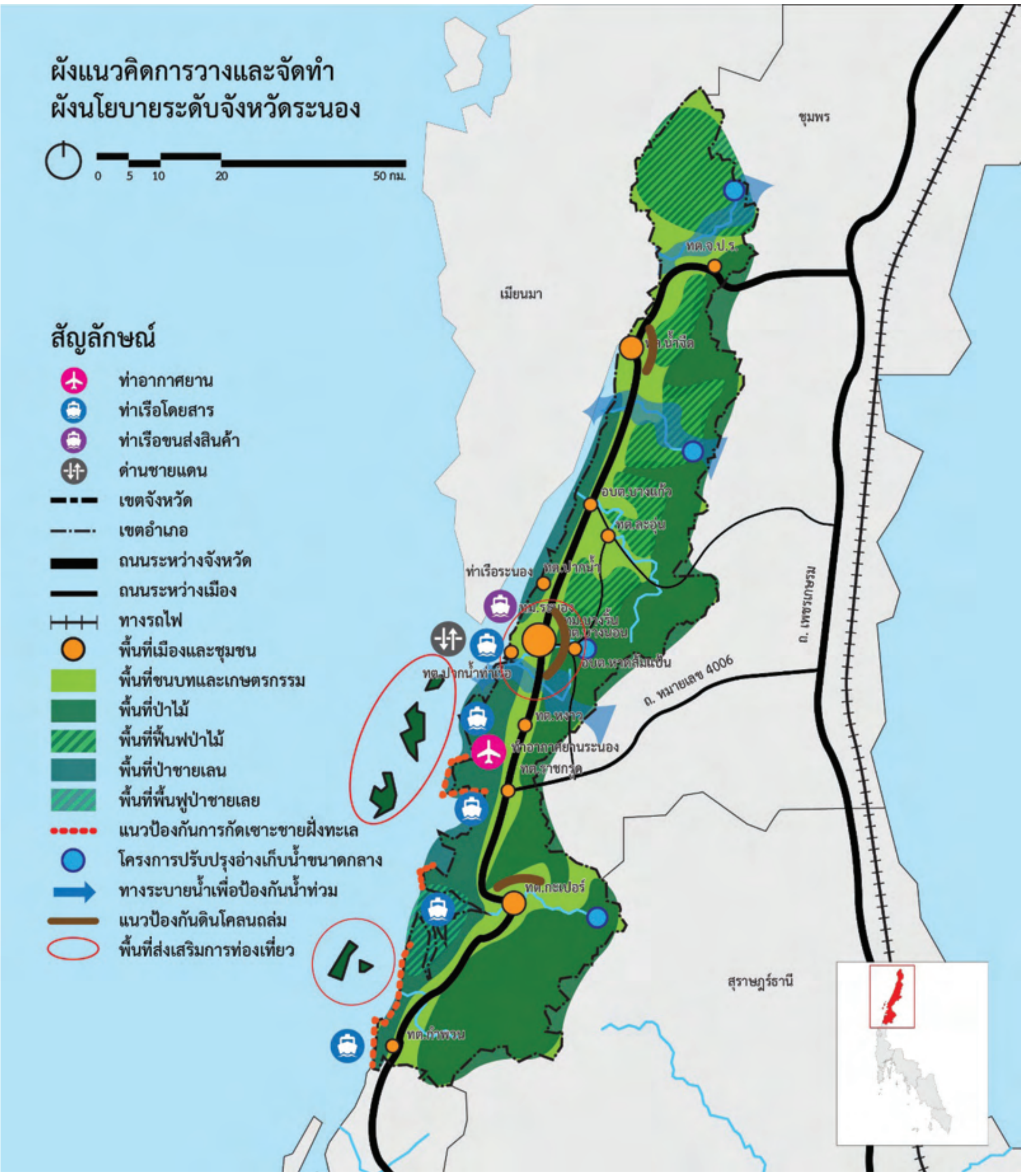

แผนผัง 3 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดระนอง
ที่มา: ที่ปรึกษาโครงการฯ

[8] *แผนพัฒนาจังหวัดระนอง พ.ศ. 2561-2565. แหล่งที่มา: http://www.ranong.go.th/*

3.4.2 ผังนโยบายระดับจังหวัดพังงา

แผนพัฒนาจังหวัดพังงา พ.ศ. 2561-2565 [9] ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดพังงาเป็น **"ศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เกษตรกรรมยั่งยืน สังคมแห่งการเรียนรู้ สู่คุณภาพชีวิตที่ดี"** โดยมีประเด็นการพัฒนา ได้แก่ การสร้างเสริมคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศครบวงจร การสร้างเสริมระบบการผลิต แปรรูป การบริโภค การค้า การบริหารจัดการด้านการเกษตรอย่างเป็นระบบและยั่งยืน การสร้างเสริมระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพและสมดุล และการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี ความมั่นคงปลอดภัยเพื่อสร้างสังคม ให้มั่นคงและน่าอยู่

ผังนโยบายระดับจังหวัดพังงาจะระบุถึงวัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดพังงาซึ่งครอบคลุมถึงการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แผนที่แสดงเขต ผังนโยบายระดับจังหวัดซึ่งครอบคลุมเขตพื้นที่จังหวัดพังงา โดยมีแผนผังที่สำคัญต่าง ๆ ได้แก่ แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนผังแสดงระบบการคมนาคมและการขนส่ง แผนผังแสดงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการและบริการสาธารณะ แผนผังแสดงเขตพัฒนาการท่องเที่ยว แผนผังแสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ แผนผังแสดงผังน้ำ ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ ป่าพรุ และป่าชายเลน การจัดการน้ำเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง การป้องกันและแก้ไขปัญหาการรุกล้ำของน้ำเค็ม การกัดเซาะชายฝั่งทะเล และการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

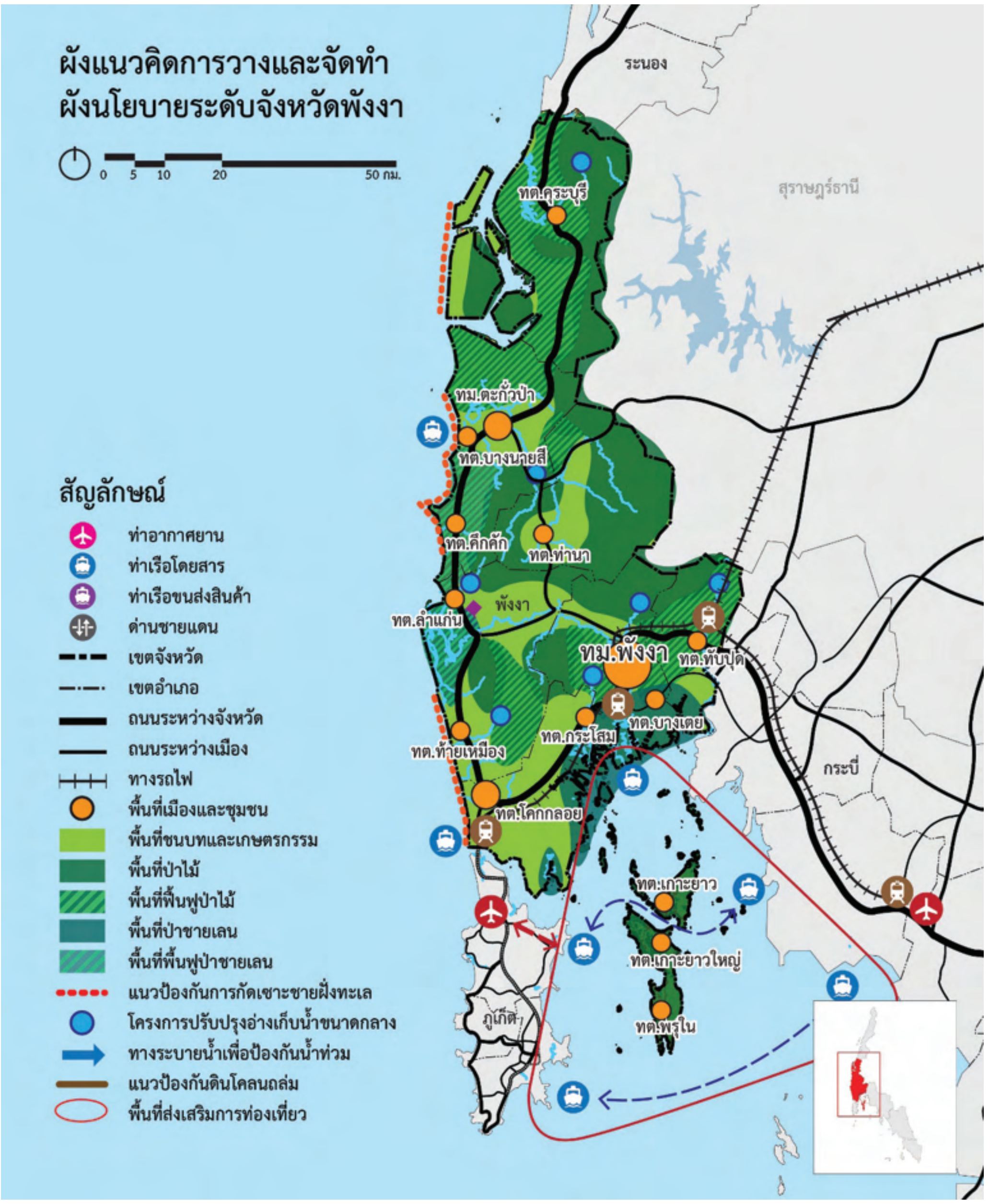

แผนผัง 4 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดพังงา
ที่มา: ที่ปรึกษาโครงการฯ

[9] *แผนพัฒนาจังหวัดพังงา พ.ศ. 2561-2565. แหล่งที่มา: http://www.phangnga.go.th/main/index.php/th/phangnga-plan/2016-10-11-07-01-57*

3.4.3 ผังนโยบายระดับจังหวัดภูเก็ต

แผนพัฒนาจังหวัดภูเก็ต พ.ศ. 2561-2565 [10] ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดภูเก็ตเป็น **"ศูนย์กลางการท่องเที่ยว การศึกษา นวัตกรรมบริการ ในระดับนานาชาติ และการพัฒนาที่ยั่งยืนมุ่งสู่จังหวัดที่พัฒนาแล้วภายในปี พ.ศ. 2579"** โดยมีประเด็นการพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาสู่เมืองเศรษฐกิจ ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและบริการมูลค่าสูงระดับนานาชาติ (value based economy and high value service) การพัฒนาเมืองเพื่อรองรับการเติบโตที่ทันสมัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (smart city) และการพัฒนาคน สังคม บริการรัฐ และการจัดการความมั่นคง ความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย (human resource, social development and security management)

ผังนโยบายระดับจังหวัดภูเก็ตจะระบุถึงวัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดภูเก็ตซึ่งครอบคลุมถึงการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แผนที่แสดงเขต ผังนโยบายระดับจังหวัดซึ่งครอบคลุมเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต โดยมีแผนผังที่สำคัญต่าง ๆ ได้แก่ แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนผังแสดงระบบการคมนาคมและการขนส่ง แผนผังแสดงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการและบริการสาธารณะ แผนผังแสดงเขตพัฒนาการท่องเที่ยว แผนผังแสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ แผนผังแสดงผังน้ำ ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ ป่าพรุ และป่าชายเลน การจัดการน้ำเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง การป้องกันและแก้ไขปัญหาดินโคลนถล่ม การรุกล้ำของน้ำเค็ม การกัดเซาะชายฝั่งทะเล และการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

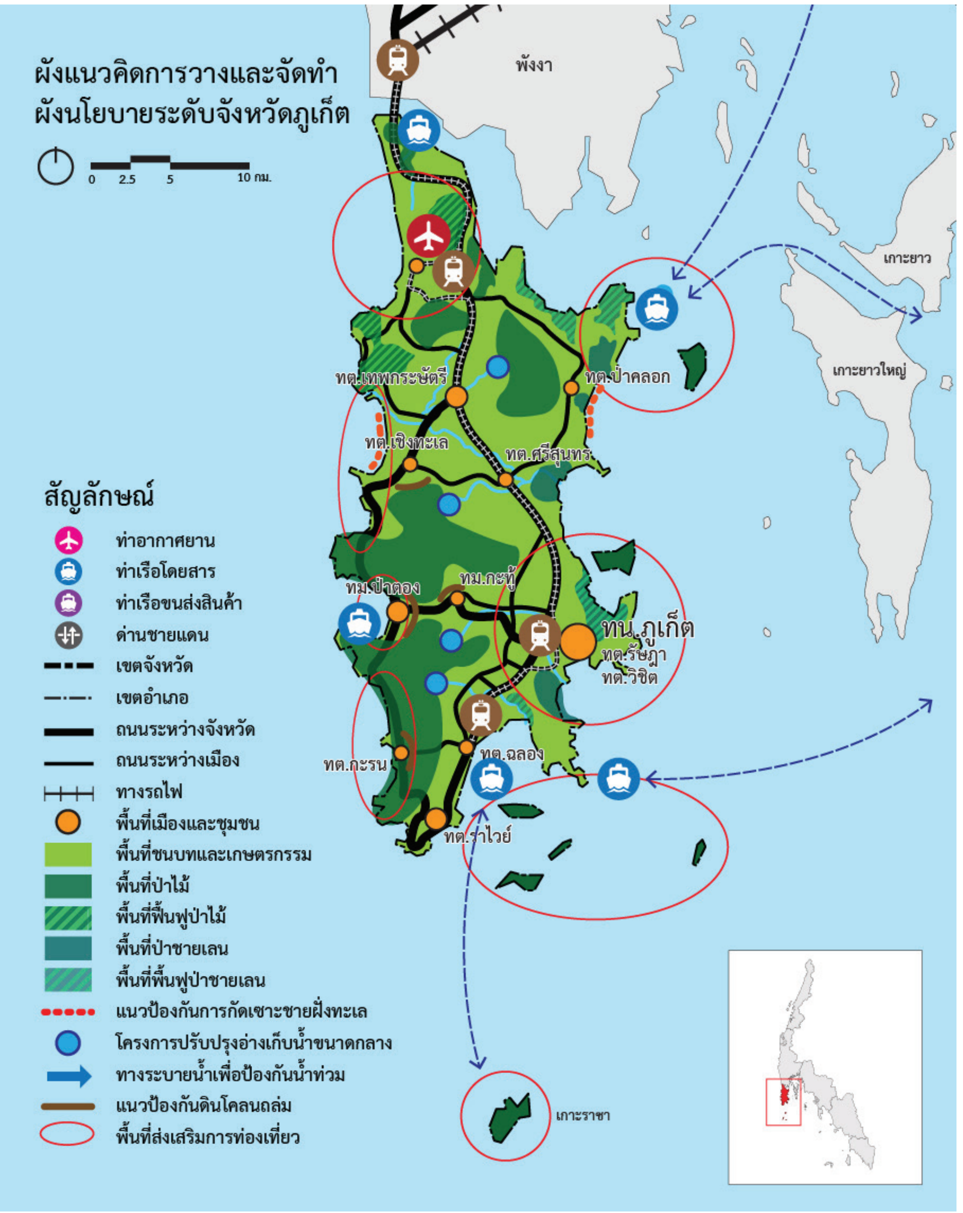

แผนผัง 5 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดภูเก็ต
ที่มา: ที่ปรึกษาโครงการฯ

[10] *แผนพัฒนาจังหวัดภูเก็ต พ.ศ. 2561-2565. แหล่งที่มา: https://www.phuket.go.th/webpk/contents.php?str=plan*

3.4.4 ผังนโยบายระดับจังหวัดกระบี่

แผนพัฒนาจังหวัดกระบี่ พ.ศ. 2561-2565 [11] ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดกระบี่เป็น **"เมืองท่องเที่ยวคุณภาพระดับนานาชาติ เกษตรอุตสาหกรรมยั่งยืน สังคมน่าอยู่ มีการปรับตัวเท่าทันต่อบริบทการเปลี่ยนแปลง"** โดยมีประเด็นการพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นการท่องเที่ยวสีเขียว (green tourism) เพิ่มศักยภาพให้ได้มาตรฐานในระดับสากล และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระดับภูมิภาคและนานาชาติ การยกระดับขีดความสามารถในการผลิตด้านการเกษตรและแปรรูปสินค้าเกษตรอย่างครบวงจรควบคู่กับการพัฒนาอุตสาหกรรมสะอาดและพลังงานทางเลือก การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนสู่สังคมน่าอยู่ และปรับตัวเท่าทันต่อบริบท การเปลี่ยนแปลง และการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืน

ผังนโยบายระดับจังหวัดกระบี่จะระบุถึงวัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดกระบี่ซึ่งครอบคลุมถึงการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แผนที่แสดงเขต ผังนโยบายระดับจังหวัดซึ่งครอบคลุมเขตพื้นที่จังหวัดกระบี่ โดยมีแผนผังที่สำคัญต่าง ๆ ได้แก่ แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนผังแสดงระบบการคมนาคมและการขนส่ง แผนผังแสดงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ แผนผังแสดงเขตพัฒนาการท่องเที่ยว แผนผังแสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ แผนผังแสดงผังน้ำ ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ ป่าพรุ และป่าชายเลน การจัดการน้ำเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง การป้องกันและแก้ไขปัญหาการรุกล้ำของน้ำเค็ม การกัดเซาะชายฝั่งทะเล และการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

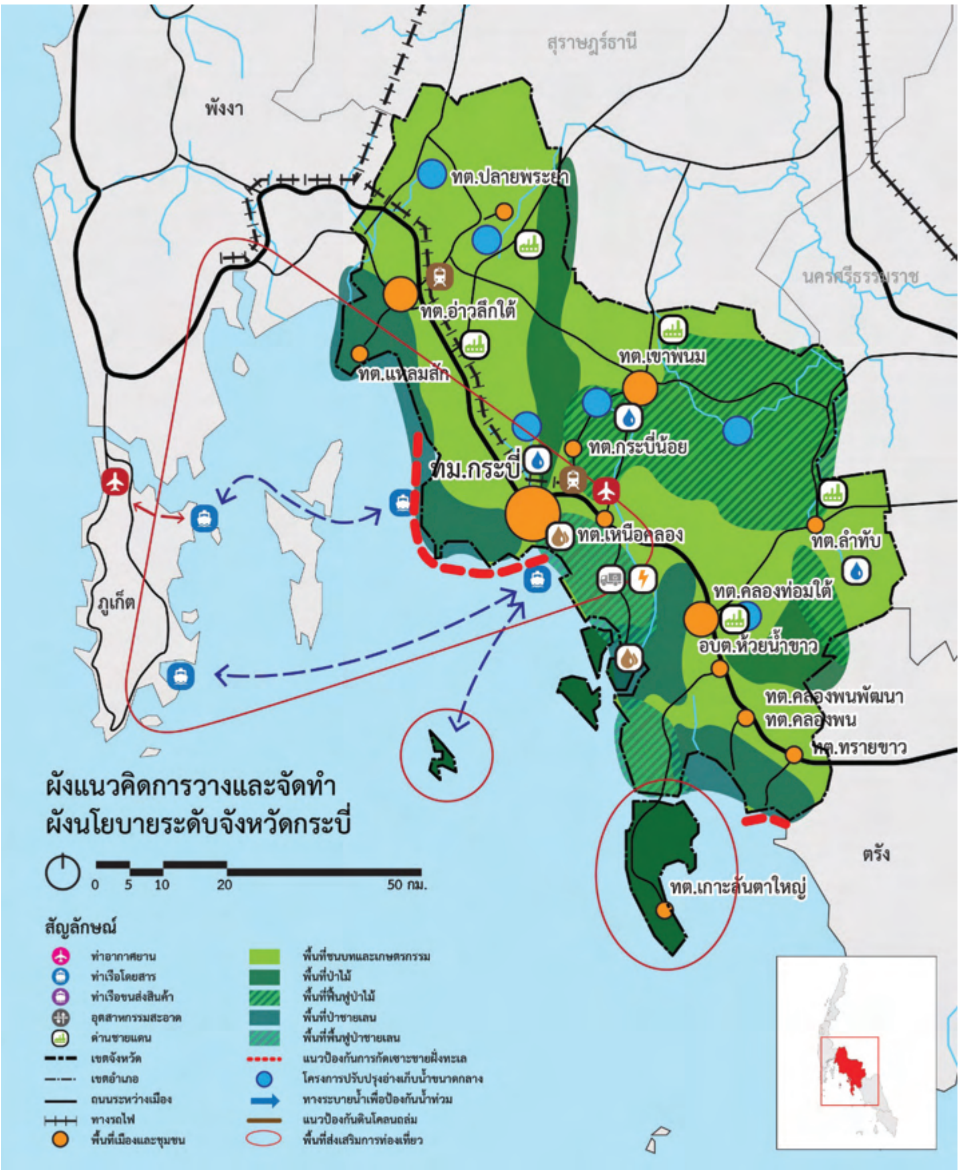

แผนผัง 6 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดกระบี่
ที่มา: ที่ปรึกษาโครงการฯ

[11] *แผนพัฒนาจังหวัดกระบี่ พ.ศ. 2561-2565. แหล่งที่มา: : http://krabi.thailocallink.com/news_develop_plan*

3.4.5 ผังนโยบายระดับจังหวัดตรัง

แผนพัฒนาจังหวัดตรัง พ.ศ. 2561-2565 [12] ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดตรังเป็น **"ตรังเมืองแห่งความสุข บนฐานการเกษตร อุตสาหกรรมการเกษตร และการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานสากล"** โดยมีประเด็นการพัฒนา ได้แก่ การสร้างฐานเศรษฐกิจของจังหวัดด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมที่มั่นคงและยั่งยืน การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มีคุณภาพเพื่อสร้างรายได้ให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง การเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคม พัฒนาคุณภาพชีวิตและการศึกษาเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมกับชุมชน/พื้นที่ และมีความยั่งยืน

ผังนโยบายระดับจังหวัดตรังจะระบุถึงวัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดตรังซึ่งครอบคลุมถึงการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แผนที่แสดงเขตผังนโยบายระดับจังหวัดซึ่งครอบคลุมเขตพื้นที่จังหวัดตรัง โดยมีแผนผังที่สำคัญต่าง ๆ ได้แก่ แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนผังแสดงระบบการคมนาคมและการขนส่ง แผนผังแสดงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการและบริการสาธารณะ แผนผังแสดงเขตพัฒนาการท่องเที่ยว แผนผังแสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ แผนผังแสดงผังน้ำ ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ ป่าพรุ และป่าชายเลน การจัดการน้ำเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง การป้องกันและแก้ไขปัญหาการรุกล้ำของน้ำเค็ม การกัดเซาะชายฝั่งทะเล และการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

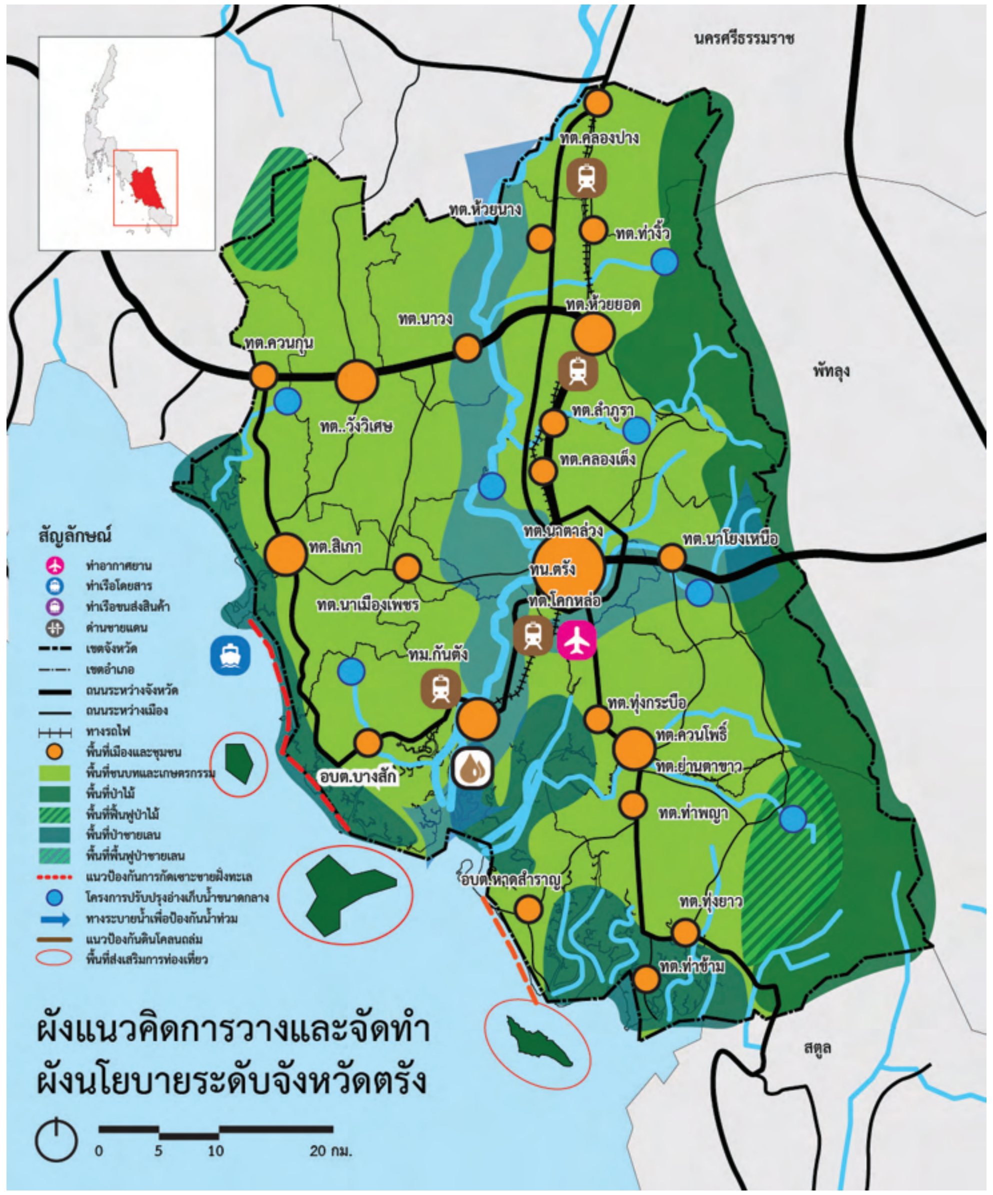

แผนผัง 7 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดตรัง
ที่มา: ที่ปรึกษาโครงการฯ

[12] *แผนพัฒนาจังหวัดตรัง พ.ศ. 2561-2565. แหล่งที่มา: http://www.trang.go.th/trnew/*

3.4.6 ผังนโยบายระดับจังหวัดสตูล

แผนพัฒนาจังหวัดสตูล พ.ศ. 2561-2565 [13] ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดสตูลเป็น **"เมืองท่องเที่ยวเชิงนิเวศอุทยานธรณีโลก เศรษฐกิจมั่นคง สังคมน่าอยู่ประตูสู่อาเซียน"** โดยมีประเด็นการพัฒนา ได้แก่ การเสริมสร้างเศรษฐกิจและสร้างมูลค่าเพิ่มจากอุทยานธรณีโลกสตูล การท่องเที่ยว การเกษตร และการค้าสู่อาเซียนที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติแบบมีส่วนร่วมอย่างสมดุล และยั่งยืน และการเสริมสร้างความมั่นคง สังคมสันติสุข และยกระดับคุณภาพชีวิต บนฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผังนโยบายระดับจังหวัดสตูลจะระบุถึงวัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดสตูลซึ่งครอบคลุมถึงการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แผนที่แสดงเขตผังนโยบายระดับจังหวัดซึ่งครอบคลุมเขตพื้นที่จังหวัดสตูล โดยมีแผนผังที่สำคัญต่าง ๆ ได้แก่ แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนผังแสดงระบบการคมนาคมและการขนส่ง แผนผังแสดงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการและบริการสาธารณะ แผนผังแสดงเขตพัฒนาการท่องเที่ยว แผนผังแสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ แผนผังแสดงผังน้ำ ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ ป่าพรุ และป่าชายเลน การจัดการน้ำเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง การป้องกันและแก้ไขปัญหาการรุกล้ำของน้ำเค็ม การกัดเซาะชายฝั่งทะเล และการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

แผนผัง 8 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดสตูล
ที่มา: ที่ปรึกษาโครงการฯ

[13] *แผนพัฒนาจังหวัดสตูล พ.ศ. 2561-2565. แหล่งที่มา: http://www.satun.go.th/news_devpro*

3.5 การวางผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ

การวางผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะของชุมชนเมืองในกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน เป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนดให้เป็นบทบาทหน้าที่ของกรมโยธาธิการและผังเมือง และ/หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา โดยได้รับการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมือง หรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดแล้วแต่กรณี

อย่างไรก็ตาม ผังเมืองรวมจะต้องสอดคล้องกับผังนโยบายระดับภาคและผังนโยบายระดับจังหวัด และต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้ผังเมืองรวมต้องมีองค์ประกอบต่าง ๆ ตามที่กำหนดในมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ซึ่งระบุถึงวัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม แผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวม แผนผังต่าง ๆ ได้แก่ แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท แผนผังแสดงที่โล่ง แผนผังแสดงโครงการการคมนาคมและการขนส่ง แผนผังแสดงโครงการกิจการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ แผนผังแสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแผนผังแสดงผังน้ำ รายการประกอบแผนผัง ข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่จะให้ปฏิบัติหรือไม่ให้ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวมและแผนผังต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ตลอดจนนโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวมซึ่งอาจเป็นแนวทางในการปรับอัตราส่วนพื้นที่อาคาร (floor area ratio: FAR) แนวทางในการใช้มาตรการด้านการเงิน การคลัง หรือแนวทางที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาหรือเพื่อเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

การวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะซึ่งอาจดำเนินการต่อเนื่องจากการใช้บังคับผังเมืองรวม จะต้องสอดคล้องกับผังเมืองรวม และให้คำนึงถึงความคิดเห็นของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายในที่ดินของผู้อื่น ตลอดจนการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชน และการได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างอาคารภายในระยะเวลาที่ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ โดยมีองค์ประกอบต่าง ๆ ตามที่กำหนดในมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ซึ่งระบุถึงวัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ แผนที่แสดงเขตของผังเมืองเฉพาะ แผนผังต่าง ๆ ได้แก่ แผนผังแสดงการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินซึ่งจำแนกเป็นประเภทกิจการ แผนผังแสดงโครงการการคมนาคมและการขนส่ง แผนผังแสดงรายละเอียดของกิจการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ แผนผังแสดงที่โล่ง แผนผังแสดงการกำหนดระดับพื้นดิน แผนผังแสดงบริเวณที่ตั้งของสถานที่หรือวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม และประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี ที่จะพึงส่งเสริม ดำรงรักษาหรือบูรณะ แผนผังแสดงบริเวณที่มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือภูมิประเทศที่งดงาม หรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ รวมทั้งต้นไม้เดี่ยวหรือต้นไม้หมู่ที่จะพึงส่งเสริมหรือบำรุงรักษา แผนผังแสดงพื้นที่สีเขียวและพื้นที่อนุรักษ์ รายการและคำอธิบายประกอบแผนผัง ข้อกำหนดที่จะให้ปฏิบัติหรือไม่ให้ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองเฉพาะ รายละเอียดที่ดินของเอกชนเพื่อใช้เป็นที่อุปกรณ์เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามผังเมืองเฉพาะ และรายละเอียดและแผนที่ระบุที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือซึ่งกระทรวง ทบวง กรม จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐเป็นเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดูแลรักษา ซึ่งจะนำมาใช้เพื่อประโยชน์แก่การผังเมือง

ทั้งนี้ การวางผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะของชุมชนเมืองของแต่ละจังหวัดในกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน นอกจากจะต้องสอดคล้องกับผังนโยบายระดับภาคและผังนโยบายระดับจังหวัดแล้ว ผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะจะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาภาคใต้ พ.ศ. 2561-2565 แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน (กระบี่ ตรัง พังงา ระนอง ภูเก็ต สตูล) พ.ศ.2561-2565 แผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดและชุมชนเมืองนั้น ๆ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

3.5.1 ผังเมืองรวมเมืองระนอง และผังเมืองเฉพาะชุมชนปากน้ำ จังหวัดระนอง

แผนพัฒนาเทศบาลเมืองระนอง พ.ศ. 2561-2565 [14] ได้กำหนดวิสัยทัศน์ **"เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพชั้นนำ และเมืองน่าอยู่ที่ประชาชนมีคุณภาพชีวิต"** โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาการศึกษา การพัฒนาการเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการบริหารการเมืองการบริหาร

การวางผังเมืองรวมเมืองระนองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ในการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีกรอบแนวความคิดในการป้องกันดินโคลนถล่มโดยการอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ การปลูกพืชคลุมดิน และการก่อสร้างกำแพงป้องกันดินโคลนถล่มในบริเวณที่มีความเสี่ยง การแก้ไขและป้องกันปัญหาอุทกภัยของเมืองโดยการก่อสร้างช่องทางผันน้ำ (diversion channel) คลองด่าน คลองหาดส้มแป้น คลองขามป้อม และคลองระนอง และการสร้างพนังป้องกันการรุกล้ำของน้ำเค็มตามแนวฝั่งคลองด่านและคลองระนอง ต่อเนื่องกับการวางผังเมืองเฉพาะชุมชนปากน้ำเพื่อการแก้ไขและป้องกันปัญหาอุทกภัยจากการเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเลในบริเวณย่านพาณิชยกรรมสะพานปลาซึ่งเป็นพื้นที่ทางเศรษฐกิจของเมืองระนอง

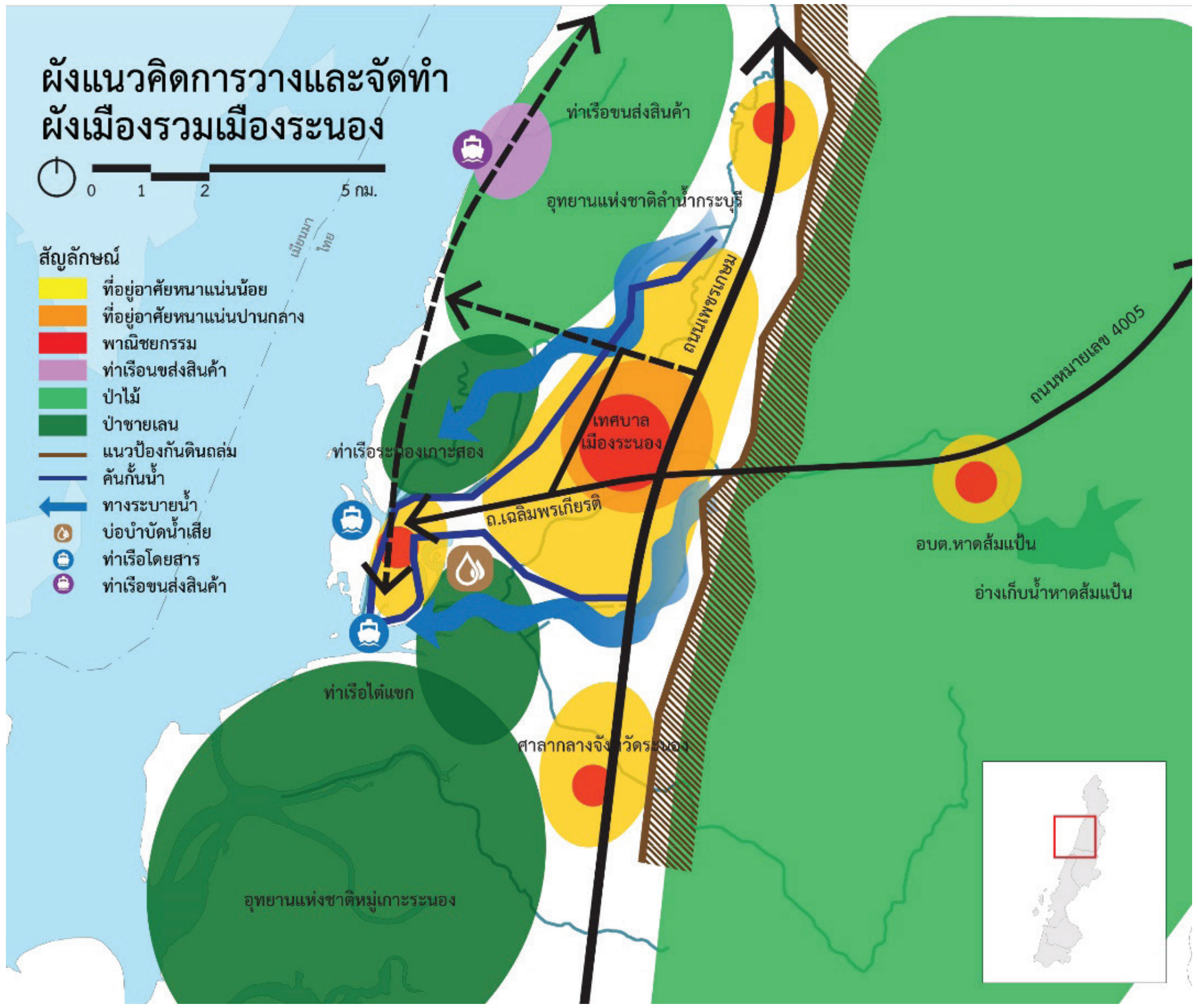

แผนผัง 9 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองระนอง
ที่มา: ที่ปรึกษาโครงการฯ

[14] *แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) เทศบาลเมืองระนอง อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง. แหล่งที่มา: http://www.ranongcity.go.th/strategy?cid=15*

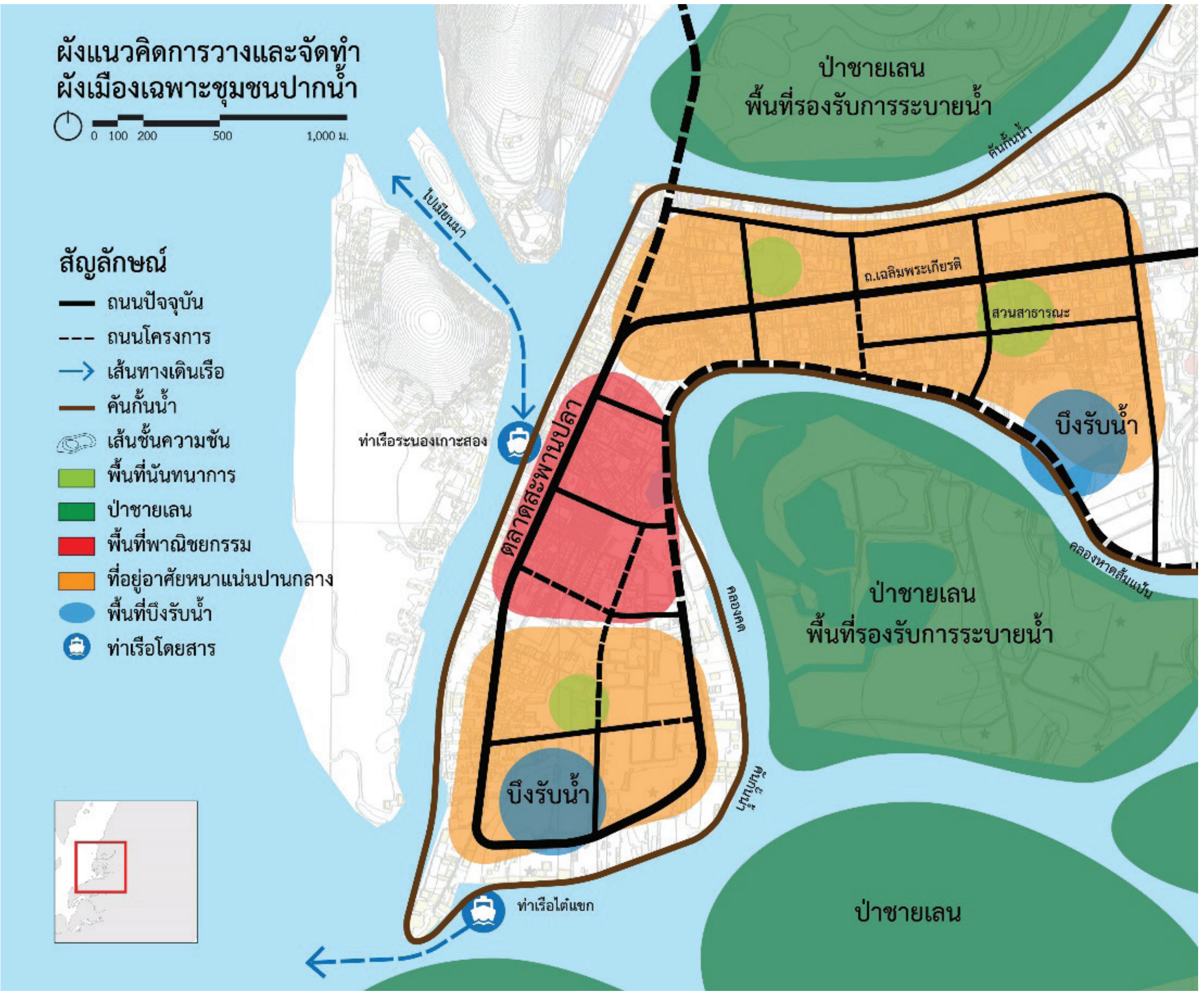

แผนผัง 10 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะชุมชนปากน้ำ
ที่มา: ที่ปรึกษาโครงการฯ

3.5.2 ผังเมืองรวมเมืองพังงา และผังเมืองเฉพาะชุมชนสามัคคี-ชายค่าย-บริรักษ์บำรุง-ทุ่งเจดีย์ จังหวัดพังงา

แผนพัฒนาเทศบาลเมืองพังงา พ.ศ. 2561-2565 [15] ได้กำหนดวิสัยทัศน์ **"พังงาน่าอยู่ เชิดชูคุณธรรม มีธรรมาภิบาล การศึกษาเป็นเลิศ เปิดแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ"** โดยมีเป้าประสงค์ประกอบด้วย การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานให้ได้มาตรฐานและทั่วถึง การเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้คู่คุณธรรม รักษาขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามและคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของท้องถิ่น การส่งเสริม อนุรักษ์ ฟื้นฟู บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้อยู่ดีมีสุข มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การส่งเสริมการค้า การลงทุนและการพัฒนาอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้อย่างยั่งยืน และการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการเพื่อสร้างความพึงพอใจและความเชื่อมั่นให้กับประชาชนและผู้รับบริการ

การวางผังเมืองรวมเมืองพังงาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ในการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีกรอบแนวความคิดในการอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้และป่าชายเลนในชุมชนเมืองและบริเวณโดยรอบ และการเชื่อมต่อพื้นที่สีเขียว (green linkage) ระหว่างป่าไม้กับป่าชายเลนเพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูระบบนิเวศทางธรรมชาติต่อเนื่องกับการวางผังเมืองเฉพาะชุมชนสามัคคี-ชายค่าย-บริรักษ์บำรุง-ทุ่งเจดีย์เพื่อการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมและขนส่ง และการเชื่อมต่อพื้นที่สีเขียวระหว่างพื้นที่ป่าไม้บริเวณเขาล้างบาศทางทิศตะวันตกกับพื้นที่ป่าชายเลนริมฝั่งคลองพังงาทางทิศตะวันออกของเมืองพังงา

[15] *แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) เทศบาลเมืองพังงา อำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา. แหล่งที่มา: http://www.phangngacity.go.th/strategy/?cid=9*

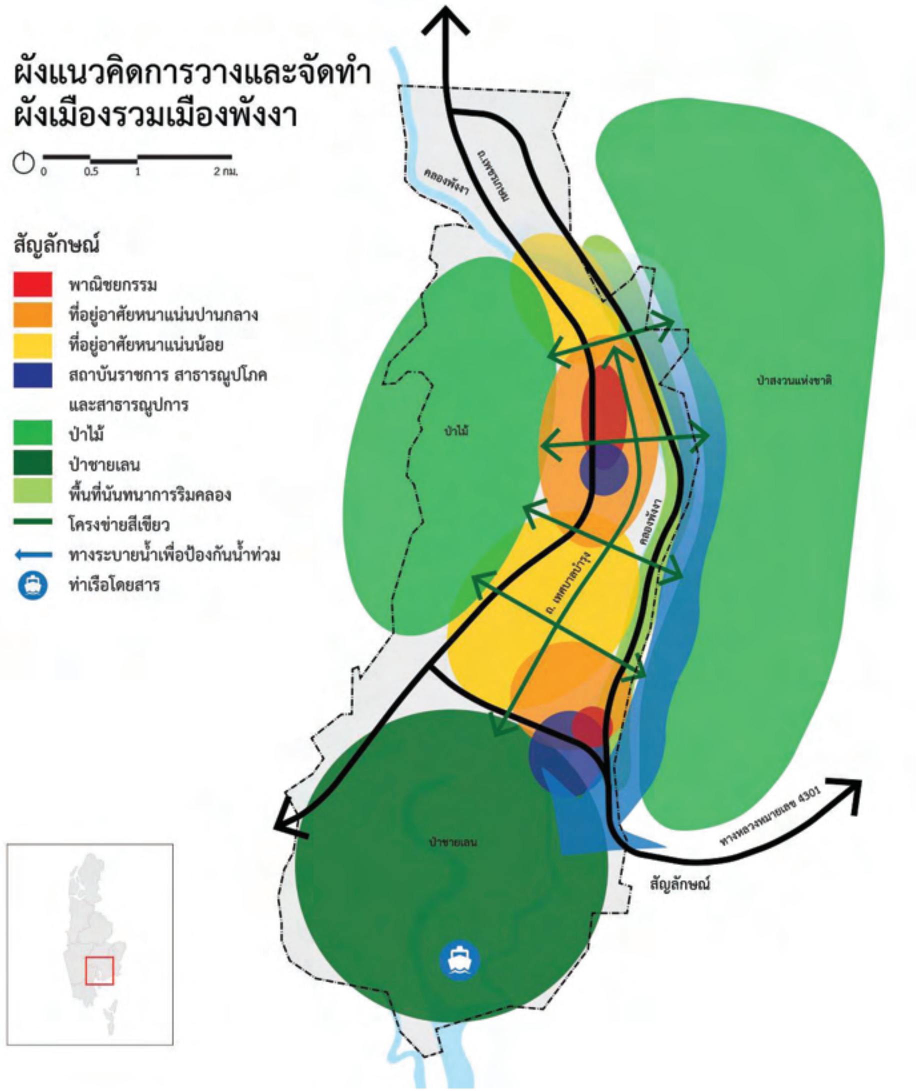

แผนผัง 11 ผังแนวคิดการวาง
และจัดทำผังเมืองรวมเมืองพังงา
ที่มา: ที่ปรึกษาโครงการฯ

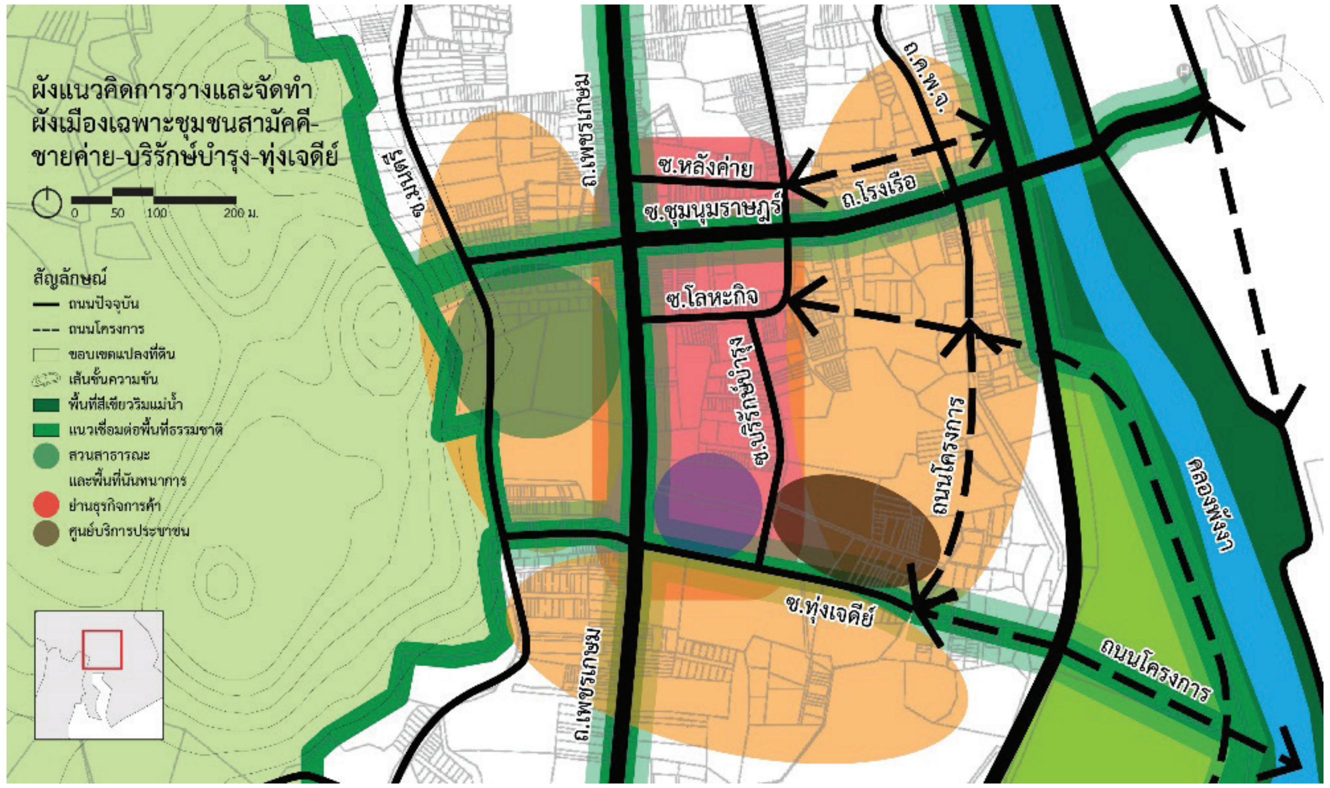

แผนผัง 12 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะชุมชนสามัคคี-ชายค่าย-บริรักษ์บำรุง-ทุ่งเจดีย์
ที่มา: ที่ปรึกษาโครงการฯ

3.5.3 ผังเมืองรวมเมืองกะรน และผังเมืองเฉพาะย่านพาณิชยกรรมหาดกะรน จังหวัดภูเก็ต

แผนพัฒนาเทศบาลตำบลกะรน พ.ศ. 2561-2565 [16] ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการ **"พัฒนาให้เป็นเมืองในสวน (garden village) เป็นที่น่าอยู่ของประชาชน และน่าพักผ่อนของนักท่องเที่ยวอย่างแท้จริง"** โดยมียุทธศาสตร์ต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม การพัฒนาด้านการศึกษา วัฒนธรรมและนันทนาการ การพัฒนาด้านสาธารณสุข การพัฒนาด้านการเมืองการบริหาร และการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

การวางผังเมืองรวมชุมชนกะรนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ในการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีกรอบแนวความคิดในการป้องกันดินโคลนถล่มโดยการอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ การปลูกพืชคลุมดิน และการก่อสร้างกำแพงป้องกันดินโคลนถล่มในบริเวณที่มีความเสี่ยง การแก้ไขและป้องกันปัญหาอุทกภัยของเมืองโดยการก่อสร้างช่องทางผันน้ำ (diversion channel) และแก้มลิง (water retention pond) และการจัดให้มีเส้นทางอพยพ (evacuation route) จากพื้นที่ชายฝั่งทะเลไปยังพื้นที่หลบภัย (refugee area) ที่ตั้งอยู่บนพื้นที่สูงที่มีความปลอดภัย ต่อเนื่องกับการวางผังเมืองเฉพาะย่านพาณิชยกรรมหาดกะรนเพื่อการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมขนส่งและเส้นทางอพยพ การก่อสร้างกำแพงป้องกันดินโคลนถล่ม และการก่อสร้างช่องทางผันน้ำ

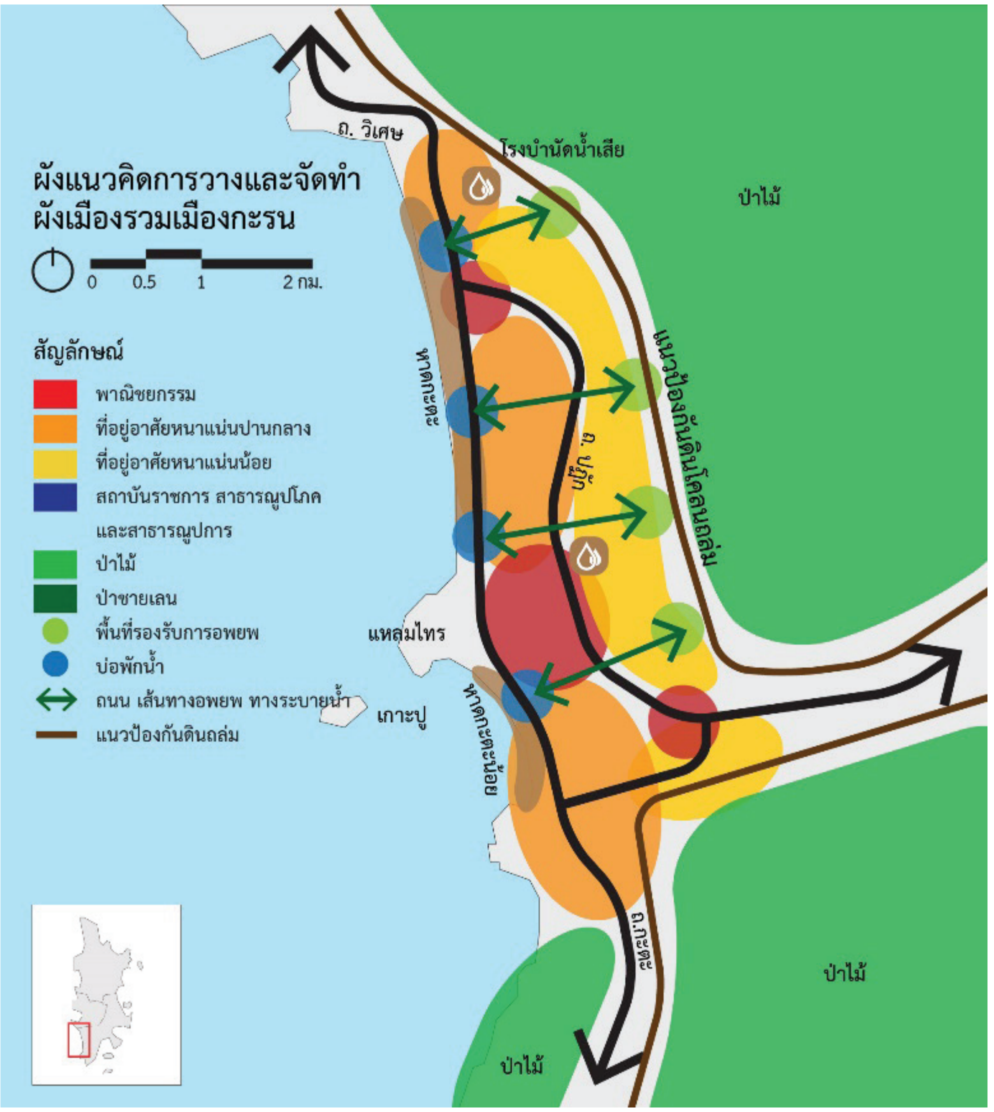

แผนผัง 13 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองกะรน
ที่มา: ที่ปรึกษาโครงการฯ

[16] *แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) เทศบาลตำบลกะรน อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต. แหล่งที่มา: http://www.karoncity.go.th/develop_plan*

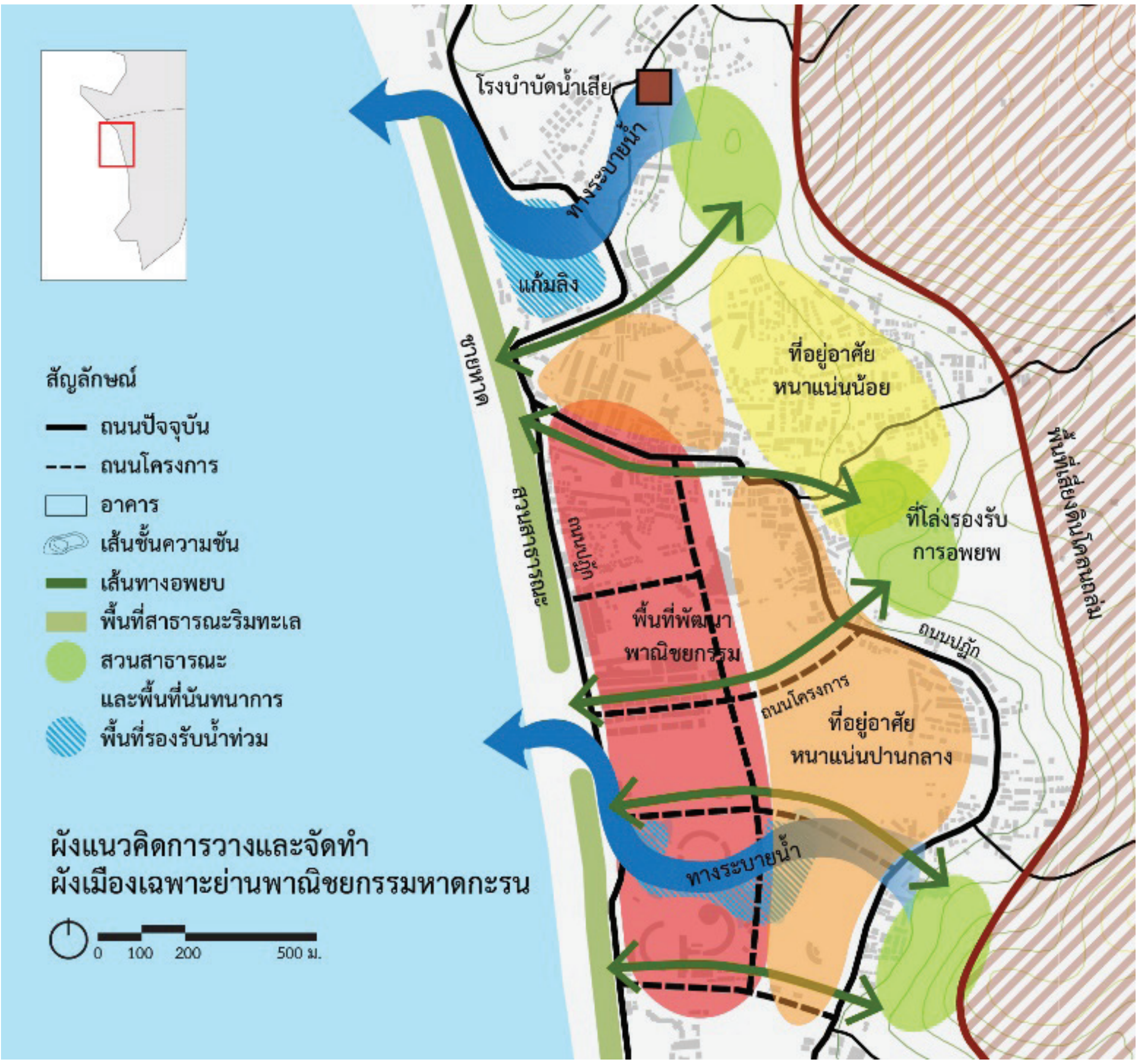

แผนผัง 14 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะย่านพาณิชยกรรมหาดกะรน
ที่มา: ที่ปรึกษาโครงการฯ

3.5.4 ผังเมืองรวมชุมชนอ่าวนาง-ท่าเลน และผังเมืองเฉพาะชุมชนอ่าวนาง จังหวัดกระบี่

แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง พ.ศ. 2561-2565 [17] ได้กำหนดวิสัยทัศน์ **"ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน บนพื้นฐานสภาพแวดล้อมและเมืองน่าอยู่ พร้อมเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน"** โดยมียุทธศาสตร์ต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว การพัฒนาด้านการจัดระเบียบชุมชน การรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการพัฒนาด้านการเมืองการบริหาร

การวางผังเมืองรวมชุมชนอ่าวนาง-ท่าเลนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ในการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีกรอบแนวความคิดในการอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้และป่าชายเลน การพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมขนส่ง และการจัดให้มีเส้นทางอพยพ (evacuation route) จากพื้นที่ชายฝั่งทะเลไปยังพื้นที่หลบภัย (refugee area) การแก้ไขและป้องกันปัญหาอุทกภัยของเมืองโดยการก่อสร้างช่องทางผันน้ำ (diversion channel) และแก้มลิง (water retention pond) และการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล ต่อเนื่องกับการวางผังเมืองเฉพาะชุมชนอ่าวนางเพื่อการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมขนส่งและเส้นทางอพยพ การก่อสร้างช่องทางผันน้ำ และการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล

[17] *แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่. แหล่งที่มา: http://www.aonang.go.th/news.php?cat_id=16*

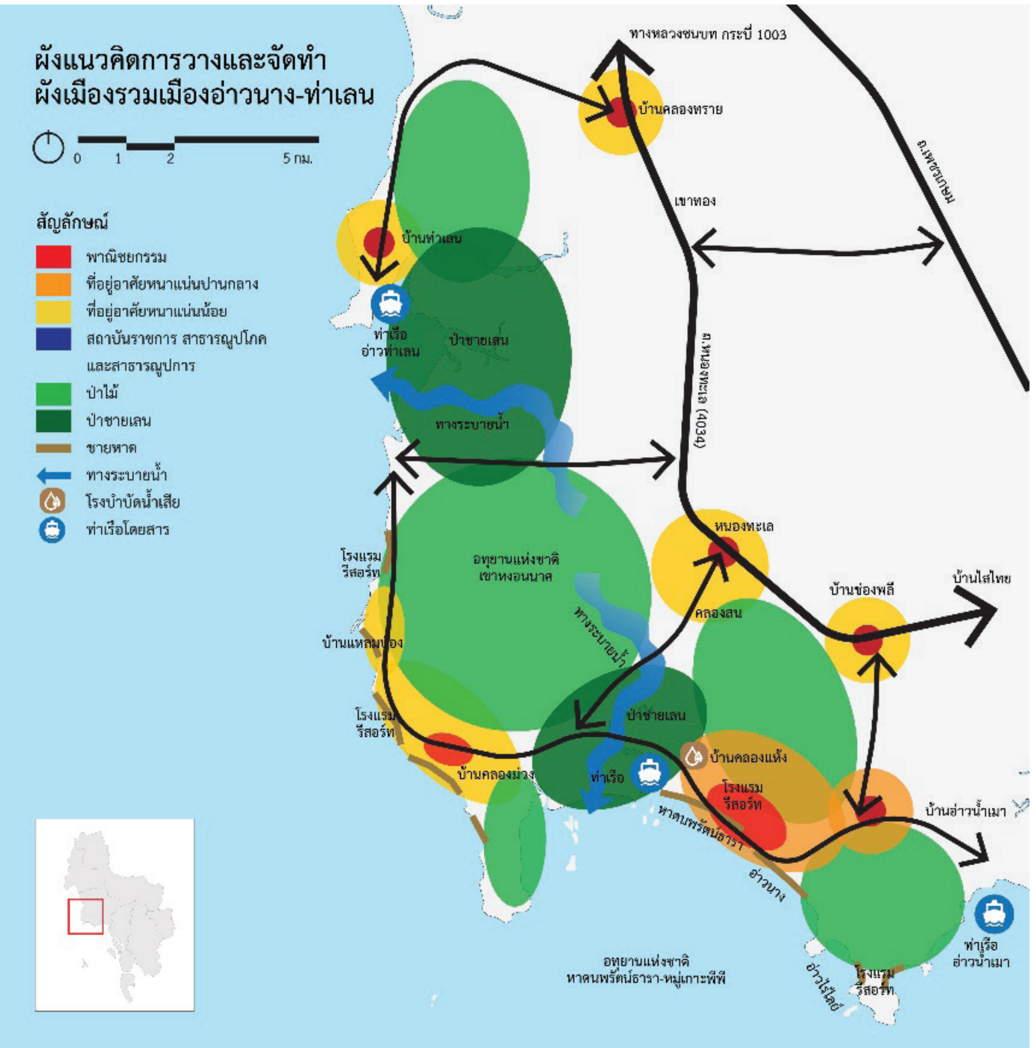

แผนผัง 15 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังเมืองรวมชุมชนอ่าวนาง-ท่าเลน

ที่มา: ที่ปรึกษาโครงการฯ

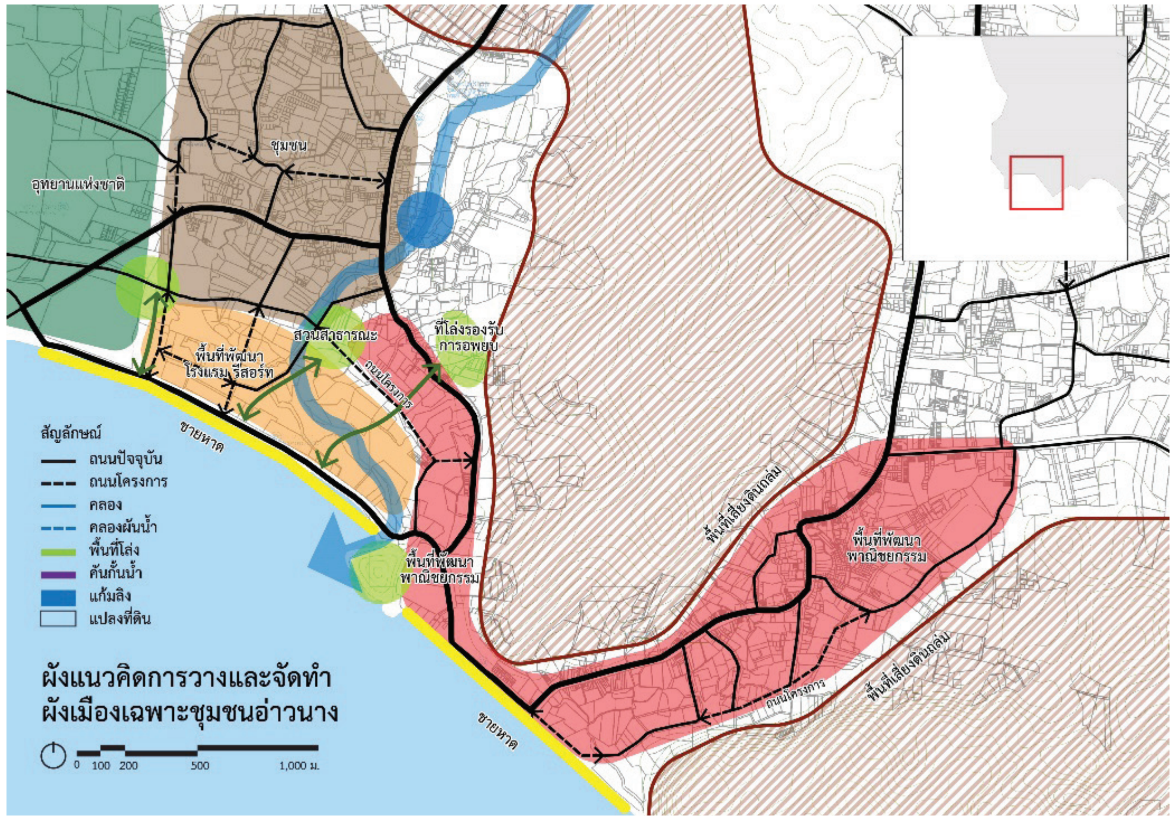

แผนผัง 16 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะชุมชนอ่าวนาง

ที่มา: ที่ปรึกษาโครงการฯ

3.5.5 ผังเมืองรวมเมืองตรัง และผังเมืองเฉพาะชุมชนคลองนางน้อย-ควนปริง จังหวัดตรัง

แผนพัฒนาเทศบาลนครตรัง พ.ศ. 2561-2565 [18] ได้กำหนดวิสัยทัศน์ **“การศึกษาก้าวหน้า พัฒนาต่อเนื่อง สู่นครตรังเมืองแห่งความสุข”** โดยมียุทธศาสตร์ต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การพัฒนาด้านสังคม คุณภาพชีวิต สู่เมืองแห่งความสุข การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและการพัฒนาเมืองอย่างมีคุณภาพ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ควบคู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวและอนุรักษ์เชิดชูอัตลักษณ์ของท้องถิ่น การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่ความสมดุลอย่างยั่งยืน และการสร้างความเป็นเลิศทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

การวางผังเมืองรวมเมืองตรังในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ในการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีกรอบแนวความคิดในการแก้ไขและป้องกันปัญหาอุทกภัยโดยการก่อสร้างช่องทางผันน้ำ (diversion channel) ของแม่น้ำตรังทางทิศตะวันตก และของคลองลำเลียงทางทิศใต้ การยกระดับถนนวงแหวน (ทางหลวงหมายเลข 419) เพื่อให้เป็นคันป้องกันน้ำท่วม (flood dike) และการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยให้อยู่ภายในถนนวงแหวนซึ่งใช้เป็นคันป้องกันน้ำท่วม ต่อเนื่องกับการวางผังเมืองเฉพาะชุมชนคลองนางน้อย-ควนปริงเพื่อแก้ไขและป้องกันปัญหาอุทกภัยในพื้นที่รองรับการขยายตัวของย่านที่อยู่อาศัยชานเมืองของเทศบาลนครตรัง

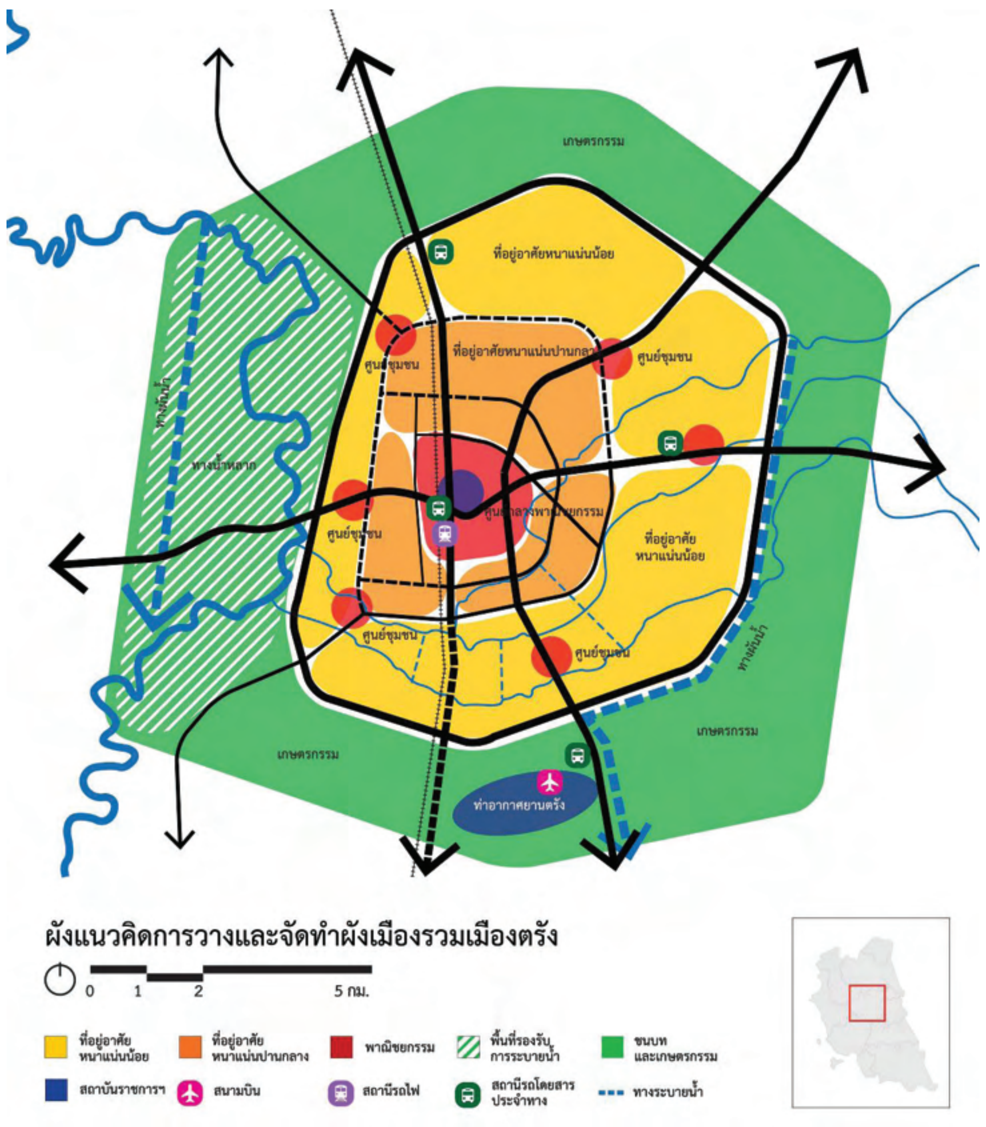

แผนผัง 17 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองตรัง

ที่มา: ที่ปรึกษาโครงการฯ

[18] *แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) เทศบาลนครตรัง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง. แหล่งที่มา: http://www.trangcity.go.th/trangcity/index.php/2017-06-26-11-27-29/3*

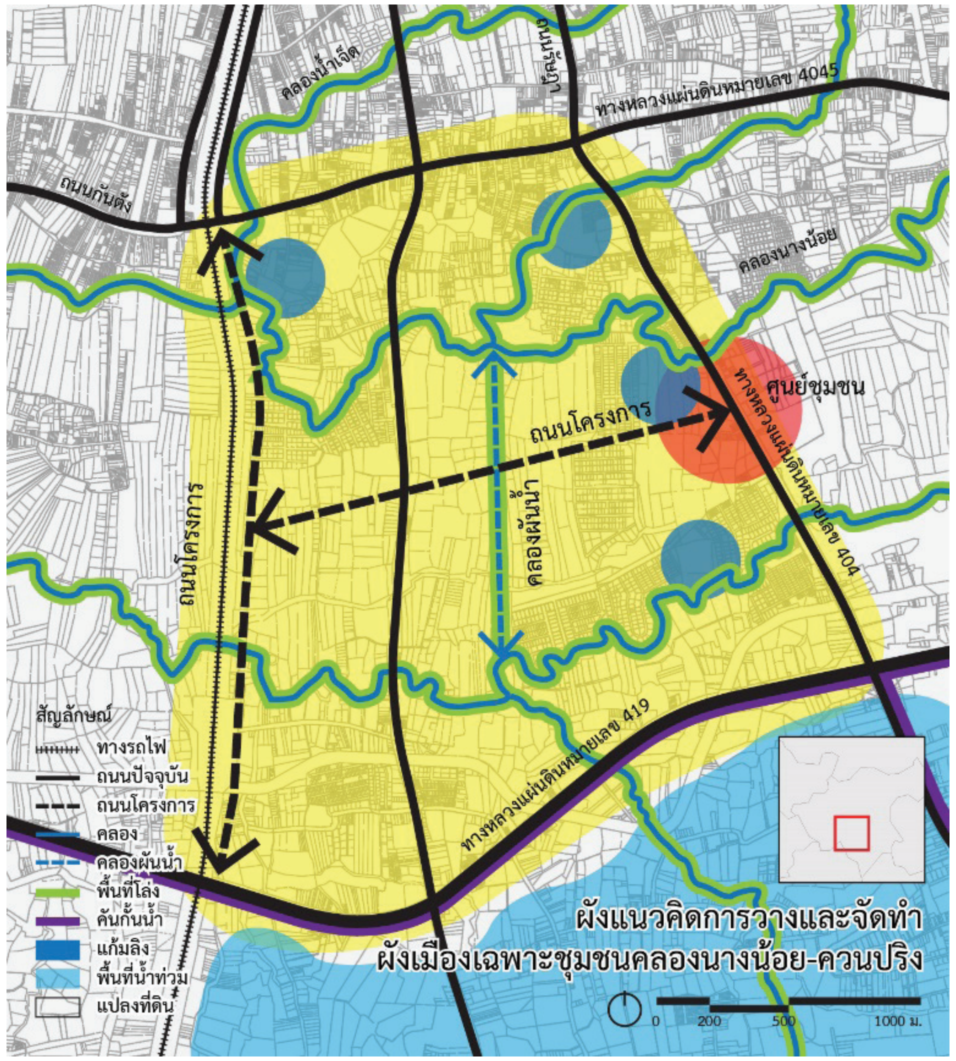

แผนผัง 18 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะชุมชนคลองนางน้อย-ควนปริง
ที่มา: ที่ปรึกษาโครงการฯ

3.5.6 ผังเมืองรวมชุมชนหลีเป๊ะ และผังเมืองเฉพาะชุมชนหาดซันไรซ์ จังหวัดสตูล

ชุมชนหลีเป๊ะซึ่งเป็นเกาะที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดสตูล ตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล โดยแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสาหร่าย พ.ศ. 2561-2565 [19] ได้ระบุถึงวิสัยทัศน์ **"เมืองท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ฟื้นฟูการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สร้างตำบลน่าอยู่ คู่คุณภาพชีวิตที่ดี และรักษาจารีตประเพณีวิถีวัฒนธรรม"** โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและส่งเสริมการท่องเที่ยว การพัฒนาด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต การพัฒนาด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และความสงบเรียบร้อย การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม การพัฒนาด้านการบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนให้เกิดความยั่งยืน สังคมสงบสุข

การวางผังเมืองรวมชุมชนหลีเป๊ะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ในการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีกรอบแนวความคิดในการสงวนรักษาพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญได้แก่พื้นที่ป่าไม้ เพื่อให้เป็นพื้นที่ดูดซับความชุ่มชื้นเพื่อให้มีทรัพยากรน้ำที่พอเพียงต่อการใช้ประโยชน์เพื่อการดำรงชีวิตของประชาชนในชุมชน ประกอบกับการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งโดยการกำกับควบคุมการพัฒนาย่านที่พักของนักท่องเที่ยวให้อยู่ภายใต้ขีดความสามารถในการรองรับทางธรรมชาติ ประกอบกับการบริหารจัดการโดยระบบสาธารณูปโภคที่สำคัญได้แก่การจัดการขยะและน้ำเสีย การระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วมต่อเนื่องกับการวางผังเมืองเฉพาะบริเวณชุมชนหาดซันไรซ์เพื่อการพัฒนาการเข้าถึงพื้นที่ชายหาด และการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังบริเวณชุมชนประมง

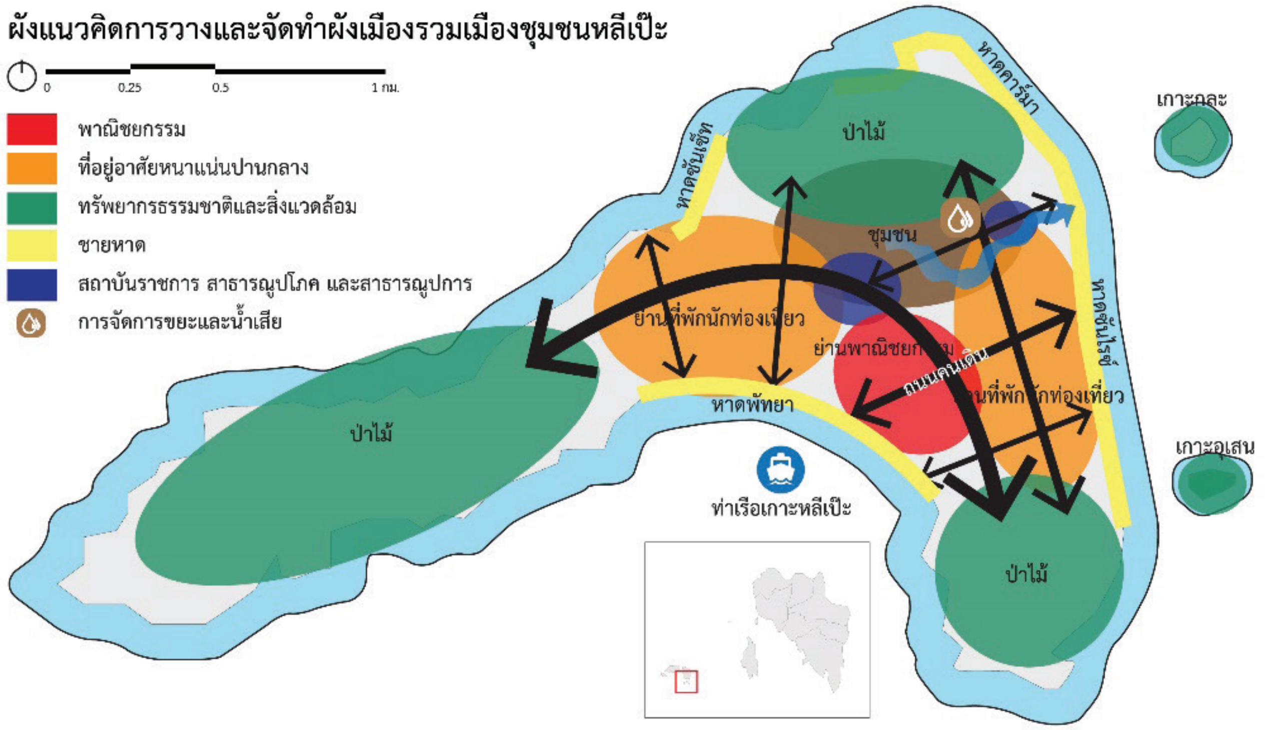

แผนผัง 19 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองชุมชนหลีเป๊ะ
ที่มา: ที่ปรึกษาโครงการฯ

แผนผัง 20 ผังแนวคิดการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะชุมชนหาดซันไรซ์
ที่มา: ที่ปรึกษาโครงการฯ

[19] *แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล. แหล่งที่มา: http://www.kohsarai.go.th/html/new-plant.asp?typeplant=2*

4. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การวางแผนผังพัฒนาเชิงพื้นที่ (spatial development plan) โดยอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ซึ่งประกอบด้วยผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค ผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ เพื่อการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การจัดการน้ำ อุทกภัยและภัยแล้ง เกษตรและความมั่นคงทางอาหาร การท่องเที่ยว สาธารณสุข การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และการตั้งถิ่นฐานและความมั่นคงของมนุษย์ จะต้องดำเนินการควบคู่กับการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม (economic and social development plan) ซึ่งประกอบด้วยยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนปฏิบัติราชการและแผนวิสาหกิจของหน่วยงานส่วนกลางและองค์การรัฐวิสาหกิจ แผนพัฒนาภาคหรือกลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558-2593 และแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

ทั้งนี้ การถอดบทเรียนการดำเนินการ "โครงการสนับสนุนการจัดทำแผนการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในมิติการจัดการความเสี่ยงในพื้นที่กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน" สามารถสรุปข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1) การดำเนินการร่วมกับหน่วยงานส่วนกลาง องค์การรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการวางแผนปฏิบัติราชการ แผนวิสาหกิจ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาท้องถิ่น ของจังหวัดและท้องถิ่นนำร่อง ในแต่ละประเด็นสาขาการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความเด่นชัดในจังหวัดและท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการบูรณาการแนวตั้ง (vertical integration) การดำเนินการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศรายสาขาแบบบนสู่ล่าง (top down) และล่างสู่บน (bottom up) อย่างเป็นรูปธรรมที่มีความชัดเจน

2) การดำเนินการร่วมกับหน่วยงานส่วนกลาง องค์การรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการวางแผนปฏิบัติราชการ แผนวิสาหกิจ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดและท้องถิ่นนำร่อง ในแต่ละประเด็นสาขาการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความเด่นชัดในจังหวัดและท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการบูรณาการแนวราบ (horizontal integration) โดยการประประสานการดำเนินการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศรายสาขาและระหว่างสาขาอย่างเป็นรูปธรรมที่มีความชัดเจน

3) การดำเนินการร่วมกับกรมโยธาธิการและผังเมืองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของภาคหรือกลุ่มจังหวัด จังหวัด และท้องถิ่น ของกลุ่มจังหวัด จังหวัด และท้องถิ่นนำร่อง ในการวางผังนโยบายระดับภาค ผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ โดยการบูรณาการร่วมกับการวางแผนพัฒนาภาคหรือกลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เต็มตามขั้นตอนและกระบวนการตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 จนมีผลใช้บังคับ

4) การกำหนดเกณฑ์และตัวชี้วัดความสามารถในการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของเมือง (resilient factor and indicator) จำแนกเป็นการวิเคราะห์ภัยและความเสี่ยงระดับภาคและระดับจังหวัด (regional and provincial hazard and risk analysis) การวางจัดทำ และการใช้บังคับผังเมืองรวม (comprehensive plan) โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ แผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนผังการคมนาคมและขนส่ง แผนผังสาธารณูปโภค และแผนผังสาธารณูปการ การวาง จัดทำ และการใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ (special project plan) และการบริหารจัดการภัยพิบัติ (disaster and risk management)

5) การเผยแพร่องค์ความรู้ การจัดทำแผนการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในมิติการจัดการความเสี่ยงในพื้นที่ภาคหรือกลุ่มจังหวัด จังหวัด และชุมชนเมือง กรณีตัวอย่างกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน โดยการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ได้แก่ ชุดนิทรรศการเคลื่อนที่ เว็บไซด์ และเอกสารสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ การจัดการฝึกอบรมและการดูงานให้แก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานส่วนกลาง องค์การรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในสาขาต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างกว้างขวางต่อไป